

MONETĀRAIS APSKATS • MONETARY REVIEW

3•2003

© Latvijas Banka, 2004

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

The source is to be indicated when reproduced.

SATURS

Ievads	4
Ārējā ekonomiskā vide	4
Ārējā sektora attīstība	7
Ārējā tirdzniecība un konkurētspēja	7
Maksājumu bilance	9
Iekšzemes ekonomiskā aktivitāte	11
Kopējais pieprasījums	11
Kopējais piedāvājums	11
Nodarbinātība un darba samaksa	12
Cenu dinamika	13
Fiskālais sektors	14
Monetārā politika un finanšu sektors	16
Banku likviditāte un Latvijas Bankas operācijas	16
Naudas rādītāju dinamika un procentu likmes	17
Finanšu tirgus	21
Banku sektors	24
Latvijas Bankas pamatuzdevumu izpildes normatīvās aktualitātes	25
Statistiskā informācija	49
Papildinformācija	85

CONTENTS

Introduction	26
External Economic Environment	26
External Sector Developments	29
Foreign Trade and Competitiveness	29
Balance of Payments	31
Domestic Economic Activity	32
Aggregate Demand	32
Aggregate Supply	33
Employment, Wages and Salaries	34
Price Dynamics	35
Fiscal Sector	36
Monetary and Financial Developments	37
Banks' Liquidity and the Bank of Latvia's Operations	37
Dynamics of Monetary Aggregates and Interest Rates	38
Financial Market	42
Banking Sector	45
Highlights of Normative Acts Adopted in Pursuit of the Bank of Latvia's Main Tasks	47
Statistics	49
General Notes	85

IEVADS

Latvijas tautsaimniecības attīstībai 2003. gada 3. ceturksnī bija raksturīga stabilitāte, lai gan nedaudz palēninājās gan finanšu sektora izaugsmes temps un naudas piedāvājuma kāpums, gan tirdzniecības izaugsme. Tomēr straujā transporta, rūpniecības un būvniecības attīstība nodrošināja iekšzemes kopprodukta (IKP) pieauguma tempa kāpumu – 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu IKP palielinājās par 7.3% (2. ceturksnī – par 6.2%).

Izaugsmi nedaudz ietekmēja pieprasījuma mazināšanās vairākos Latvijas eksporta tirgos, kas noteica eksporta pieauguma tempa sarukumu. Savukārt iekšzemes pieprasījums būtiski nemainījās, un tas noteica augsta importa kāpuma tempa saglabāšanos. Par šo tendenci liecināja Latvijas ārējās tirdzniecības dati par 3. ceturksni, Latvijas eksportam salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinoties par 13.6%, bet importam – par 22.7%. Iekšzemes pieprasījumu joprojām veicināja kreditēšanas attīstība, tomēr augustā un septembrī kreditēšanas pieauguma temps nedaudz palēninājās. Kreditēšanā dominēja ilgtermiņa hipotēku kredīti – galvenokārt kredīti privātpersonām mājokļa iegādei. Straujais kreditēšanas kāpuma temps nemazināja kredītu kvalitāti. Ienākumus nenesošu kredītu īpatsvars kredītu kopapjomā samazinājās līdz 1.7%.

Pēc samērā augstā patēriņa cenu pieauguma vasaras sākumā gada inflācija augustā un septembrī samazinājās attiecīgi līdz 3.5% un 3.1%. To noteica galvenokārt neapstrādātās pārtikas cenu dinamika, bet cenu kāpumu joprojām veicināja augstais eiro kurss.

Fiskālā situācija 2003. gada pirmajos deviņos mēnešos saglabājās stabila – valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais pārpalikums bija 9.2 milj. latu.

ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE

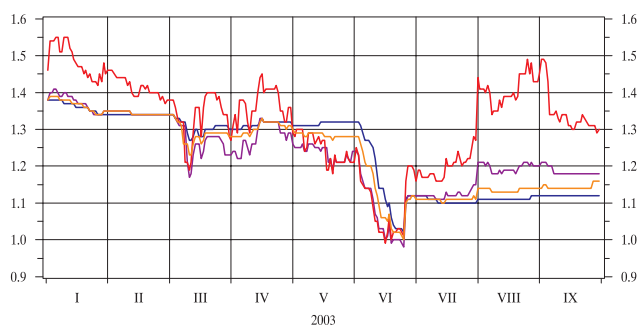
Pasaules tautsaimniecības attīstības temps 3. ceturksnī bija straujākais pēdējo triju gadu laikā. Vairākos pasaules reģionos sākās sen gaidītais iekšzemes pieprasījuma kāpums – īpaši nozīmīgs tas bija ASV, Lielbritānijā un Āzijas reģiona valstīs. Paātrinājās ASV tautsaimniecības attīstības temps, Japānas tautsaimniecība pārvarēja depresiju, īpaši straujā tempā auga Ķīnas tautsaimniecība, veiksmīgi attīstījās arī pārējo Āzijas reģiona valstu tautsaimniecība, par ko liecināja eksporta un mazumtirdzniecības apgrozījuma apjoma pieauguma temps.

Uzlabojoties ekonomiskajiem rādītājiem, arī pasaules finanšu tirgos bija vērojamas pozitīvas tendences. Attīstīto valstu naudas tirgu ienesīgums 3. ceturksnī palielinājās, liecinot par pozitīvām tautsaimniecības attīstības tendencēm 2004. gadā (sk. 1. un 2. att.).

1. attēls

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES LIBOR USD

— 1 mēneša
— 3 mēnešu
— 6 mēnešu
— 1 gada

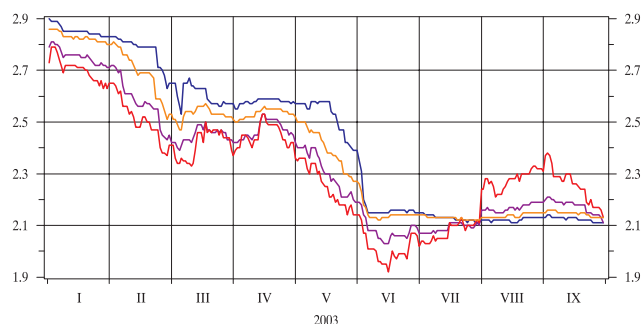

Uzlabojoties tautsaimniecības attīstības perspektīvām, palielinājās arī gaidāmais

2. attēls

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES
LIBOR EUR
(%)

— 1 mēneša
— 3 mēnešu
— 6 mēnešu
— 1 gada

dažādu aktīvu ienesīgums, veicinot ievērojamu valdības vērtspapīru ienesīguma kāpumu. Japānā 10 gadu valsts obligāciju ienesīgums 3. ceturksnī palielinājās par 53 bāzes punktiem (līdz 1.39%). Nedaudz zemāks ienesīguma kāpums 10 gadu obligācijām bija ASV, Lielbritānijā un Vācijā (attiecīgi par 43, 38 un 18 bāzes punktiem; līdz 3.96%, 4.53% un 3.99%).

Japānā strauji pieauga akciju tirgus cenas. Japānas akciju tirgus indekss NIKKEI 225 palielinājās par 10.1%, bet ASV S&P 500 – tikai par 1.4% un *Dow Jones Euro-Stoxx 50* – par 1.2%. Strauji pieaugot interesei par Japānas aktīviem, lai nepieļautu Japānas jenas kursa kāpumu, Japānas Banka 2003. gada pirmajos deviņos mēnešos veica valūtas intervences 119 mljrd. ASV dolāru apjomā. Tomēr Japānas Bankas intervences nebija pietiekamas, un 3. ceturksnī Japānas jenas kurss attiecībā pret ASV dolāru pieauga par 7.2% (līdz 111.4 Japānas jenām par ASV dolāru). Lai gan augustā ASV dolāra kurss vairāku pozitīvu ASV ekonomisko datu un Japānas Bankas intervenču ietekmē attiecībā pret eiro palielinājās (līdz pat 1.08 eiro par ASV dolāru), tomēr, aizkavējoties ASV nodarbinātības rādītāju kāpumam, kā arī saglabājoties tekošā konta deficītam, septembrī tas atkal pavājinājās.

3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni ASV IKP palielinājās par 8.2% (straujākais pieauguma temps ASV tautsaimniecībā pēdējo 10 gadu laikā). Tik strauju kāpumu nodrošināja ievērojams iekšzemes pieprasījuma pieaugums sakarā ar nodokļu normatīvo aktu grozījumu stāšanos spēkā, kā arī ar izdevīgiem refinansēšanas nosacījumiem zemo procentu likmju rezultātā un akciju cenu kāpumu. Privātais patēriņš 3. ceturksnī pieauga par 6.9%, t.sk. ilglietošanas preču pirkumu apjoms – par 28.0%. IKP kāpumu pozitīvi ietekmēja iekšzemes investīciju pieaugums un labvēlīgas neto eksporta pārmaiņas. Rūpnieciskās ražošanas apjoms 3. ceturksnī pakāpeniski sāka palielināties. Tas vērtējams īpaši pozitīvi, ņemot vērā to, ka augsto privāto pieprasījumu līdz šim nodrošināja krājumu samazināšanās un importa pieaugums. 3. ceturksņa otrajā pusē arī ražošanas sektors pamazām sāka sniegt atbalstu privātā pieprasījuma attīstībai. Ceturksņa beigās uzlabojās arī situācija darbaspēka tirgū – samazinājās no jauna reģistrēto bezdarbnieku skaits un uzņēmumi pēc ilga pārtraukuma atkal sāka pieņemt vairāk jaunu darbinieku. Darbaspēka tirgus situācijas normalizēšanās ir viens no priekšnosacījumiem, lai Federālo rezervju sistēma varētu apsvērt joprojām zemās bāzes procentu likmes (1.0%) paaugstināšanu.

Japānas IKP saskaņā ar provizoriskiem datiem 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 1.4%. Jūlijā un augustā Japānas tautsaimniecības attīstības temps palēninājās. To galvenokārt noteica nelabvēlīgo laika apstākļu negatīvā ietekme uz privātā patēriņa attīstību. Septembrī palielinājās eksporta un rūpnieciskās ražošanas apjoms, un ražotāju konfidences nostiprināšanās liecināja par labām tautsaimniecības attīstības perspektīvām.

Saskaņā ar provizoriskiem datiem 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni eiro zonas valstu IKP pieauga par 0.4%. Aptauju rezultāti liecināja, ka

daudzos sektoros 3. ceturksnī tika radīti priekšnoteikumi tautsaimniecības cikliskās augšupejas sākumam, īpaši – pakalpojumu sektorā. Saskaņā ar apsekojumu rezultātiem uzņēmēju konfidence šajā sektorā uzlabojās jau kopš aprīļa. Eiropas Komisijas pakalpojumu sektora konfidences indikators septembrī sasniedza augstāko līmeni pēdējo 18 mēnešu laikā. Arī pakalpojumu sektora indikators PMI jau kopš jūlija liecināja par ekonomiskās aktivitātes nostiprināšanos. Rūpnieciskajā sektorā atveseļošanās pēc lejupslīdes notika lēnāk nekā pakalpojumu sektorā. Jūlijā rūpnieciskās ražošanas apjoms eiro zonas valstīs salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga (par 1.0%), bet augustā atkal saruka (par 0.4%). Tomēr apsekojumu rezultāti liecināja par rūpnieciskā sektora ekonomiskās aktivitātes atjaunošanos 3. ceturksnī. Tā, piemēram, PMI septembrī pārsniedza atzīmi 50 – robežu, kas liecina par sektora atveseļošanos. Tomēr ražošanas pasūtījumu apjoma pārmaiņas vēl norādīja uz vāju tirdzniecības attīstību, izņemot Vāciju, kur pasūtījumu apjoms ievērojami pieauga. Kopumā 3. ceturksnī bija vērojamas vairākas tautsaimniecības atveseļošanās pazīmes, ko analītiķi prognozēja 2003. gada beigās. Globālā pieprasījuma nostiprināšanās pozitīvi ietekmēs eiro zonas valstu tautsaimniecību, kas cietusi no produkcijas konkurētspējas krituma eiro kursa kāpuma dēļ. 3. ceturksnī eiro zonas valstu iedzīvotāju reālos ienākumus pozitīvi ietekmēja samērā zems inflācijas līmenis un eiro kursa kāpums. Jūlijā inflācija noslidēja līdz 1.9%, bet augustā un septembrī atkal pieauga līdz 2.1%. Inflācija palielinājās galvenokārt sakarā ar enerģijas komponenta pieaugumu un pārtikas cenu kāpumu nelabvēlīgo laika apstākļu ietekmē.

Lielbritānijas IKP 3. ceturksnī palielinājās par 0.7% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un par 2.0% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Lielbritānijas tautsaimniecības izaugsmi galvenokārt nodrošināja pakalpojumu sektora veiksmīgā attīstība. Zviedrijas IKP salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 2.0%, savukārt Dānijas IKP 3. ceturksnī bija par 0.8% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. 3. ceturksņa sākumā Anglijas Banka pārsteidza finanšu tirgus, pazeminot bāzes procentu likmi *repo* darījumiem par 25 bāzes punktiem (līdz 3.5%), lai gan mazumtirdzniecības cenu indekss (RPIX) Lielbritānijā joprojām saglabājās virs Anglijas Bankas inflācijas mērķa līmeņa (2.5%).

3. ceturksnī nedaudz pieauga vairāku Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstu ekonomiskā aktivitāte, tomēr atsevišķu šā reģiona valstu izaugsme joprojām atradās zem potenciāli iespējamā līmeņa. Aktivitātes palielināšanos vairākās valstīs ietekmēja nacionālās valūtas kursa kritums, kas veicināja eksporta un rūpnieciskās ražošanas apjoma pieaugumu. Tā, piemēram, Čehijas eksporta gada kāpuma temps 3. ceturksnī palielinājās līdz 12.5% (par 5.2 procentu punktiem) un rūpniecības produkcijas izlaide salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 6.0%, veicinot IKP gada kāpuma tempa palielināšanos līdz 3.4%. Ungārijas forinta devalvācija jūnija sākumā veicināja nelielu eksporta pieaugumu nākamajos mēnešos, un 3. ceturksnī Ungārijas IKP kāpuma temps palielinājās līdz 2.9%.

Lai gan rūpnieciskās ražošanas pieauguma temps jūlijā un septembrī strauji auga, Polijas ekonomiskā aktivitāte 3. ceturksnī būtiski nemainījās. To ietekmēja gan eksporta un rūpnieciskās ražošanas kritums augustā, gan neliela kāpuma tempa samazināšanās dažās pakalpojumu nozarēs. Tomēr kopumā Polijas tautsaimniecība turpināja atveseļoties no iepriekšējo gadu stagnācijas. To lielā mērā veicināja izdevīgais eiro kurss un produkcijas vienības darbaspēka izmaksu sarukums rūpniecības sektorā. Arī Slovērijas ekonomiskā izaugsme 3. ceturksnī mazliet paātrinājās, un to noteica straujais eksporta pieaugums, mājsaimniecību patēriņam un investīcijām turpinot samazināties.

Igaunijas tautsaimniecības attīstība 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2. ceturksņa ze-

majiem rādītājiem paātrinājās – palielinājās gan rūpniecības, gan vairāku pakalpojumu nozaru aktivitāte. Rūpnieciskās ražošanas gada pieauguma tempa kāpumu (līdz 10.2%) galvenokārt noteica tekstiliju, metālu un plastmasas produktu ražošanas pieaugums. Savukārt mazumtirdzniecības apgrozījums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 10.0%. 3. ceturksnī sākās dzelzceļa transporta pakalpojumu nozares pakāpeniska atveseļošanās, par ko liecina neliels kravu un pasažieru apgrozījuma pieaugums, tomēr kravu apgrozījums Igaunijas ostās turpināja samazināties. Saskaņā ar Igaunijas Statistikas pārvaldes vērtējumu 3. ceturksnī IKP gada kāpuma temps palielinājās līdz 4.3%.

Lietuvas IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 8.4%. Straujo ekonomisko izaugsmi galvenokārt veicināja aktivitātes kāpums rūpniecībā, celtniecībā un tirdzniecībā. Straujo rūpnieciskās aktivitātes kāpumu būtiski ietekmēja *Mazeikju Nafta* darbības atsākšana pēc remontdarbu veikšanas. Rūpnieciskās ražošanas apjoma gada pieauguma temps sasniedza 20.1%. Naftas pārstrādes produktu ražošanas apjoma gada kāpums 3. ceturksnī sasniedza 36.5% (iepriekšējā ceturksnī tas samazinājās par 37.8%). Būtiski palielinājās arī metālizstrādājumu, televīzijas iekārtu, medicīnisko un optisko ierīču, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanas apjoma gada pieauguma temps. Savukārt samazinājās tabakas, kokmateriālu, izdevējdarbības un poligrāfijas, ķīmisko vielu, biroja tehnikas un datoru ražošanas apjoms.

Lai gan Krievijas ekonomiskā aktivitāte 3. ceturksnī sākumā nedaudz saruka, tās izaugsmes temps saglabājās augsts un IKP salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 6.2%. Nelielu ekonomiskās aktivitātes samazināšanos noteica rūpniecības un pakalpojumu nozares pieauguma tempa kritums sakarā ar lēnāku eksporta ienākumu apjoma kāpumu. Rūpnieciskās ražošanas apjoma gada pieauguma temps 3. ceturksnī samazinājās līdz 6.8%, bet mazumtirdzniecības apgrozījuma kāpuma temps – līdz 7.0%. Nedaudz (par 3.8%) pieauga sniegto transporta pakalpojumu apjoms. Privātā patēriņa kāpumu ierobežoja lēnāks iedzīvotāju rīcībā esošo reālo ienākumu pieaugums un lielākas ienākumu daļas novirzīšana uzkrājumiem. Reālo ienākumu pieauguma temps samazinājās līdz 10.8%.

ĀRĒJĀ SEKTORA ATTĪSTĪBA

Ārējā tirdzniecība un konkurētspēja

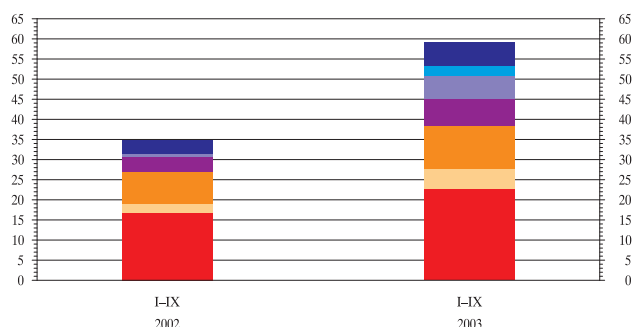
Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums 3. ceturksnī turpināja augt. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu preču eksports palielinājās par 13.6%, bet imports – par 22.7%. Īpaši nozīmīgs (16.5%) bija eksporta kāpums uz Eiropas Savienības (ES) valstīm, lai gan tautsaimniecības izaugsme Eiropā bija lēna. Eksports visvairāk pieauga uz Lielbritāniju (koksne un tās izstrādājumi un metāli un to izstrādājumi), Zviedriju (koksne un tās izstrādājumi), Igauniju un Lietuvu (dažādas preces), bet samazinājās uz ASV (tabaka un alkoholiskie un bezalkoholiskie dzērieni). Nozīmīgākās partnervalstis preču eksportā bija Lielbritānija, Vācija, Zviedrija, Lietuva, Igaunija un Dānija (62.7% no eksporta kopapjoma).

Arī 2003. gada pirmajos deviņos mēnešos ražotāji atrada jaunus preču noieta tirgus un turpināja eksportēt arī uz iepriekšējos gados apgūtajiem tirgiem. Nozīmīgākie no tiem ir Norvēģijas, Japānas, Ēģiptes, Ķīnas, Peru, Portugāles un Irānas tirgi, uz kuriem tika eksportēti galvenokārt melnie metāli un koksne un tās izstrādājumi (sk. 3. att.).

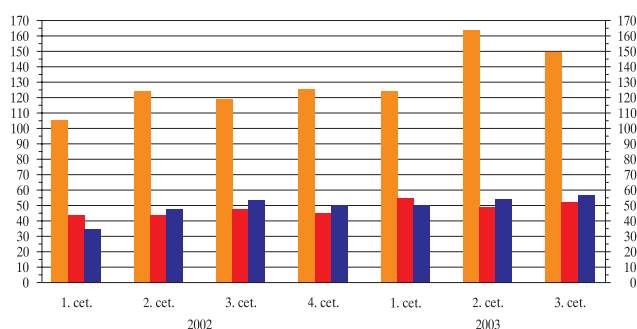
Latvijas preču eksportā 3. ceturksnī joprojām dominēja koksne un tās izstrādājumi, metāli un to izstrādājumi, tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (sk. 4. att.). Salī-

3. attēls

JAUNIE UN AUGOŠIE PREČU NOIETA TIRGI
(milj. latu)

4. attēls

NOZĪMĪGĀKĀS EKSPORTPRECES
(milj. latu)

dzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu visvairāk pieauga koksnes un tās izstrādājumu (galvenokārt zāģmateriālu un kurināmās koksnes; par 31.1 milj. latu) izvedums. Nedaudz palielinājās tekstila apģērba un tā piederumu, dažādu rūpniecības preču (mēbeļu), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas (farmācijas produktu), transportlīdzekļu (kuģu un lidaparātu, to daļu), mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu un melno metālu eksports. Samazinājās pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku; galvenokārt tabakas; par 6.9 milj. latu) eksports sakarā ar to fiziskā apjoma kritumu. Koksnes un tās izstrādājumu, ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas, transportlīdzekļu un mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu izveduma kāpumu noteica to fiziskā apjoma palielināšanās, bet tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu, dažādu rūpniecības preču (mēbeļu) un metālu un to izstrādājumu eksporta pieaugumu savukārt ietekmēja to cenu celšanās.

Eksporta vienības vērtība salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kritās par 0.9%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu pieauga par 7.5%, reālajam eksportam palielinoties par 5.8%. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu būtiski auga eksportā nozīmīgāko preču – koksnes un tās izstrādājumu (par 7.9%), tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu (par 13.8%), metālu un to izstrādājumu (par 6.1%) un dažādu rūpniecības preču (mēbeļu; par 17.4%) – cenas.

Lata reālā efektīvā kursa indekss 3. ceturksnī nedaudz paaugstinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu (par 4.5%; līdzīgi – arī attiecībā pret attīstīto valstu un attīstības valstu valūtām). Pieauga patēriņa cenu indeksa relatīvo pārmaiņu radītā ietekme uz lata reālā efektīvā kursa indeksa pārmaiņām, kas noteica lata reālā efektīvā kursa indeksa kāpumu attiecībā pret attīstīto valstu valūtām. Lata nominālā kursa pārmaiņu ietekmē lata reālā efektīvā kursa indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu samazinājās par 5.4% (par 6.4% – attiecībā pret attīstīto valstu valūtām un par 4.1% – attiecībā pret attīstības valstu valūtām), savukārt relatīvo cenu pārmaiņu ietekmē lata reālā efektīvā kursa indekss pieauga par 1.2% (kāpums – 1.9% attiecībā pret attīstīto valstu valūtām un samazinājums – 0.4% attiecībā pret attīstības valstu valūtām).

Nozīmīgākās importa preces bija mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas, transportlīdzekļi, minerālie produkti, metāli un to izstrādājumi un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu preču ievaduma kāpumu noteica mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, transportlīdzekļu (vieglo automobiļu), minerālo produktu (degvielas, dabasgāzes un motorbenzīnu) un metālu un to izstrādājumu (dzelzs un tērauda izstrādājumu) importa pieaugums. Šo preču un produktu ievaduma kāpumu noteica to fiziskā apjoma pieaugums.

Importa vienības vērtība 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās (par 0.4%), bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās (par 6.1%). Cenu kāpums bija vērojams visās importā nozīmīgāko preču grupās. Visvairāk pieauga metālu un to izstrādājumu (par 10.6%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas (par 7.3%) un transportlīdzekļu (par 7.1%) cenas. Eksporta cenām ceļoties straujāk nekā importa cenām, tirdzniecības nosacījumi attiecībā pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu uzlabojās par 1.3%.

Latvijas nozīmīgākās partnervalstis preču importā bija Vācija, Lietuva, Krievija, Somija, Igaunija un Zviedrija. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu preču ievadums būtiski palielinājās no Lietuvas (minerālie produkti, mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija), Igaunijas (transportlīdzekļi, minerālie produkti, metāli un to izstrādājumi un pārtikas rūpniecības produkti (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku)), Baltkrievijas (minerālie produkti), Vācijas (transportlīdzekļi, plastmasas un izstrādājumi no tām un dažādas rūpniecības preces (mēbeles)) un ASV (elektriskās mašīnas un iekārtas).

Eksporta un importa preču norēķinos turpināja palielināties eiro nozīme un vienlaikus samazinājās ASV dolāra īpatsvars. Euro īpatsvars 3. ceturksnī sasniedza 54.8% no ārējās tirdzniecības apgrozījuma (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 49.4%), bet ASV dolāra īpatsvars kritās attiecīgi no 31.4% līdz 26.4%.

Maksājumu bilance

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2003. gada 3. ceturksnī bija 152.7 milj. latu jeb 10.3% no IKP (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 8.3%). Lai gan preču negatīvā saldo attiecība pret IKP palielinājās, maksājumu bilances tekošā konta negatīvā saldo kāpumu palēnināja pakalpojumu un kārtējo pārvedumu pozitīvā saldo pieaugums attiecībā pret IKP. Pakalpojumu un kārtējo pārvedumu pozitīvais saldo sedza 57.2% no preču negatīvā saldo.

Pakalpojumu pozitīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, vairāk pieaugot nerezidentiem sniegto pakalpojumu apjomam, palielinājās par 15.5 milj. latu. Pakalpojumu eksports salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 20.2%, bet no nerezidentiem saņemto pakalpojumu apjoms – par 19.3%.

Pakalpojumu eksportā joprojām dominēja nerezidentiem sniegtie pārvadājumu pakalpojumi (51.8% no pakalpojumu eksporta kopapjoma), bet sniegtie braucienu pakalpojumi un citi pakalpojumi veidoja attiecīgi 23.6% un 24.6% no pakalpojumu eksporta kopapjoma. Savukārt no nerezidentiem saņemtie braucienu pakalpojumi sasniedza 41.3% no pakalpojumu importa kopapjoma.

Pārvadājumu pakalpojumu pozitīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 6.3 milj. latu. Sniegto pārvadājumu pakalpojumu apjoma kāpumu joprojām ietekmēja situācija naftas tranzītā. Lai gan 3. ceturksnī Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms palielinājās, sarūkot naftas

kravu apgrozījumam, ar ostu un to darbību saistīto pakalpojumu ieņēmumu apjoms nedaudz samazinājās. Ventspils ostai saņemot pa dzelzceļu pārvadātās naftas kravas, būtiski pieauga sniegto dzelzceļa transporta pārvadājumu pakalpojumu apjoms. Turklāt palielinājās sniegto autotransporta kravu pārvadājumu pakalpojumu apjoms, veicinot pārvadājumu pakalpojumu pozitīvā saldo kāpumu.

Braucienų pakalpojumu negatīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu būtiski nemainījās (pieaugums – 0.8 milj. latu). Palielinājās gan ne-rezidentiem sniegto, gan ārvalstīs saņemto braucienų pakalpojumu apjoms. Saskaņā ar Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem 3. ceturksnī pieauga Latviju apmeklējo ārvalstu ceļotāju skaits un to vidējie izdevumi. Latvijas ceļotāju skaits bija nedaudz mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, bet palielinājās to vidējie braucienų izdevumi.

Citu pakalpojumu pozitīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga visvairāk (par 10.0 milj. latu), un to noteica nerezidentiem sniegto pakalpojumu apjoma kāpums, augot sniegto finanšu, sakaru un būvniecības pakalpojumu apjomam.

Ienākumu kontā saglabājās 2003. gada pirmajos divos ceturkšņos novērotās tendences. Pieaugot nerezidentu gūto tiešo investīciju ienākumiem, 3. ceturksnī ienākumu negatīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 4.7 milj. latu. Nerezidentu tiešo investīciju ienākumi sasniedza 43.1 milj. latu (par 6.9 milj. latu vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā), un lielākā šo ienākumu daļa (72.8%) tika ieguldīta iekšzemes uzņēmumu attīstībā. Turpināja augt arī ārvalstīs nodarbināto rezidentu atlīdzība (kāpums – 3.1 milj. latu), un tas mazināja ienākumu negatīvā saldo palielinājumu.

Kārtējo pārvedumu pozitīvā saldo pieaugumu (44.9 milj. latu) galvenokārt noteica citu sektoru (t.sk. privātpersonu) saņemto kārtējo pārvedumu apjoma straujais kāpums.

Kapitāla un finanšu konta pozitīvais saldo bija 132.0 milj. latu, un nozīmīgākais ārējā finansējuma avots bija citu ieguldījumu veidā piesaistītie aizņēmumi un noguldījumi.

Tiešo investīciju pozitīvā saldo zemo līmeni (4.0 milj. latu) noteica cita kapitāla veidā saņemto aizdevumu atmaksa investoriem un nedaudz pieaugušais rezidentu ārvalstīs veikto tiešo investīciju apjoms (9.4 milj. latu). Latvijā tiešās investīcijas uzņēmumu pašu kapitālā un reinvestētās peļņas veidā tika veiktas attiecīgi 13.7 milj. latu un 31.4 milj. latu apjomā. Atmaksājot saņemtos aizdevumus, Latvijā piesaistīto tiešo investīciju cita kapitāla postenis bija negatīvs (31.6 milj. latu).

Portfeljieguldījumu saldo bija negatīvs. Rezidenti par 100.6 milj. latu palielināja ieguldījumus ārvalstu parāda vērtspapīros, galvenokārt bankām veicot ieguldījumus nerezidentu emitētajās obligācijās un parādzīmēs. Savukārt, pieaugot nerezidentu īpašumā esošo valdības emitēto parāda vērtspapīru apjomam, rezidentu portfeljieguldījumu saistības palielinājās par 2.5 milj. latu.

Citu ieguldījumu pozitīvais saldo sasniedza 287.4 milj. latu. Rezidentu citu ieguldījumu pasīvi pieauga par 400.3 milj. latu, bankām piesaistot aizņēmumus (termiņnoguldījumus) un pieprasījuma noguldījumus un uzņēmumiem saņemot ilgtermiņa aizņēmumus. Galvenokārt bankām palielinot īstermiņa un ilgtermiņa aizdevumus nerezidentiem, citu ieguldījumu aktīvi pieauga par 112.9 milj. latu. Tādējādi banku sektora citu ieguldījumu pozitīvais saldo bija 258.8 milj. latu, bet citu sektoru citu ieguldījumu pozitīvais saldo – 29.4 milj. latu. Rezidentu piesaistītais ilgtermiņa kapitāls veidoja 34.6% no citu ieguldījumu pozitīvā saldo.

Septembrī pieaugot banku pieprasījumam pēc latu resursiem un Latvijas Bankai galvenokārt veicot valūtas mijmaiņas darījumus, rezerves aktīvi 3. ceturksnī pieauga par 67.4 milj. latu.

IEKŠZEMES EKONOMISKĀ AKTIVITĀTE

Kopējais pieprasījums

IKP izlietojuma kāpumu (6.2%) 2. ceturksnī veicināja privātā patēriņa un investīciju pieaugums. Privātā patēriņa palielinājumu (6.6%) noteica darba samaksas kāpums. Sabiedriskais patēriņš pieauga par 3.2% un kopējie gala patēriņa izdevumi – par 6.2%.

Kopējā kapitāla veidošana jeb investīciju līmenis 2. ceturksnī bija 29.1% no IKP, palielinoties par 3.6 procentu punktiem. Investīciju pret IKP pieaugums pārsniedza uzkrājumu kāpumu (1.4 procentu punkti), tāpēc tekošā konta negatīvais saldo palielinājās (no 8.4% līdz 10.6% no IKP).

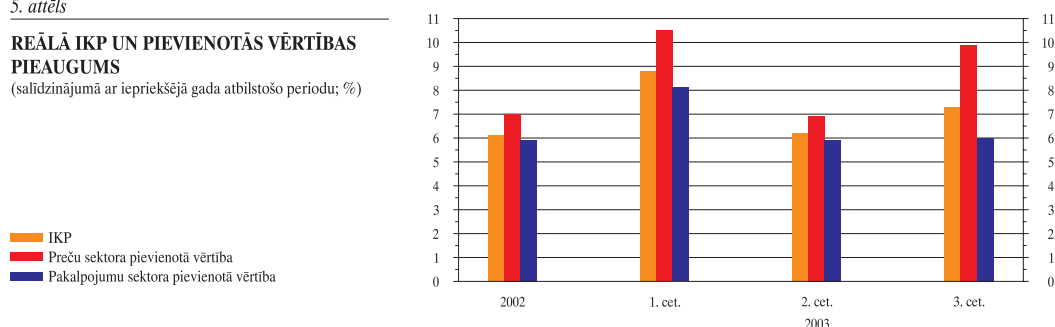
2. ceturksnī samazinājās eksporta pieauguma temps. Preču un pakalpojumu eksporta apjoma kāpums bija tikai 2.2%. Straujais eksporta vienības vērtības palielinājums (10.4%) labvēlīgi ietekmēja eksportētāju ieņēmumu pieaugumu, tomēr vienlaikus sadārdzinot importa preces (importa vienības vērtība palielinājās par 6.6%). Augstais iekšzemes pieprasījums noteica strauju preču un pakalpojumu importa apjoma kāpumu (11.6%), palielinot importa un eksporta starpību.

Kopējais piedāvājums

3. ceturksnī turpinājās dinamiska Latvijas tautsaimniecības attīstība. Reālā IKP pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sasniedza 7.3% (sk. 5. att.). Kāpumu veicināja būtisks iekšzemes pieprasījuma pieaugums un ārējā pieprasījuma palielināšanās. Tāpat kā iepriekšējos periodos, kāpumu galvenokārt nodrošināja būvniecības, apstrādes rūpniecības un transporta, glabāšanas un sakaru nozares izaugsme (attiecīgi par 20.4%, 9.3% un 9.1%). Strauji attīstījās viesnīcu un restorānu nozare (pieaugums – 19.9%), savukārt augstās bāzes ietekmē nedaudz lēnāks kāpums bija tirdzniecībā (7.8%). Tādējādi pievienotās vērtības pieaugums preču sektorā bija daudz lielāks nekā pakalpojumu sektorā, reālajai pievienotajai vērtībai pieaugot attiecīgi par 9.9% un 6.0% (ražošanas rādītāju katra mēneša pārmaiņas nozīmīgākajās tautsaimniecības nozarēs sk. 6. att.).

5. attēls

REĀLĀ IKP UN PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS PIEAUGUMS (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

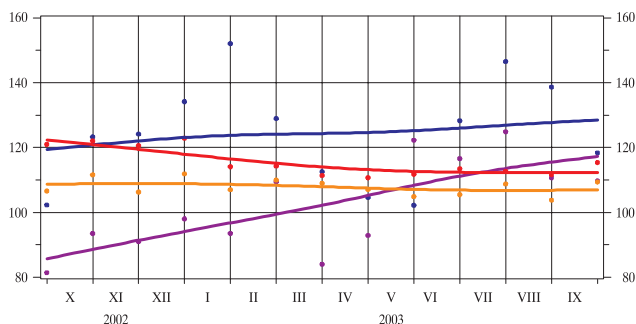

Apstrādes rūpniecībā sezonāli izlīdzinātais ražošanas apjoms salīdzināmajās cenās strauji palielinājās pārtikas produktu un dzērienu (par 8.1%), koksnes, koka un korķa izstrādājumu (par 17.8%), radio, televīzijas un sakaru iekārtu un aparatūras (par 70.4%), gatavo metālizstrādājumu (izņemot mašīnas un iekārtas; par 21.4%), iekārtu, mehānismu un darba mašīnu (par 24.0%), citu transportlīdzekļu (par

6. attēls

**NOZĪMĪGĀKO TAUTSAIMNIECĪBAS
NOZARU RAŽOŠANAS RĀDĪTĀJI**(salīdzināmās cenās; salīdzinājumā ar iepriekšējā gada
atbilstošo periodu; %)

- Apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss
- Mazumtirdzniecības apgrozījums
- Latvijās ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas
- Dzelzceļa transporta kravu pārvadājumi

16.9%), nemetālisko minerālo izstrādājumu (par 9.2%), gumijas un plastmasas izstrādājumu (par 15.1%) un vairāku citu nozaru ražošanā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu apstrādes rūpniecības produkcijas sezonāli izlīdzinātais fiziskā apjoma indekss palielinājās par 8.1%. Elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes ražošanas apjoma izaugsme bija 4.9%, bet ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē tas samazinājās par 8.0%. Tādējādi rūpniecības produkcijas sezonāli izlīdzinātais fiziskā apjoma indekss sasniedza 7.1%.

Transporta attīstību 3. ceturksnī galvenokārt noteica strauji augošais tranzīts. Caur Latvijas ostām pārvadāto dzelzceļa tranzītkravu apjoms sasniedza 8.6 milj. tonnu (par 40.3% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Būtiski palielinājās arī importa un eksporta kravu apjoms (attiecīgi par 10.7% un 75.8%). Pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms bija 11.5 milj. tonnu (par 34.5% vairāk nekā 2002. gada 3. ceturksnī). Kravu struktūrā dominēja naftas produkti (gandrīz puse no visām kravām), ogles (15.0%) un minerālmēsli (15.2%), un to apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās attiecīgi par 56.1%, 2.0 reizes un par 6.7%.

Lielākais kravu apgrozījums bija Rīgas ostā, kur salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saņemto un nosūtīto kravu apjoms pieauga par 33.9% (t.sk. tranzītkravu apjoms – par 40.2%). Ventspils ostā saņemto un no tās nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 7.4% un mazajās ostās – par 1.5%, bet kravu apgrozījums Liepājas ostā samazinājās par 7.4%. Kopējais Latvijas ostu kravu apgrozījums palielinājās par 15.5%.

Nafta joprojām netika transportēta pa maģistrālo cauruļvadu, bet pa naftas produktu cauruļvadu transportētais apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga nedaudz (par 0.4%).

Mazumtirdzniecības apgrozījums 3. ceturksnī turpināja palielināties un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 12.9%. Tāpat kā 1. pusgadā, tas visstraujāk (par 43.3%) palielinājās specializētajos veikalos, kuros tirgo tekstilizstrādājumus, apģērbu, apavus un ādas izstrādājumus, un strauji (par 31.5%) auga arī mēbeļu, apgaismes ierīču, elektropiederumu, krāsu, stikla u.tml. specializētajos veikalos. Paplašinoties lielveikalu tīklam, joprojām bija vērojams pārdošanas apjoma kāpums nespecializētajos veikalos, kur pārsvarā ir pārtika (18.3%), un kritums mazumtirdzniecībā ārpus veikaliem (20.5%). Sabiedriskās ēdināšanas apgrozījums 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 18.8%.

Nodarbinātība un darba samaksa

Tautsaimniecībā pamatdarbā nodarbināto iedzīvotāju skaits 3. ceturksnī sasniedza 1 027.0 tūkst. (par 1.6% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Būtiskākais nodarbināto skaita pieaugums sakarā ar ražošanas apjoma kāpumu bija

būvniecībā (14.8%). Par 8.1% lielāks nekā 2002. gada 3. ceturksnī bija nodarbināto skaits transporta, glabāšanas un sakaru nozarē un par 5.8% lielāks – rūpniecībā, kas nodarbināto skaita ziņā ir nozīmīgākā tautsaimniecības nozare (197.5 tūkst. jeb 19.2%). Kaut arī tirdzniecībā un viesnīcu un restorānu nozarē nodarbināto skaits gada laikā nedaudz (par 0.8%) saruka, tas joprojām bija otrs lielākais tautsaimniecības sektors (180.9 tūkst. jeb 17.6%). 146.4 tūkst. jeb 14.3% strādāja lauksaimniecībā un zvejniecībā, kur nodarbināto skaits gada laikā samazinājās visvairāk (par 11.3%).

3. ceturksnī bezdarba līmenis (8.5% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita) nedaudz samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Pilsētās bezdarba līmenis saruka straujāk, bet vairākos rajonos tas pat pieauga. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bezdarba līmenis par 1–2 procentu punktiem palielinājās rajonos ar augstāko bezdarba līmeni (līdz 26.9% Ludzas rajonā un līdz 28.1% Rēzeknes rajonā). Savukārt par vairāk nekā 1 procentu punktu samazinājās bezdarba līmenis Zemgalē (Dobeles un Jelgavas rajonā). Pieaugot Nodarbinātības valsts dienestā reģistrēto vakancu skaitam, noslodzes koeficients samazinājās līdz 22.8 septembrī (jūnijā – 29.3).

Tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa 3. ceturksnī bija Ls 194.72, bet mēneša vidējā neto darba samaksa – Ls 139.48. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu nominālā bruto darba samaksa palielinājās par 11.9% un nominālā neto darba samaksa – par 11.3%. Reālās darba samaksas pieaugums bija mazāks: reālā bruto darba samaksa palielinājās par 8.1%, bet reālā neto darba samaksa – par 7.5%. Darba samaksas kāpums bija straujš, un to noteica darba samaksas pieaugums gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā. Reālā bruto darba samaksa sabiedriskajā sektorā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 8.4%, bet reālā neto darba samaksa – par 7.7%, savukārt privātajā sektorā – attiecīgi par 8.5% un 7.9%.

CENU DINAMIKA

Gada vidējā inflācija 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās (par 3.5%), bet salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās (par 0.4%). Lai gan daļēji inflācijas kāpumu noteica augstais eiro kurss un iepriekšējā gada samērā zemā bāze, tomēr pārējie inflāciju ietekmējošie faktori katrā mēnesī bija atšķirīgi. Jūlijā un augustā pakāpeniski saruka neapstrādātās pārtikas (galvenokārt augļu un dārzeņu) cenas, tomēr tās bija ievērojami augstākas nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Jūlijā atlaižu dēļ samazinājās arī apģērba un apavu cenas. Savukārt pieauga administratīvi regulējamās cenas preču un pakalpojumu grupās – palielinājās maksa par gāzi un siltumenerģiju, kā arī īres maksa. Septembrī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi vidējais patēriņa cenu līmenis nedaudz paaugstinājās (par 0.5%), un to galvenokārt noteica sezonas apģērba un apavu cenu kāpums. Pamatinflācijas komponents, neieskaitot neapstrādātās pārtikas cenas, 3. ceturksnī ievērojami saruka, jo tieši neapstrādātās pārtikas cenu pieaugums veidoja vairāk nekā 0.9 procentu punktus no kopējās inflācijas (sk. 7. att.).

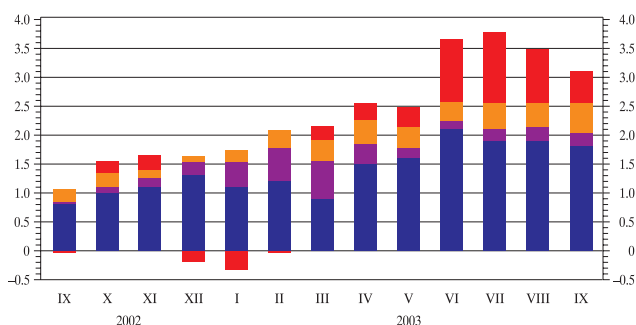
Ražotāju cenas 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 3.1%. Galvenokārt pieauga eksportētās produkcijas cenas, tomēr par 1.5% palielinājās arī iekšzemē pārdotās produkcijas cenas, t.sk. nozīmīgu kāpumu izraisīja gāzes un tās apgādes ražotāju cenu pieaugums (18.7%). Tas paaugstināja arī patēriņa cenas šo preču un pakalpojumu grupā. Tomēr salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija vērojams nebūtisks ražotāju cenu kritums (0.1%), galvenokārt sarūkot eksportētās produkcijas ražotāju cenām (par 0.5%).

7. attēls

PATĒRIŅA CENU GADA INFLĀCIJAS PĀRMAIŅAS

(procentu punktos; pa komponentiem)

■ Patēriņa cenu gada pamatinflācija
■ Degvielas cenas
■ Administratīvi regulējamās cenas
■ Neapstrādātās pārtikas cenas

Būvniecības izmaksas turpināja samazināties. 3. ceturksnī tās saruka tikai par 0.1%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu kritās par 2.4%.

FISKĀLAIS SEKTORS

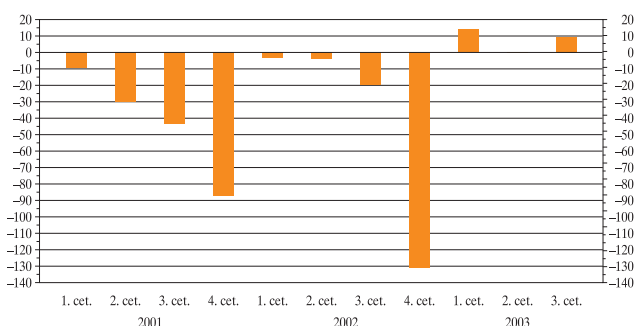
Pēc Valsts kases datiem, valsts konsolidētajā kopbudžetā 3. ceturksnī bija izveidojies fiskālais pārpalikums (9.4 milj. latu) sakarā ar visai lielo pārpalikumu augustā (9.0 milj. latu). 3. ceturksnim neraksturīgi lielo fiskālo pārpalikumu noteica augstie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi un samērā zemie kopējie izdevumi, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 4.0%. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu kāpums (15.4%) 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bija straujāks nekā kopējais izdevumu pieaugums (9.6%). Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums 3. ceturksnī bija 9.7 milj. latu. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2003. gada pirmajos deviņos mēnešos pieauga par 11.0% (līdz 1 541.3 milj. latu), bet izdevumi palielinājās par 8.8%, un rezultātā fiskālais pārpalikums sasniedza 9.2 milj. latu (sk. 8. att.).

Valsts konsolidētā budžeta fiskālais pārpalikums 3. ceturksnī bija 7.5 milj. latu, un uzkrātais fiskālais deficīts 2003. gada pirmajos deviņos mēnešos samazinājās (līdz 3.5 milj. latu). Jūlijā–septembrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi pieauga vairāk (par 17.1%) nekā izdevumi (ieskaitot tiros aizdevumus; par 11.4%), savukārt 2003. gada pirmajos devi-

8. attēls

VALSTS KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA BILANCE

(no gada sākuma; perioda beigās; milj. latu)

ņos mēnešos ieņēmumu un izdevumu kāpums bija samērā līdzīgs (attiecīgi 12.0% un 11.3%). Uzturēšanas izdevumi un kapitālie izdevumi 3. ceturksnī palielinājās attiecīgi par 9.2% un 66.6%, bet izdevumi investīcijām saruka par 9.9%.

Valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts 3. ceturksnī bija mazāks 2003. gadā (4.1 milj. latu), un uzkrātais fiskālais deficīts kopš gada sākuma palielinājās (līdz 46.2 milj. latu). 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2. ceturksni valsts pamatbudžeta ieņēmumi gandrīz nemainījās, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās (par 23.5%). Valsts pamatbudžeta izdevumi salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga (par 17.1%). Izdevumu kāpumu galvenokārt

noteica kārtējo izdevumu pieaugums (23.8%, t.sk. izdevumi atalgojumiem palielinājās par 25.2%). Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu 3. ceturksnī valsts pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi pieauga par 17.9%, bet nenodokļu ieņēmumi – par 40.7%. Kārtējie izdevumi salīdzinājumā ar 2002. gada atbilstošo periodu palielinājās par 18.2% un subsīdijas un dotācijas – par 22.6%, bet izdevumi kapitālieguldījumiem pieauga tikai par 4.7%.

Valsts speciālā budžeta fiskālais pārpalikums janvārī–septembrī bija 45.0 milj. latu un gandrīz pilnībā sedza valsts pamatbudžeta fiskālo deficītu (t.sk. valsts speciālā budžeta fiskālais pārpalikums bija 12.4 milj. latu, bet valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi bija lielākie 2003. gadā). Ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 12.6%, bet izdevumi – par 8.9%.

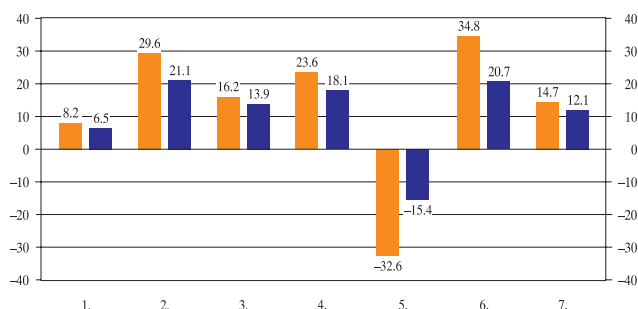
Pašvaldību konsolidētā budžeta fiskālais deficīts 3. ceturksnī bija 2.9 milj. latu, un no gada sākuma uzkrātais fiskālais pārpalikums samazinājās līdz 3.8 milj. latu. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu šā budžeta ieņēmumi pieauga par 11.5%, bet izdevumi – par 4.2%.

Nodokļu ieņēmumu kāpuma temps salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās: 3. ceturksnī nodokļu ieņēmumi pieauga par 14.3%. Gan salīdzinājumā ar 2002. gada pirmajiem deviņiem mēnešiem, gan salīdzinājumā ar 3. ceturksni palielinājās visu nodokļu ieņēmumi, izņemot uzņēmumu ienākuma nodokli (sk. 9. att.).

9. attēls

NODOKĻU IEŅĒMUMU PĀRMAIŅAS (2003. gada 3. ceturksnī un 9 mēnešos; salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

1. Sociālās apdrošināšanas iemaksas
  2. Pievienotās vērtības nodoklis
  3. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
  4. Akcīzes nodoklis
  5. Uzņēmumu ienākuma nodoklis
  6. Muitas nodoklis
  7. Īpašuma nodoklis
- 2003. gada 3. ceturksnī
■ 2003. gada 9 mēnešos

Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi pieauga par 29.6% (īpatsvars – 27.0%), ko veicināja gan likumdošanas pārmaiņas, gan zemais nodokļa atmaksu par eksportu kāpums, kā arī augošie nodokļa ieņēmumi par importētajām precēm. Akcīzes nodokļa ieņēmumi 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 23.6% (īpatsvars – 12.2%). Kāpumu galvenokārt ietekmēja akcīzes nodokļa par degvielu ieņēmumu pieaugums. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi (īpatsvars – 20.4%) un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumi (īpatsvars – 31.5%) palielinājās attiecīgi par 16.2% un 8.2%. Šo divu nodokļu ieņēmumu pieaugums bija saistīts gan ar darba samaksas kāpumu, gan ar minimālās algas paaugstināšanu. Visstraujāk palielinājās muitas nodokļa ieņēmumi (par 34.8%), tomēr nodokļu ieņēmumu kopapjomu tas būtiski neietekmēja, jo muitas nodokļa īpatsvars nodokļu ieņēmumu kopapjomā bija tikai 1.1%. Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi kritās par 32.6% galvenokārt sakarā ar nodokļu likmes samazināšanos. Tādējādi saruka arī uzņēmumu ienākuma nodokļa īpatsvars nodokļu ieņēmumu kopapjomā (no 6.7% 2002. gada 3. ceturksnī līdz 3.9% 2003. gada 3. ceturksnī).

Valdības parāds 3. ceturksnī pieauga par 35.1 milj. latu un septembra beigās sasniedza 864.1 milj. latu, t.sk. valdības ārējais parāds – 458.7 milj. latu (tā īpatsvars ārējā parāda kopapjomā samazinājās no 61.4% 2002. gada decembra beigās līdz 53.1% 2003. gada septembra beigās). Valdības ārējais parāds 3. ceturksnī samazi-

nājās par 6.5 milj. latu valūtas kursu svārstību izraisīto pārmaiņu rezultātā. Valdības iekšējais parāds 3. ceturkšņa beigās bija par 113.9 milj. latu lielāks nekā 2002. gada 4. ceturkšņa beigās un par 41.7 milj. latu lielāks nekā iepriekšējā ceturkšņa beigās. Divas trešdaļas no iekšējā parāda veidoja valdības 3 un 5 gadu obligācijas.

MONETĀRĀ POLITIKA UN FINANŠU SEKTORS

Banku likviditāte un Latvijas Bankas operācijas

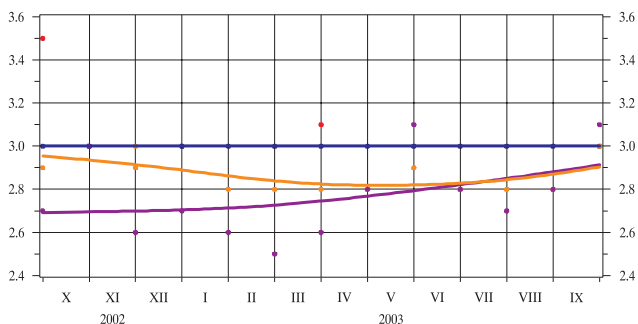
3. ceturksnī latu pieprasījums turpināja palielināties sakarā ar rezervju prasību kāpumu (īpaši augustā un septembrī) un skaidrās naudas apgrozībā pieaugumu (jūlijā un augustā).

Tomēr vasaras periodam bija raksturīgas stabilas un zemas naudas tirgus procentu likmes (sk. 10. att.). Būtiskākais isāka termiņa naudas tirgus procentu likmju kāpums bija saistīts ar minimālo rezervju prasību izpildes perioda noslēgumu 23. septembrī, bankām novēloti uzsākot minimālo rezervju prasību izpildi. Tāpēc latos uz nakti izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme paaugstinājās no 2.7% jūlijā līdz 3.1% septembrī, bet naudas tirgus procentu likmju indekss RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem 19. septembrī sasniedza pat 4.78% – augstāko līmeni kopš 2002. gada augusta. Ceturkšņa beigās RIGIBOR nedaudz palielinājās arī kredītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu.

10. attēls

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES (%)

— Latvijas Bankas refinansēšanas likme
 — Repo kredītu vidējā svērtā procentu likme
 • 6 mēnešu valsts parādzīmju vidējā svērtā peļņas likme
 — Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

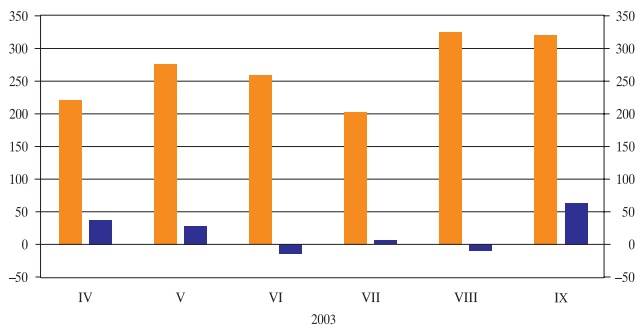

Banku likviditātes uzlabošanai Latvijas Banka izmantoja *repo* kredītus un valūtas mijmaiņas darījumus (sk. 11. att.). Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni Latvijas Bankas *repo* kredītu pieprasījums *repo* izsolēs pieauga par trešdaļu, bet to piedāvājumu Latvijas Banka palielināja par 18.0%. Vidējais *repo* kredītu atlikums savukārt pieauga par 14.8% (līdz 73.5 milj. latu). Uz 7 dienām izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme palielinājās no 2.81% līdz 2.87%. Šo pieaugumu lielā mērā noteica starpbanku naudas tirgus īstermiņa kredītu procentu likmju kāpums septembrī.

11. attēls

LATVIJAS BANKAS NOZĪMĪGĀKĀS INTERVENCES NAUDAS TIRGŪ (milj. latu)

— Repo kredīti
 — Valūtas mijmaiņas darījumi (neto)

Latvijas Bankas ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumu atlikums samazinājās par 13.0 milj. latu un septembra beigās bija tikai 5.0 milj. latu. Ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumu atlikuma kritums un minētie latu pieprasījumu veicinošie faktori palielināja banku pieprasījumu Latvijas Bankas īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs, un rezultātā vidējais šo darījumu atlikums pieauga par 30.3 milj. latu (līdz 95.9 milj. latu).

3. ceturksnī lombarda kredīti netika izsniegti un gandrīz nemainījās arī banku un citu finanšu institūciju termiņnoguldījumu atlikums Latvijas Bankā (vidēji – 1.1 milj. latu). Latvijas Banka otrreizējā tirgū vērtspāpirus neiegādājās, un tās īpašumā esošā valsts vērtspāpīru portfeļa vērtība 3. ceturksnī gandrīz nemainījās (ceturkšņa beigās – 68.8 milj. latu).

Latvijas Bankas noteiktās refinansēšanas, banku termiņnoguldījumu un lombarda kredītu procentu likmes nav mainītas kopš 2002. gada 16. septembra.

Naudas rādītāju dinamika un procentu likmes

Latvijas Bankas naudas piedāvājuma kāpumu 3. ceturksnī galvenokārt noteica banku noguldījumu atlikuma palielināšanās centrālajā bankā septembrī. Skaidrās naudas pieprasījums, nedaudz audzis jūlijā un augustā, septembrī samazinājās, un tās daudzums apgrozībā septembra beigās bija tikai par 3.6 milj. latu jeb 0.6% lielāks nekā jūnija beigās. Naudas bāzes kopapjoms 3. ceturksnī palielinājās par 20.7 milj. latu jeb 2.7%.

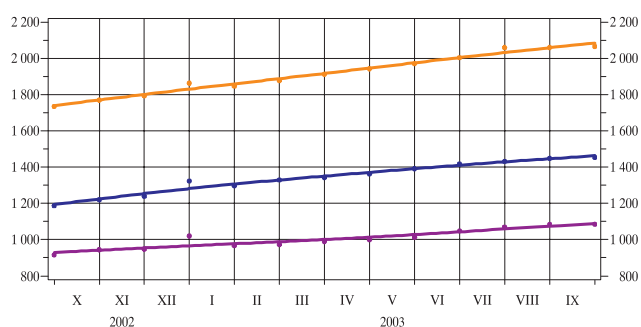
Naudas bāzes pieaugumu nodrošināja banku ar Latvijas Banku veiktie valūtas mijmaiņas darījumi, savukārt naudas bāzes samazināšanos noteica gan centrālās bankas *repo* kredītu atlikuma kritums (28.7 milj. latu), gan valdības noguldījuma atlikuma Latvijas Bankā kāpums (14.6 milj. latu). Valūtas mijmaiņas darījumu atlikuma pieaugums noteica būtisku centrālās bankas tīro ārējo aktīvu palielināšanos (par 64.6 milj. latu jeb 8.4%).

Plašā nauda galvenokārt pieauga jūlijā (par 55.5 milj. latu; 3. ceturksnī – par 61.9 milj. latu), un to noteica gan skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs), gan iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikuma kāpums. Plašās naudas likvidākais komponents M1 visvairāk palielinājās jūlijā (par 21.8 milj. latu; 3. ceturksnī – par 37.1 milj. latu), bet plašās naudas latu daļa M2D gandrīz vienādā apjomā pieauga jūlijā un augustā, nedaudz palielinājās arī septembrī, un 3. ceturksnī M2D atlikuma kāpums bija 36.2 milj. latu (M1, M2D un M2X katra mēneša atlikumu sk. 12. att.). Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) 3. ceturksnī pieauga par 9.2 milj. latu, bet naudas rādītāju palielināšanos vairāk noteica banku piesaistīto noguldījumu atlikuma kāpums (52.7 milj. latu). M2X gada pieauguma temps (sk. 13. att.) palielinājās no 17.2% jūnijā līdz 19.1% septembrī (2002. gada septembrī – 18.8%).

12. attēls

M2X, M2D UN M1 (perioda beigās; milj. latu)

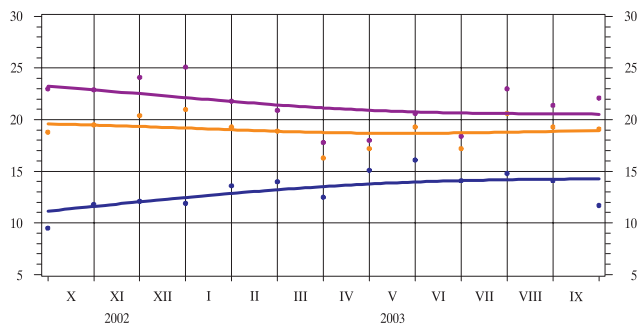
- M2X = skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā un ārvalstu valūtā
- M2D = skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi latos
- M1 = skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu pieprasījuma noguldījumi latos

13. attēls

**PLAŠĀS NAUDAS UN TĀS SASTĀVDAĻU
DINAMIKA**

(salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

 — M2X (plašā nauda)
 — Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi
 — Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)

Norēķinu karšu straujā attīstība 3. ceturksnī nodrošināja skaidrās naudas īpatsvara samazināšanos plašajā naudā (līdz 27.1%).

Valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikums, līdzīgi kā 2. ceturksnī, noteica valdības sektora naudas pieprasījuma kritumu, un banku sistēmas neto kredīts valdībai saruka par 19.3 milj. latu jeb 15.5%. Savukārt banku sistēmas tirie iekšējie aktīvi strauji palielinājās (par 153.5 milj. latu), turpinoties iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma kāpumam. Banku sistēmas tirie ārējie aktīvi, sarūkot kredītiestāžu tirajiem ārējiem aktīviem (par 156.2 milj. latu), samazinājās (par 91.6 milj. latu).

Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums Latvijas kredītiestādēs 3. ceturksnī palielinājās lēnāk nekā iepriekšējā ceturksnī (par 3.6%) un perioda beigās sasniedza 1 507.5 milj. latu, noguldījumu atlikuma gada kāpuma tempam no 18.4% jūnijā pieaugot līdz 22.1% septembrī.

Gandrīz vienādā apjomā palielinājās gan latos, gan ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu atlikums (attiecīgi par 27.1 milj. latu un 25.7 milj. latu). Latos veikto noguldījumu īpatsvars 3. ceturksnī samazinājās par 0.3 procentu punktiem – līdz 59.3% no noguldījumu kopapjoma. Stabils un augstais eiro kurss noteica tālāku šīs valūtas īpatsvara kāpumu rezidentu nebanku ārvalstu valūtas noguldījumu atlikumā, un 3. ceturksnī beigās eiro īpatsvars tajā sasniedza 25.9% (2. ceturksnī beigās – 23.8%), bet ASV dolāra īpatsvars samazinājās līdz 71.5%.

Noguldījumu atlikuma pieaugumu galvenokārt nodrošināja pieprasījuma noguldījumu atlikuma kāpums (48.0 milj. latu). Savukārt termiņnoguldījumu atlikums palielinājās par 4.7 milj. latu (t.sk. ilgtermiņa noguldījumu atlikums – par 13.2 milj. latu). Nozīmīgākais bija no privātpersonām piesaistīto noguldījumu atlikuma kāpums (38.8 milj. latu), bet mazāk auga uzņēmumu noguldījumu atlikums.

Straujā ekonomiskā attīstība un iedzīvotāju ienākumu pieaugums joprojām noteica augstu kredītu pieprasījumu. 3. ceturksnī Latvijas kredītiestāžu saistības pret ārvalstu bankām pieauga par 151.8 milj. latu un nerezidentu nebanku noguldījumu atlikums – par 185.0 milj. latu, bet ārzemju aktīvi palielinājās par 200.0 milj. latu. Tādējādi iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma pieauguma temps 3. ceturksnī bija mazliet straujāks nekā 2. ceturksnī (attiecīgi 9.1% un 8.1%), lai gan kredītu atlikuma gada kāpuma temps samazinājās par 1.1 procentu punktu – līdz 40.5%. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums sasniedza 2.3 mljrd. latu jeb 39.5% no IKP. Uzņēmumiem izsniegto kredītu īpatsvars aizdevumu kopapjomā samazinājās no 74.0% jūnijā līdz 72.0% septembrī, turpinoties aktīvākai privātpersonu kredītiestāžu. Šai klientu grupai izsniegto kredītu atlikums 3. ceturksnī palielinājās par 17.2% (uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikums – par 6.2%), un šo pieaugumu galvenokārt noteica kredītu mājokļa iegādei atlikuma kāpums (20.4%). Tādējādi privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps 3. ceturksnī beigās joprojām bija ievēro-

jami straujāks (82.6%; 2. ceturkšņa beigās – 85.4%; uzņēmumiem – attiecīgi 29.0% un 30.7%). 3. ceturkšņa beigās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums veidoja 45.0% no banku sektora aktīviem (2. ceturkšņa beigās – 44.9%).

Iekšzemes uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikumā visstraujākais kāpums bija operācijās ar nekustamo īpašumu, nomā un citā komercdarbībā (27.9 milj. latu jeb 16.9%), lauksaimniecībā, medniecībā un mežsaimniecībā (18.2 milj. latu jeb 22.2%), elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē (10.6 milj. latu jeb 14.7%) un finanšu starpniecībā (9.3 milj. latu jeb 3.5%). Lielākais iekšzemes uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikumā bija tirdzniecības (20.2%), finanšu starpniecības (16.2%) un apstrādes rūpniecības (15.1%) īpatsvars.

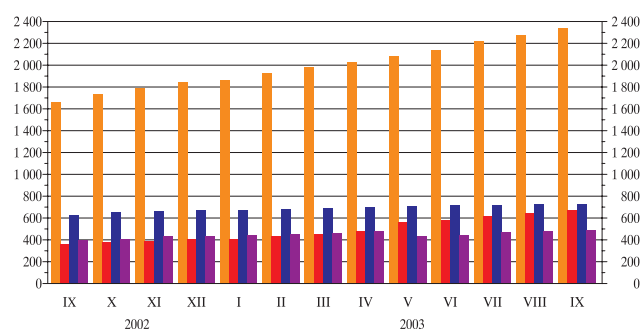
Ilgtermiņa kredītu atlikums veidoja 83.5% no uzņēmumiem izsniegto kredītu kopapjoma, 3. ceturksnī palielinoties par 84.8 milj. latu, t.sk. operācijās ar nekustamo īpašumu, nomā un citā komercdarbībā pieaugot par 23.5 milj. latu jeb 15.2%, lauksaimniecībā, medniecībā un mežsaimniecībā – par 10.6 milj. latu jeb 14.8%, finanšu starpniecībā – par 8.9 milj. latu jeb 3.8% un tirdzniecībā – par 8.5 milj. latu jeb 3.4%. Lielākais ilgtermiņa kredītu atlikums bija tirdzniecībā (18.2%), finanšu starpniecībā (17.4%), apstrādes rūpniecībā (14.4%) un operācijās ar nekustamo īpašumu, nomā un citā komercdarbībā (12.7%).

Īstermiņa kredītu atlikums palielinājās (par 13.7 milj. latu), galvenokārt augot lauksaimniecībā, medniecībā un mežsaimniecībā (par 7.5 milj. latu jeb 74.3%), operācijās ar nekustamo īpašumu, nomā un citā komercdarbībā (par 4.4 milj. latu jeb 41.9%), kā arī elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē (par 3.3 milj. latu jeb 47.8%). Vislielākais īstermiņa kredītu atlikums bija tirdzniecībā (30.0%), apstrādes rūpniecībā (19.1%) un finanšu starpniecībā (10.5%).

Gandrīz pusi no iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma kāpuma nodrošināja hipotēku kredīta atlikuma pieaugums (92.4 milj. latu jeb 15.8%; hipotēku kredīta katra mēneša atlikumu sk. 14. att.). Straujāk palielinājās OECD valstu valūtās izsniegtā hipotēku kredīta atlikums (60.6% no kopējā hipotēku kredīta pieauguma). Hipotēku kredītus izsniedza vairākums banku, pakāpeniski pazeminot procentu likmes un lielāku uzmanību pievēršot reklāmai plašsaziņas līdzekļos. Būtiski palielinājās arī industriālā kredīta atlikums (par 45.1 milj. latu jeb 10.2%), un visvairāk pieauga latos izsniegtā industriālā kredīta atlikums (par 71.4%). Samērā strauji (par 15.4 milj. latu jeb 13.4%) palielinājās arī kredīta patēriņa preču iegādei atlikums, un nozīmīgāko daļu arī šā pieauguma veidoja latos izsniegto kredītu atlikums. Komerckredīta atlikums palielinājās samērā nedaudz (par 10.0 milj. latu jeb 1.4%).

14. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM IZSNIEGTO KREDĪTU VEIDI (milj. latu)

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma kāpums valūtu dalījumā 3. ceturksnī bija samērā vienmērīgs (latos – par 94.9 milj. latu, ārvalstu valūtā – par 99.9 milj. latu). Iekšzemes nebankām ārvalstu valūtā izsniegto

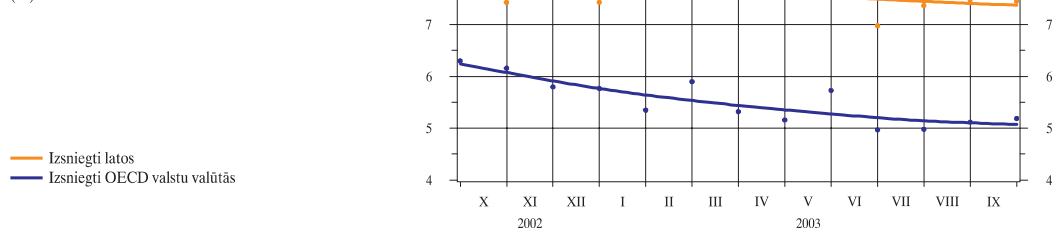
kredītu valūtu struktūra būtiski nemainījās: ASV dolāros septembra beigās bija izsniegts 67.3% no šiem aizdevumiem (jūnija beigās – 66.5%) un eiro – 30.2% (30.6%).

Kredītu termiņstruktūrā būtiski pieauga ilgtermiņa kredītu atlikums: kredītu ar termiņu ilgāku par 5 gadiem atlikums palielinājās par 103.6 milj. latu jeb 12.3% un kredītu ar 1–5 gadu termiņu atlikums par – 70.9 milj. latu jeb 7.2%. Tādējādi izsniegto kredītu termiņstruktūrā 3. ceturksņa beigās 85.5% kredītu bija ilgtermiņa kredīti (2. ceturksņa beigās – 85.1%).

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām no jauna izsniegto kredītu procentu likmes 3. ceturksnī nedaudz samazinājās. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kredītu vidējo svērto procentu likmju kritums bija nebūtisks (atkarībā no kredīta termiņa un valūtas – 0.1–0.6 procentu punkti, tomēr salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sarukums bija lielāks – 0.9–4.4 procentu punkti). Mazāk mainījās ilgtermiņa kredītu vidējās svērtās procentu likmes, liecinot, ka būtiskas banku procentu likmju politikas un makroekonomisko risku pārmaiņas nav notikušas un netiek prognozētas. Pakāpenisks risku mazinājums un spēcīgāka banku konkurence noteica kredītu vidējo svērto procentu likmju lejupslīdi ilgākā termiņā (sk. 15. att.).

15. attēls

ILGTERMIŅA KREDĪTU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES (%)

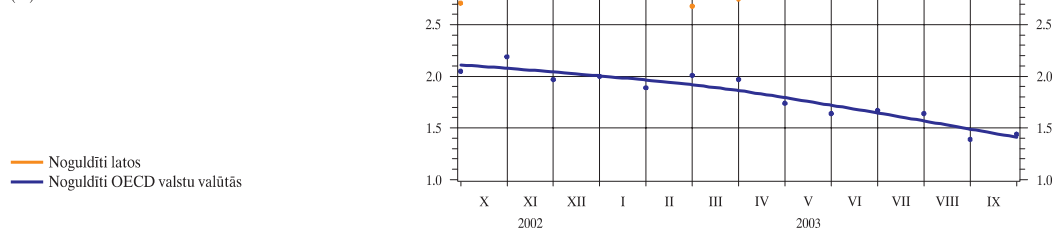

Lai arī 3. ceturksnī ilgtermiņa kredītu vidējās svērtās procentu likmes samazinājās, to līmenis augustā un septembrī pakāpeniski palielinājās sakarā ar vienu no procentu likmes ietekmējošiem faktoriem – pieaugušajām latos, ASV dolāros un eiro izsniegto kredītu ar ilgāku termiņu naudas tirgus procentu likmēm (būtiskākie indikatori – kredītu ar 6 mēnešu termiņu naudas tirgus procentu likmju indeksi RIGIBOR un LIBOR). Ārvalstu valūtās izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes joprojām bija zemākas nekā latos izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes (septembrī īstermiņa kredītiem – par 1.5 procentu punktiem, bet ilgtermiņa kredītiem – par 2.3 procentu punktiem).

No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos no jauna piesaistīto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes 3. ceturksnī un arī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu būtiski nemainījās (sk. 16. att.). OECD valstu

16. attēls

ĪSTERMIŅA NOGULDĪJUMU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES (%)

valūtās veikto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes samazinājās (atkarībā no termiņa: salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni – par 0.2–0.9 procentu punktiem un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 0.5–1.9 procentu punktiem). Samērā zemās noguldījumu procentu likmes mazināja iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu aktivitāti ilgāka termiņa noguldījumu izvietojšanā bankās, un priekšroka tika dota īstermiņa darījumiem.

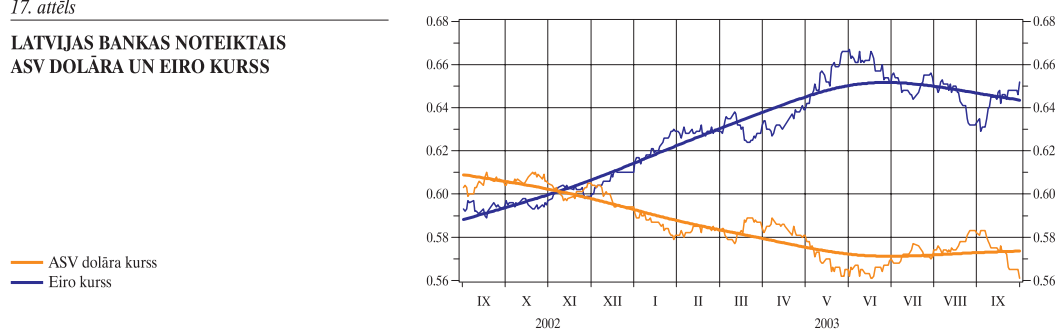
Noguldījumu vidējo svērto procentu likmju pārmaiņas galvenokārt noteica no uzņēmumiem piesaistīto noguldījumu procentu likmes, tomēr bankas par privātpersonu noguldījumiem vidēji maksāja vairāk nekā par līdzīga termiņa uzņēmumu noguldījumiem. Tā, piemēram, septembrī no uzņēmumiem un privātpersonām OECD valstu valūtās piesaistīto īstermiņa noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība bija 0.6 procentu punkti un ilgtermiņa noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība – arī 0.6 procentu punkti, bet latos piesaistīto īstermiņa noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība – 0.8 procentu punkti. No uzņēmumiem latos piesaistīto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme bija par 0.2 procentu punktiem augstāka nekā analoga termiņa privātpersonu noguldījumiem.

Finanšu tirgus

3. ceturksnī lata kurss attiecībā pret ASV dolāru, eiro un Lielbritānijas sterliņu mārciņu palielinājās (attiecīgi par 0.7%, 0.9% un 1.2%; lata kursa dinamiku attiecībā pret ASV dolāru un eiro sk. 17. att.). Šādu lata kursa kāpumu noteica SDR valūtu grozā ietilpstošās Japānas jenas kursa pieaugums (tās kurss attiecībā pret ASV dolāru un latu palielinājās attiecīgi par 7.2% un 6.5%). Zelta cena 3. ceturksnī pieauga par 9.6%.

17. attēls

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTAIS
ASV DOLĀRA UN EIRO KURSS

Banku kotētais lata kurss nedaudz palielinājās arī attiecībā pret SDR valūtu grozu. Lata kursa kāpumu 3. ceturksnā otrajā pusē veicināja pieaugušais nerezidentu pieprasījums pēc latiem brīdī, kad banku likviditāte bija zema, bet rezidentu pieprasījums pēc ārvalstu valūtas būtiski nemainījās.

Latvijas banku un valūtas maiņas punktu veikto valūtas maiņas darījumu apjoms 3. ceturksnī turpināja strauji augt, salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinoties par 56.0%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – 2.6 reizes. Darījumu apjoms, mainot ārvalstu valūtu pret latiem, 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 26.9%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 12.9%. Visstraujāk palielinājās veikto bezskaidrās naudas valūtas darījumu apjoms, bet skaidrās naudas darījumu apjoma kāpums 3. ceturksnī bija tikai 3.5% un gada pieaugums – 2.8%. Saglabājās tendence, ka vasaras periodā sakarā ar tūristu skaita pieaugumu skaidrajā naudā veikto darījumu apjoms, mainot ārvalstu valūtu pret latiem, palielinās straujāk nekā gada beigās.

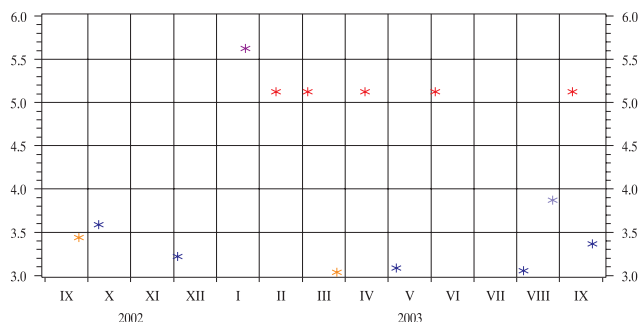
Latvijas Bankā 3. ceturksnī notika divas valsts parādzīmju un divas obligāciju izsoles. Jūlijā Valsts kase rīkoja 6 mēnešu parādzīmju izsoli, piedāvājot 3.6 milj.

latu, bet vērtspapīri tajā netika pārdoti. 12 mēnešu parādzīmju izsolēs augustā un septembrī no piedāvātajiem 19.2 milj. latu tika pārdoti 16.0 milj. latu. Pieprasījums 12 mēnešu parādzīmju izsolēs bija samērā augsts – 37.8 milj. latu. 12 mēnešu parādzīmju izsolēs vidējā svērtā diskonta likme pieauga no 3.09% maijā, kad tika rīkota pēdējā izsole iepriekšējā ceturksnī, līdz 3.37% septembrī (sk. 18. att.).

18. attēls

IZSOLĒS PĀRDOTO VALSTS VĒRTSPAPĪRU VIDĒJĀS SVĒRTĀS DISKONTA LIKMES UN FIKSĒTĀS PEĻNAS LIKMES (%)

- * 6 mēnešu parādzīmes
- * 12 mēnešu parādzīmes
- * 3 gadu obligācijas
- * 5 gadu obligācijas
- * 10 gadu obligācijas

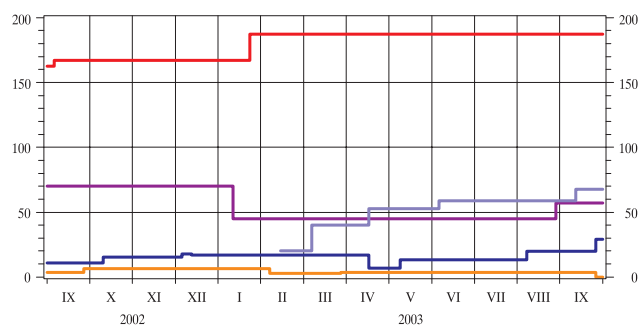
Notika arī 3 un 10 gadu obligāciju izsoles. Augustā rīkotajā 3 gadu obligāciju izsolē vidējā ienesīguma likme samazinājās par 295 bāzes punktiem (līdz 4.00%), jo iepriekšējā izsole bija notikusi 2001. gada maijā. Savukārt 10 gadu obligāciju sākotnējā izsolē septembrī vidējā ienesīguma likme salīdzinājumā ar jūnijā notikušo izsoli palielinājās par 25 bāzes punktiem (līdz 5.15%). Valsts kase katrā izsolē piedāvāja 12.0 milj. latu, kopējais pieprasījums sasniedza 26.0 milj. latu, bet vērtspapīrus pārdeva 20.9 milj. latu apjomā.

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms apgrozībā (sk. 19. att.) 3. ceturksņa beigās sasniedza 407.4 milj. latu – par 11.6% vairāk nekā iepriekšējā ceturksņa beigās, turklāt obligāciju apjoms apgrozībā pieauga par 7.2%, bet parādzīmju apjoms – par 62.0%.

19. attēls

VALSTS VĒRTSPAPĪRI (milj. latu)

- 6 mēnešu parādzīmes
- 12 mēnešu parādzīmes
- 3 gadu obligācijas
- 5 gadu obligācijas
- 10 gadu obligācijas

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru īpašnieku struktūra 3. ceturksņa beigās bija šāda: Latvijas banku, Latvijas Bankas, iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu un Valsts kases īpašumā atradās attiecīgi 43.1%, 32.8%, 12.0% un 7.0% emitēto vērtspapīru. Salīdzinājumā ar 2. ceturksni Latvijas banku īpatsvars valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru turējumā pieauga, bet Latvijas Bankas īpatsvars samazinājās.

Rīgas Fondu biržā (RFB) 10 gadu obligāciju kotētās pirkšanas un pārdošanas likmes palielinājās. 2. ceturksņa beigās tās bija attiecīgi 4.88% un 4.75%, bet 3. ceturksņa beigās – 5.00% un 4.80%. Obligācijām ar dzēšanas termiņu 2003. gada novembrī pirkšanas un pārdošanas likmes pieauga attiecīgi no 3.10% un 2.25% līdz 3.25% un 2.85%. Vienlaikus vidēja termiņa obligāciju vidējās peļņas likmes samazinājās (piemēram, vairākām obligāciju emisijām ar dzēšanas termiņu 2005.–2007. gadā). Notikumi sākotnējā tirgū ietekmēja 3 gadu obligāciju vidējās peļņas

likmes kritumu, bet 10 gadu obligāciju vidējā peļņas likme palielinājās. RFB valsts vērtspapīru apgrozījums 3. ceturksnī bija 20.9 milj. latu jeb par 12.2% mazāks nekā iepriekšējā ceturksnī.

Latvijas eiroobligāciju (dzēšana 2008. gadā) ienesīguma likme 3. ceturksņa beigās bija 3.66% un salīdzinājumā ar 2. ceturksņa beigām pieauga par 13 bāzes punktiem (par 56 bāzes punktiem augstāka nekā Vācijas etalonlikme; 2. ceturksņa beigās – par 59 bāzes punktiem augstāka). Pasaules attīstīto valstu obligāciju peļņas likmes palielinājās, jo ekonomiskie rādītāji bija samērā pozitīvi.

Latvijas Centrālajā depozitārijā reģistrēto publisko latos denominēto korporatīvo parāda vērtspapīru atlikums 3. ceturksņa beigās bija 97.8 milj. latu (par 47.5% vairāk nekā 2. ceturksnī). Kāpumu galvenokārt noteica SIA "Lattelekom" 10 gadu slēgtā obligāciju emisija 25.6 milj. latu apjomā un *Nordic Investment Bank* 4 gadu publiskā obligāciju emisija 5.0 milj. latu apjomā.

RFB korporatīvo parāda vērtspapīru apgrozījums 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga 5.0 reizes (līdz 13.0 milj. latu), 83.8% no korporatīvo parāda vērtspapīru apgrozījuma veidoja darījumi ar *Nordic Investment Bank* obligācijām. 13.1% no šādu vērtspapīru apgrozījuma veidoja darījumi ar a/s "Latvijas Unibanka" obligācijām, bet pārējie darījumi bija veikti ar valsts a/s "Latvijas Hipotēku un zemes banka" ķīlu zīmēm. Septembra beigās *Nordic Investment Bank* obligāciju kotētās pirkšanas un pārdošanas ienesīguma likmes RFB bija attiecīgi 4.15% un 3.90%.

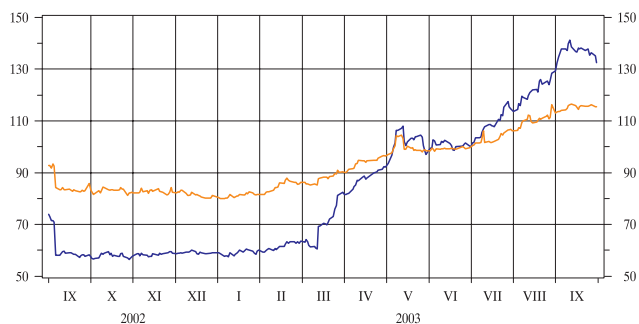
Savukārt RFB kotēto uzņēmumu kapitalizācija 3. ceturksnī pieauga par 19% (līdz 613 milj. latu), turpinoties jau kopš gada sākuma vērojamajam akciju cenu kāpumam. Akciju pieprasījumu un tirgus aktivitāti veicinošs faktors bija 20. septembrī notikušais referendums par Latvijas dalību ES. Iespējams, ka, cerot uz pozitīvu balsojumu, vairāki tirgus dalībnieki pastiprināti iegādājās RFB kotēto uzņēmumu akcijas, prognozējot pieprasījuma kāpumu pēc referendumā vai Latvijas pievienošanās ES un labākas uzņēmumu izaugsmes perspektīvas pēc Latvijas kļūšanas par ES dalībvalsti. Atsevišķu RFB kotēto uzņēmumu akciju cenu dinamiku noteica spekulatīva cenu virzība saistībā ar to, ka saskaņā ar likumu "Par vērtspapīriem" līdz 26. septembrim akciju atpiršanas piedāvājums bija jāizsaka tiem publisko akciju sabiedrību vairāk nekā 50% akciju īpašniekiem, kuri par tādiem bija kļuvuši attiecīgo kompāniju privatizācijas laikā pirms 1999. gada 25. septembra.

3. ceturksnī RFB kapitalizācijas indekss *Dow Jones Riga Stock Exchange* (DJRSE) un cenu indekss RICI pieauga attiecīgi par 16% un 32% (sk. 20. att.). Likviditāte Latvijas akciju otrreizējā tirgū saglabājās zema (3. ceturksnī vidēji RFB tirdzniecības sesijā – 0.3 milj. latu), un rezultātā pat neliela pieprasījuma pastiprināšanās izraisīja būtisku cenu kāpumu.

20. attēls

RĪGAS FONDU BIRŽAS KAPITALIZĀCIJAS INDEKSS DJRSE UN CENU INDEKSS RICI (2003. gada 1. jūlijs = 100)

— DJRSE
— RICI

Banku sektors

3. ceturkšņa beigās Latvijas Republikā bija reģistrētas 22 bankas, *Nordea Bank Finland Plc* Latvijas filiāle un 28 krājaizdevu sabiedrības.

Banku sektora apmaksātais pamatkapitāls septembra beigās bija 303.9 milj. latu (par 1.2% vairāk nekā jūnija beigās). Ārvalstu kapitāla īpatsvars banku sektora apmaksātajā pamatkapitālā palielinājās par 1.1 procentu punktu (līdz 53.2%).

3. ceturksnī turpināja augt visi nozīmīgākie kredītiestāžu darbības rādītāji, t.sk. aktīvi (neieskaitot aktīvus pārvaldīšanā) – par 9.6% (līdz 5 343.9 milj. latu), izsniegto kredītu atlikums (ieskaitot tranzītkredītus) – par 9.6% (līdz 2 681.2 milj. latu) un noguldījumu atlikums – par 8.6% (līdz 3 582.7 milj. latu). Kredītiestāžu peļņa bija 19.7 milj. latu (par 24.7% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Kredītiestāžu kapitāls un rezerves pieauga par 23.6 milj. latu (līdz 455.3 milj. latu).

Uzlabojās banku pelnītspējas rādītāji. Kapitāla atdeve (ROE) 2003. gada septembrī bija 16.9% jeb par 0.6 procentu punktiem lielāka nekā jūnijā. Arī banku aktīvu atdeve (ROA) septembrī palielinājās līdz 1.5% (jūnijā – 1.4%).

Galvenie banku ienākumu avoti 3. ceturksnī bija procentu ienākumi no kredītiem nebankām un komisijas naudas ienākumi – attiecīgi 39.6% un 25.6% no kopējiem banku ienākumiem.

Kapitāla pietiekamības rādītājs bija 12.2% (2. ceturkšņa beigās – 12.6%).

Lai gan kreditēšanas apjoms palielinājās, joprojām saglabājās augsta kredītu kvalitāte. 3. ceturkšņa beigās bankas 97.3% no kredītportfeļa novērtēja kā standarta kredītus. Ienākumus nenesošo (zemstandarta, šaubīgo, zaudēto) kredītu īpatsvars nebankām izsniegto kredītu kopapjomā samazinājās par 0.1 procentu punktu (līdz 1.7%).

Attiecība starp speciālajiem uzkrājumiem nebankām izsniegtajiem kredītiem un šo kredītu kopsummu nemainījās un septembrī bija 1.5%. Nebankām izsniegto kredītu speciālie uzkrājumi 3. ceturkšņa beigās sedza 86.6% no ienākumus nenesošo kredītu apjoma.

**LATVIJAS BANKAS PAMATUZDEVUMU IZPILDES NORMATĪVĀS
AKTUALITĀTES (2003. GADA 3. CETURKSNIS)****17. jūlijs**

Latvijas Bankas padome apstiprināja ""Naudas tirgus darījumu pārskata" sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2004.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja ""Ārvalstu valūtu tīrās atklātās pozīcijas pārskata" sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2004.).

Latvijas Bankas padome veica grozījumus "Latvijas Bankas organizētās vērtspapīru norēķinu sistēmas noteikumos", "Latvijas Bankas lombarda kredītu izsniegšanas noteikumos" un "Banku termiņnoguldījumu Latvijas Bankā pieņemšanas noteikumos" (spēkā ar 01.08.2003.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Skaidrās naudas inkasācijas licencēšanas noteikumus" (spēkā ar 01.08.2003.).

11. septembris

Latvijas Bankas padome apstiprināja ""Pakalpojumu ceturkšņa pārskata" sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2004.).

INTRODUCTION

The economic growth of Latvia was stable in the third quarter of 2003, a slightly slower growth rate of the financial sector, money supply and trade notwithstanding. The robust development of transport, industry and construction ensured acceleration of the GDP growth rate and a 7.3% increase in GDP year-on-year (6.2% in the second quarter).

This positive development was slightly affected by weakening demand on a number of Latvia's export markets, resulting in declining growth rate of exports. Domestic demand, by contrast, remained broadly unchanged, determining high growth rate of imports. This tendency was reflected in Latvia's foreign trade data for the third quarter, according to which exports grew 13.6% and imports 22.7% year-on-year. Domestic demand was still facilitated by strengthening of lending, though the growth rate of the latter slowed down in August and September. Long-term mortgage lending especially to private persons for the purchase of housing dominated. The rapid increase in lending, however, did not impair the quality of loans. The share of non-performing loans in total loans decreased to 1.7%.

Following a rather steep rise in consumer prices at the beginning of summer, annual inflation in August and September declined to 3.5% and 3.1%, respectively, driven mainly by price dynamics of unprocessed foodstuffs, while the strong euro still contributed to the price rise.

In the first nine months of 2003, the fiscal position remained stable, with the general government consolidated budget fiscal surplus in the amount of 9.2 million lats.

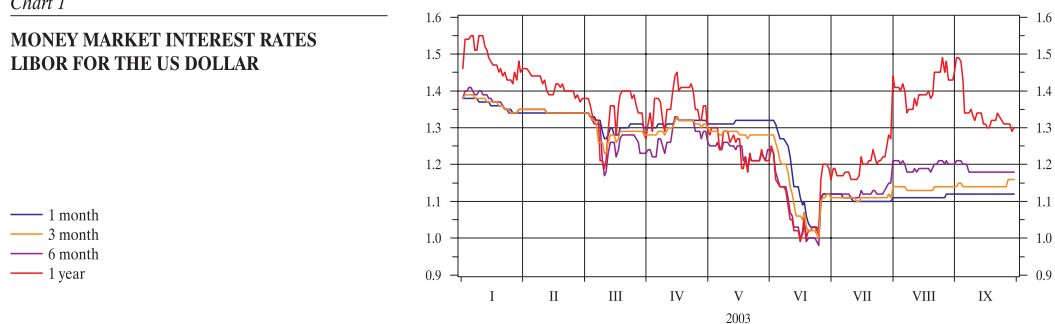
EXTERNAL ECONOMIC ENVIRONMENT

The global economic growth rate was at its highest level in three last years. Several regions of the globe experienced a long-expected upturn in domestic demand, which was particularly pronounced in the US and the United Kingdom as well as Asian countries. The US economic growth rate increased, Japan's economy coped with depression, China recorded a particularly rapid economic advance, and economies of other Asian countries also developed successfully, demonstrated by the growing volume of exports and retail trade.

With economic performance improving, also global financial markets displayed positive tendencies. Money market yields in developed countries went up in the third quarter indicating positive economic growth trends for the year 2004 (see Chart 1 and 2).

Chart 1

MONEY MARKET INTEREST RATES
LIBOR FOR THE US DOLLAR

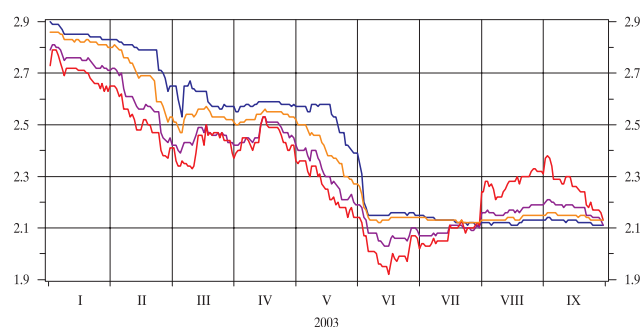

With an outlook for economic growth improving, yields expected on various as-

Chart 2

**MONEY MARKET INTEREST RATES
LIBOR FOR THE EURO**
(%)

— 1 month
— 3 month
— 6 month
— 1 year

sets increased, promoting a significant rise in returns on government securities. In Japan, 10-year government bond yields increased by 53 basis points (to 1.39%) in the third quarter. The increase in 10-year bond yields in the US, the United Kingdom and Germany was slightly lower (43, 38 and 18 basis points, respectively; to 3.96%, 4.53% and 3.99%).

In Japan, stock market prices went up rapidly. NIKKEI 225 for Japan's stock market grew by 10.1%, while the US S&P 500 and Dow Jones EuroStoxx 50 gained only 1.4% and 1.2%, respectively. In line with rapidly growing demand for Japan's assets, in the first nine months of 2003 the Bank of Japan conducted large-scale interventions amounting to 119 billion US dollars to prevent appreciation of the yen. The interventions of the Bank of Japan proved inadequate, and the yen appreciated by 7.2% against the US dollar in the third quarter (to 111.4 yens for one US dollar). Although in August the US dollar against the euro appreciated (to 1.08 euros for one US dollar) as a result of positive US economic data and the Bank of Japan's interventions, in September it weakened again as a result of a delayed improvement in the US labor market and the persisting current account deficit.

In the third quarter, the US GDP increased by 8.2% quarter-on-quarter (the highest growth rate in 10 last years). The strong growth resulted from substantially strengthening domestic demand due to enforcement of tax cuts legislation, favorable terms of refinancing thanks to low interest rates, and a rise in stock prices. Private consumption grew 6.9% in the third quarter, including a 28.0% increase in the purchase of durable goods. GDP growth was driven by larger domestic investment and positive changes in net exports. Industrial production started to strengthen gradually in the third quarter. It was a particularly positive signal against the background of the high private consumption formerly being driven by reduction of inventories and growth of imports. Gradually in the second half of the third quarter, also the industrial sector started to support the upturn in the private demand. The labor market likewise showed signs of improvement at the end of the quarter, with the number of newly registered unemployed shrinking and payrolls increasing. Stabilisation of the labor market was a precondition for the Federal Reserve System to consider an increase of the still low federal fund target rate (1.0%).

Japan's GDP in the third quarter increased by 1.4% quarter-on-quarter, according to provisional data. The pace of economic activities fell in July and August mainly due to adverse effects of unfavorable weather conditions on private consumption. In September, exports and industrial production expanded, and strengthening of producer confidence indicated a good outlook for economic growth.

According to provisional data, GDP of the countries in the euro area went up 0.4% quarter-on-quarter in the third quarter. Surveys showed that conditions for a cyclical economic recovery were in place in many sectors, particularly the services sector. Survey outcomes also indicated that business confidence in the latter

had already been improving since April. The confidence indicator of the European Commission for the services sector rose in September to its highest level in the last 18 months. Likewise, the PMI services sector indicator had pointed to the strengthening of economic activity since July. By contrast, the recovery of the industrial sector proceeded at a slower pace than of the services sector. In July, industrial production in the euro area increased month-on-month (by 1.0%), whereas in August a new decline (0.4%) was registered. However, survey data indicated that industry was resuming economic activity in the third quarter. For instance, PMI rose above 50 mark, i.e. the margin indicating recovery of the sector. Changes in production orders, on the other hand, implied that trade was still weak, except in Germany where the volume of orders grew substantially. In the third quarter in general, the economy sent a number of signals for recovery anticipated by analysts at the close of 2003. Strengthening of the global demand will have a positive impact on euro area economies that have lived through falling competitiveness due to appreciation of the euro. Real disposable income of the euro area population in the third quarter was enhanced by a relatively low inflation rate and the appreciating euro. In July, the inflation rate slipped down to 1.9%, rising again to 2.1% in August and September mainly due to the increase in the energy component and higher food prices because of unfavorable weather conditions.

GDP of the United Kingdom grew 0.7% quarter-on-quarter and 2.0% year-on-year. Mainly the successful performance of the UK services sector ensured overall economic growth of the country. In Sweden, the annual GDP increased by 2.0% year-on-year, whereas in the third quarter GDP of Denmark was 0.8% below the level of the corresponding period of the previous year. At the beginning of the third quarter, the Bank of England, unexpectedly for the financial markets, lowered the base interest rate on repo transactions by 25 basis points (to 3.5%) despite the UK retail price index (RPIX) being steady above the Bank of England's inflation target (2.5%).

Overall, economic activity in a number of countries in Central and East Europe slightly increased, while growth in other still lingered below the potentially possible level. Depreciation of national currencies boosting exports and industrial production gave momentum to economic activities in several countries. For example, the export growth rate in the Czech Republic accelerated to 12.5% (by 5.2 percentage points) in the third quarter, whereas industrial output increased by 6.0% year-on-year and resulted in the GDP annual growth rate rising to 3.4%. Likewise, devaluation of the Hungarian forint at the beginning of June promoted a moderate growth of exports in the subsequent months, with Hungary's GDP growth rate rising to 2.9%.

Despite a rapid acceleration of the industrial production experienced by Poland's economy in July and September, overall economic activity of Poland remained basically unchanged in the third quarter. It was adversely affected by the August decline in exports and industrial production, as well as a moderate drop in the growth rate of some services. Nevertheless, the Polish economy was definitely recovering from stagnation of the previous years, to a great extent facilitated by a favorable exchange rate of the euro and a fall in the unit labor cost in industry. In Slovakia, the pace of economic activity also increased moderately in the third quarter; it was determined by a strong export growth, while household consumption and investment continued to weaken.

Compared with the weak performance in the second quarter, the economic activity in Estonia gathered momentum in the third quarter, with activity accelerating in industry and also services. As to industrial production, the annual growth rate

(reaching 10.2%) primarily resulted from expanding production of textile, metal and plastic articles. Retail trade turnover, in turn, went up 10.0% year-on-year. A gradual recovery of the railway transportation services started in the third quarter, with freight and passenger turnover posting a moderate increase. However, the overall freight turnover at Estonia's ports continued to decline. According to the assessment of the Statistical Office of Estonia, the annual GDP growth rate rose to 4.3% in the third quarter.

In the third quarter, Lithuania's GDP increased by 8.4% year-on-year. Such rapid advance was mainly achieved by boosting activities in industry, construction and trade. Acceleration of industrial activity was mainly determined by *Mazeikiu Nafta* resuming its operation after repairs. The annual growth rate of industrial production increased to 20.1%. The annual growth in the volume of oil processing output was 36.5% in the third quarter (a fall of 37.8% was registered in the previous quarter). A substantial increase in the annual growth rate was recorded for metal products, television equipment, medical and optical instruments, rubber and plastics products. By contrast, production of tobacco, timber, publishing and printing, chemicals, office equipment and computers declined.

Despite a somewhat weakening economic activity in Russia at the beginning of the third quarter, its growth rate retained a high level and GDP rose 6.2% year-on-year. A moderate deceleration of economic activity resulted from a decline in the growth rate of industry and the services sector due to a slower rise in income from exports. The annual growth rate of industrial production slowed to 6.8% and the retail trade turnover growth to 7.0% year-on-year in the third quarter. Transportation services increased moderately (by 3.8%). Strengthening of private consumption was restricted by a slower rise in the real disposable income of the population and savings. The real disposable income growth rate slowed to 10.8%.

EXTERNAL SECTOR DEVELOPMENTS

Foreign Trade and Competitiveness

In the third quarter, Latvia's foreign trade continued to expand rapidly. Exports of goods grew 13.6% and imports of goods 22.7% year-on-year. Growth of exports to EU countries (16.5%) was particularly notable despite the sluggish economic recovery in Europe. The largest growth in exports was registered to the United Kingdom (wood and articles of wood, and base metals and articles of base metals), Sweden (wood and articles of wood), Estonia and Lithuania (different commodities); by contrast, exports to the US (tobacco and alcoholic and non-alcoholic beverages) declined. Major export partners of Latvia were the United Kingdom, Germany, Sweden, Lithuania, Estonia and Denmark (accounting for 62.7% of total exports).

As previously, in the first nine months of 2003 producers succeeded in their search for new markets and continued to export commodities to markets already explored. Most important of them are markets of Norway, Japan, Egypt, China, Peru, Portugal and Iran to which mainly ferrous metals and wood and articles of wood were exported (see Chart 3).

In the third quarter, wood and articles of wood, base metals and articles of base metals, textiles and textile articles dominated Latvia's exports (see Chart 4). The largest year-on-year growth was registered in exports of wood and articles of wood (31.1 million lats; mainly sawn wood and fuel wood). Exports of articles of apparel and accessories not knitted or crocheted, miscellaneous manufactured ar-

Chart 3

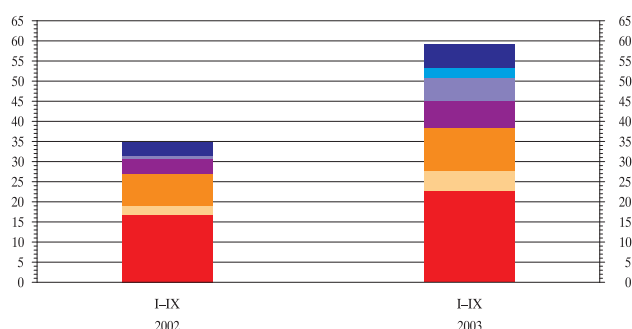
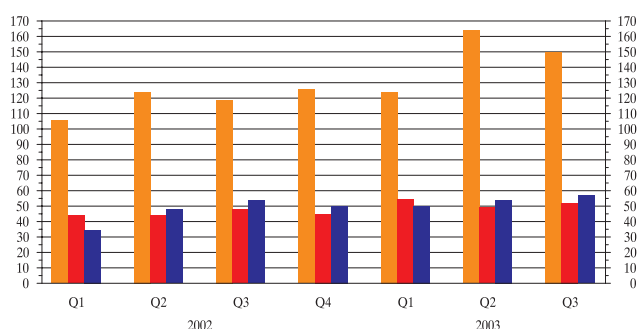
NEW AND EXPANDING MARKETS
 (in millions of lats)

Chart 4

MAJOR EXPORT GOODS
 (in millions of lats)

ticles (furniture), products of the chemical and allied industries (pharmaceutical products), transport vehicles (ships and aircraft, and their parts), machinery and mechanical appliances, electrical equipment, and ferrous metals increased moderately. Exports of prepared foodstuffs (including alcoholic and non-alcoholic beverages and tobacco; mainly tobacco) declined by 6.9 million lats due to a decreasing volume of exports. The growth in exports of wood and articles of wood, products of the chemical and allied industries, transport vehicles, and machinery and mechanical appliances, electrical equipment was determined by an increase in the volume, whereas larger exports of textiles and textile articles, miscellaneous manufactured articles (furniture), and base metals and articles of base metals resulted from a pickup in the prices of these goods.

The export unit value dropped 0.9% quarter-on-quarter but rose 7.5% year-on-year, with real exports gaining 5.8%. A substantial year-on-year rise in prices of major export goods, such as wood and articles of wood (7.9%), textiles and textile articles (13.8%), base metals and articles of base metals (6.1%), and miscellaneous manufactured goods (furniture; 17.4%) was observed.

In the third quarter, the index of the real effective exchange rate of the lats moderately rose quarter-on-quarter but dropped year-on-year (by 4.5%; about the same also against currencies of developed and developing countries). Effects of relative changes in CPI differential on developments in the real effective exchange rate of the lats strengthened and determined appreciation of the lats against currencies of developed countries. The nominal exchange rate changes caused a year-on-year fall of 5.4% in the real effective exchange rate index of the lats (6.4% and 4.1% against currencies of developed and developing countries, respectively); changes in relative prices, in turn, brought about a 1.2% rise in the real effective exchange rate of the lats (a rise of 1.9% and a fall of 0.4% against currencies of developed and developing countries, respectively).

Regarding Latvia's imports, machinery and mechanical appliances, electrical equipment, transport vehicles, mineral products, base metals and articles of base metals, and products of the chemical and allied industries were the major imports. The year-on-year rise in imports of goods was determined by growing imports of

machinery and mechanical appliances, electrical equipment, transport vehicles (passenger cars), mineral products (fuel oil, natural gas, motor spirit), and base metals and articles of base metals (articles of iron and steel). The growth in imports of these articles and products was determined by the rising volume.

In the third quarter, the import unit value decreased quarter-on-quarter (by 0.4%) but increased year-on-year (by 6.1%). Higher prices were typical for all major import commodity groups, with the largest pickup registered for base metals and articles of base metals (10.6%), products of the chemical and allied industries (7.3%) and transport vehicles (7.1%). As export prices rose at a higher pace than import ones, the terms of trade improved 1.3% year-on-year.

Latvia's major import partners were Germany, Lithuania, Russia, Finland, Estonia and Sweden. A notable year-on-year rise in imports was registered from Lithuania (mineral products, machinery and mechanical appliances, electrical equipment, and products of the chemical and allied industries), Estonia (transport vehicles, mineral products, base metals and articles of base metals, and prepared foodstuffs (including alcoholic and non-alcoholic beverages and tobacco)), Belarus (mineral products), Germany (transport vehicles, plastics and articles thereof, and miscellaneous manufactured articles (furniture)) and the US (electrical machinery and equipment).

The euro continued to strengthen in export and import settlements, with the share of the US dollar simultaneously contracting. In the third quarter, the share of the euro in the foreign trade turnover reached 54.8% (49.4% in the corresponding period of the previous year), whereas that of the US dollar dropped from 31.4% to 26.4%.

Balance of Payments

In the third quarter of 2003, the current account deficit of the balance of payments was 152.7 million lats or 10.3% of GDP (8.3% of GDP in the corresponding period of the previous year). Though the goods deficit against GDP increased, the growth of the current account deficit in the balance of payments was slowed down by an increase in the surplus of services and current transfers against GDP. The surplus of services and current transfers covered 57.2% of the goods deficit.

With a more notable rise in the volume of services rendered to non-residents, the services surplus grew by 15.5 million lats year-on-year. Exports of services rose by 20.2% year-on-year, whereas services received from non-residents increased by 19.3%.

Exports of services continued to be dominated by transportation services rendered to non-residents (51.8% of total exports of services), whereas travel services and other services rendered accounted for 23.6% and 24.6% of total exports of services, respectively. Travel services received from non-residents, on the other hand, reached 41.3% of total imports of services.

The transportation services surplus increased by 6.3 million lats year-on-year. The rise in transportation services rendered was still affected by the situation in oil transit. Though an upward shift in cargoes received at and delivered from Latvian ports was registered in the third quarter, revenues from services related to port activities declined somewhat as a result of the shrinking oil cargo turnover. The volume of cargo transportation by rail increased notably due to oil cargo deliveries to the port of Ventspils by rail. In addition, revenues from cargo transportation by road also increased, contributing to a rise in transportation services surplus.

The travel services deficit did not change notably year-on-year (a rise of 0.8 million lats). Both travel services rendered to non-residents and received abroad increased. According to data of the Central Statistical Bureau of Latvia, the number of foreign visitors and their average spending in Latvia grew in the third quarter. The number of travelers from Latvia was slightly below the figure of the corresponding period of the previous year, but their average spending went up.

Other services surplus reported the largest year-on-year growth (10.0 million lats) and was determined by an expansion in services rendered to non-residents, with the volume of financial, communications and construction services growing.

Regarding the income account, trends observed in the first two quarters of 2003 persisted. In the third quarter, the rise in non-residents' income from direct investment contributed to a 4.7 million lats increase in the income deficit year-on-year. Non-residents' income from direct investment reached 43.1 million lats (a year-on-year increase of 6.9 million lats), with the largest part of income (72.8%) reinvested. Income of residents from employment abroad continued to grow (an increase of 3.1 million lats) and had an offsetting effect on the income deficit.

The growth of the current transfers surplus (44.9 million lats) was mainly determined by a swift rise in the volume of current transfers received by other sectors (including private persons).

The inflow of the capital and financial account was 132.0 million lats. Loans and deposits under other investment were the key sources of foreign financing.

The low direct investment inflow (4.0 million lats) was mainly determined by the repayment of loans received from direct investors and a slightly increased direct investment abroad (worth 9.4 million lats). Direct investment in equity capital of Latvian enterprises was 13.7 million lats, and 31.4 million lats were reinvested earnings. Repayment of the loans received resulted in a negative balance of other capital item of direct investment attracted to Latvia (31.6 million lats).

Portfolio investment balance was negative. Residents, mainly banks investing in bonds and notes, increased their investment in foreign debt securities by 100.6 million lats. With the amount of government debt securities held by non-residents growing, residents' portfolio liabilities grew by 2.5 million lats.

Inflow of other investment reached 287.4 million lats. Other investment liabilities increased by 400.3 million lats, with banks receiving loans (time deposits) and demand deposits, and enterprises receiving long-term loans. With mainly banks increasing their short-term and long-term lending to non-residents, other investment assets increased by 112.9 million lats. Thus other investment inflow of the banking sector was 258.8 million lats, while that of other sectors was 29.4 million lats. Long-term capital attracted by residents accounted for 34.6% of other investment inflow.

With the banks' demand for lats growing and the Bank of Latvia mainly engaging in currency swap transactions in September, reserve assets grew by 67.4 million lats in the third quarter.

DOMESTIC ECONOMIC ACTIVITY

Aggregate Demand

In the second quarter, a pickup in the consumption of GDP (6.2%) was promoted by strengthening private consumption and investment. A rise in private consump-

tion (6.6%), in turn, was determined by a rapid increase of wages. Public consumption grew 3.2% and total final consumption expenditure rose 6.2%.

Gross capital formation or investment accounted for 29.1% of GDP in the second quarter, posting an increase of 3.6 percentage points. The investment growth rate against GDP exceeded the savings rate (1.4 percentage points), hence the current account deficit increased (from 8.4% to 10.6% of GDP).

Export growth rate declined in the second quarter, with exports of goods and services rising a mere 2.2%. A steep rise in the export unit value (10.4%) resulted in rising income of exporters, yet the import unit value also picked up (6.6%). The strong domestic demand was the driving force behind a rapid growth in imports of goods and services (11.6%), simultaneously widening the gap between imports and exports.

Aggregate Supply

In the third quarter, Latvia continued to enjoy dynamic economic growth. Real GDP gained 7.3% year-on-year (see Chart 5). Such growth was fostered by substantial strengthening of domestic and external demand. As previously, the rapid growth of construction, manufacturing and transport, storage and communications sectors (by 20.4%, 9.3% and 9.1%, respectively) was the key contributor to overall growth recorded. The development of hotels and restaurants followed a strong upward trend (a 19.9% increase), while trade somewhat slowed its pace (7.8%) due to the high base. This resulted in a notably higher rise in the value added of the goods sector than the services sector, with the real value added picking up 9.9% and 6.0%, respectively (see Chart 6 for monthly changes in production indicators of major sectors of the economy).

Chart 5

GROWTH IN REAL GDP AND VALUE ADDED (year-on-year basis; %)

Legend:
■ GDP
■ Value added of goods-producing sector
■ Value added of service sector

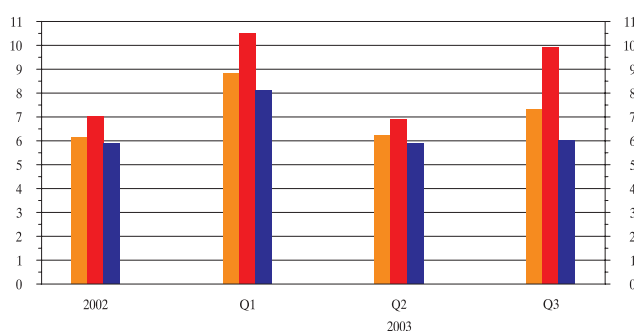
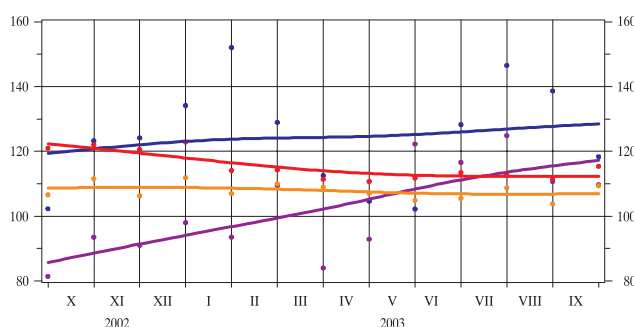

Chart 6

MAJOR OUTPUT INDICATORS (at constant prices; year-on-year basis; %)

Legend:
— Volume index of industrial output in the manufacturing sector
— Retail trade turnover
— Cargoes loaded and unloaded at Latvian ports
— Cargo traffic by rail

Seasonally adjusted output of manufacturing production at constant prices increased rapidly in prepared foodstuffs and beverages (8.1%), wood and products of wood and cork (17.8%), radio, television and communication equipment and apparatus (70.4%), fabricated metal products (except machinery and equipment;

21.4%), equipment, mechanical appliances and machine tools (24.0%), other transport vehicles (16.9%), non-metallic mineral products (9.2%), rubber and plastics products (15.1%), and a number of other branches. The seasonally adjusted manufacturing output index at constant prices increased by 8.1% year-on-year. The production volume grew 4.9% also in electricity, gas and water supply, whereas mining and quarrying reported an 8.0% decline. Overall, the seasonally adjusted industrial output index was 7.1%.

In respect of transport, briskly expanding transit determined the upward trend of the third quarter. Cargoes on transit through Latvian ports reached 8.6 million tons (a 40.3% increase year-on-year). Import and export cargoes also grew substantially (10.7% and 75.8%, respectively). 11.5 million tons of cargo (a 34.5% gain over the amount of the third quarter of 2002) was transported by rail. Structurally cargoes were dominated by oil products (almost half of total cargoes), coal (15.0%) and mineral fertilisers (15.2), with the volume expanding by 56.1%, 2.0 times and 6.7% year-on-year, respectively.

The Riga port, with cargoes loaded and unloaded increasing by 33.9% year-on-year (including a 40.2% rise in transit cargoes), boasted the largest freight turnover. Cargoes loaded and unloaded increased by 7.4% at the Ventspils port and by 1.5% at small ports year-on-year, whereas those at the Liepāja port dropped 7.4%. Total freight turnover at Latvia's ports expanded by 15.5%.

Oil transportation by oil main had been disrupted, but cargoes transported by the oil product pipeline increased slightly year-on-year (by 0.4%).

Retail trade turnover continued to expand and in the third quarter posted a 12.9% increase year-on-year. As in the first half of the year, it grew most rapidly (43.3%) at specialised stores trading textile articles, clothing, footwear and leather goods, while retailing at stores selling furniture, lighting fixtures, electric devices, paints, glass etc. also picked up at a rapid pace (31.5%). With supermarket network on the rise, a sustained strengthening was still observed in non-specialised stores retailing predominantly foodstuffs (18.3%), whereas trading outside stores fell (20.5%). A year-on-year increase of 18.8% in the turnover of public catering was registered in the third quarter.

Employment, Wages and Salaries

The number of persons employed in the national economy totaled 1 027.0 thousand (a rise of 1.6% year-on-year) in the third quarter. The most sizable increase in the number of employed due to expanding production was registered in construction (14.8%). Also transport, storage and communications recorded a notable year-on-year rise of 8.1%, and industry, the most important economic sector in terms of employed (197.5 thousand or 19.2%), picked up 5.8%. Despite a somewhat (0.8%) shrinking number of workers in trade and hotels and restaurants in the course of the year, this sector of the national economy retained its position as the second largest (180.9 thousand or 17.6%). Agriculture and fishing, posting the largest reduction in the number of employed during the year (11.3%), employed 146.4 thousand or 14.3%.

In the third quarter, the unemployment rate (8.5% of economically active population) declined moderately quarter-on-quarter and year-on-year. The unemployment rate dropped more notably in cities, while in several districts it even went up. Districts traditionally reporting the highest unemployment rate posted a year-on-year rise of 1–2 percentage points (reaching 26.9% in district of Ludza and 28.1% in district of Rēzekne). In Zemgale (districts of Dobeles and Jelgava), on the contrary, the unemployment rate lost slightly over 1 percentage points. In line

with the growing number of job vacancies registered with the State Employment Service, the ratio of the number of unemployed per vacancy fell to 22.8 in September (29.3 in June).

In the third quarter, the average gross monthly wage and salary in the national economy was 194.72 lats, while the average net monthly wage and salary was 139.48 lats. Compared with the corresponding period of the previous year, the nominal gross wage and salary increased by 11.9% and the nominal net wage and salary by 11.3%. In real terms, the wage and salary rise was not so notable, and the real gross wage and salary reported an 8.1% and the real net wage and salary a 7.5% increase. The wage growth was sharp due to higher wages and salaries in both the public and the private sector. The real gross wage and salary in the public sector grew 8.4% but the real net wage and salary 7.7% year-on-year, with 8.5% and 7.9% increases for the private sector, respectively.

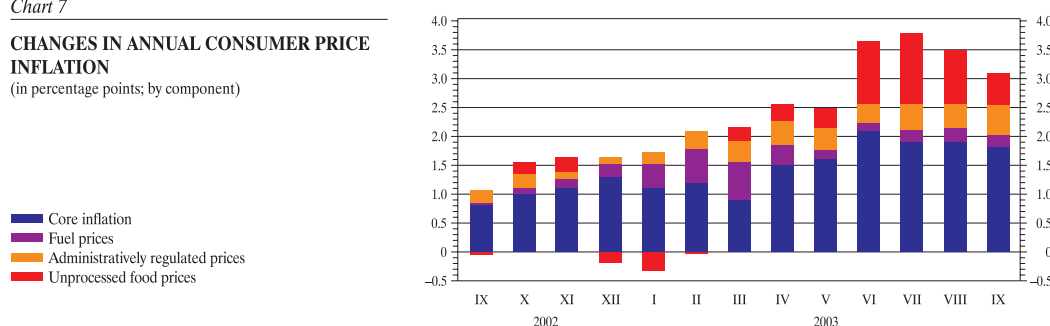
PRICE DYNAMICS

In the third quarter, the annual average inflation rate went up (3.5%) year-on-year but dropped (0.4%) quarter-on-quarter. In part, the strong euro and the low base determined higher inflation; however, other factors with an effect on inflation differed by month. July and August saw a gradual reduction of prices for unprocessed food (mainly fruit and vegetables), which still retained a much higher level than in the corresponding period of the previous year. Because of sales, prices for clothing and footwear declined in July. By contrast, administratively regulated prices for certain groups of goods and services, e.g. gas and heating as well as rent, rose. The average consumer prices posted a moderate month-on-month increase (0.5%) in September, primarily determined by rising prices for seasonal clothing and footwear. The core inflation component, unprocessed food prices excluding, decreased notably in the third quarter, as the increase in the prices of unprocessed food accounted for over 0.9 percentage points of total inflation (see Chart 7).

Chart 7

CHANGES IN ANNUAL CONSUMER PRICE INFLATION

(in percentage points; by component)

Producer prices picked up 3.1% year-on-year in the third quarter. Alongside with primarily growing prices for exported output, the prices for goods sold on the domestic market also rose 1.5%, substantially affected by a rise in producer prices of gas and gas supply (18.7%). It also pushed up the consumer prices of the respective group of goods and services. However, in comparison with the previous quarter, an insignificant producer price fall (0.1%) was observed mainly due to a reduction (by 0.5%) of producer prices for exports.

Construction costs continued to follow a downward trend. Though in the third quarter they declined only by 0.1%, the year-on-year decline was more notable – 2.4%.

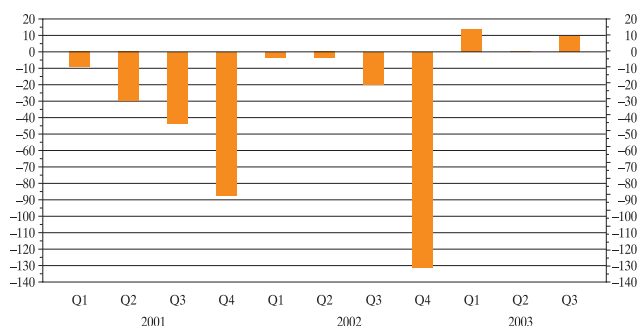
FISCAL SECTOR

According to data of the State Treasury, the fiscal surplus of the general government consolidated budget (9.4 million lats) in the third quarter was due to a considerably high surplus in August (9.0 million lats). The high fiscal surplus, unusual for the third quarter, resulted from high tax and non-tax revenue as well as relatively low total expenditure, which had fallen 4.0% quarter-on-quarter. The year-on-year increase of the general government consolidated budget revenue (15.4%) in the third quarter was larger than that of total expenditure (9.6%). The financial surplus of the general government consolidated budget was 9.7 million lats in the third quarter. Revenue of the general government consolidated budget grew 11.0% (to 1 541.3 million lats) and expenditure went up 8.8% in the first nine months of 2003, resulting in fiscal surplus of 9.2 million lats (see Chart 8).

Chart 8

GENERAL GOVERNMENT CONSOLIDATED BUDGET

(from the beginning of the year; in millions of lats)

In the third quarter, fiscal surplus of the central government consolidated budget was 7.5 million lats; in the first nine months of 2003, the accumulated fiscal deficit declined (to 3.5 million lats). Between July and September, revenue of the central government consolidated budget grew more (17.1%) than expenditure (including net expenditure; 11.4%) year-on-year, whereas in the first nine months of 2003, budget revenue and expenditure recorded a comparatively similar growth (12.0% and 11.3%, respectively). Regular expenditure and capital expenditure increased by 9.2% and 66.6%, respectively, while investments decreased by 9.9%.

In the third quarter, the central government basic budget reported the smallest fiscal deficit in 2003 (4.1 million lats), with accumulated fiscal deficit rising since the beginning of the year (to 46.2 million lats). Compared to the second quarter, revenue of the central government basic budget in the third quarter remained almost unchanged but increased year-on-year (by 23.5%). Expenditure of the central government basic budget went up year-on-year (17.1%). The rise in expenditure was primarily caused by a pickup in current expenditure (23.8%, including a 25.2% rise in wages). In the third quarter, tax revenue of the central government basic budget increased by 17.9% but non-tax revenue by 40.7% year-on-year. Year-on-year, current expenditure grew 18.2%, grants and subsidies rose 22.6%, whereas expenditure for capital investment went up a mere 4.7%.

Between January and September, the central government special budget recorded a fiscal surplus of 45.0 million lats and almost covered fiscal deficit of the central government basic budget (of which fiscal surplus of the central government special budget was 12.4 million lats, whereas the central government special budget revenue and expenditure were the highest in 2003). Revenue picked up 12.6% and expenditure rose 8.9% year-on-year.

In the third quarter, the fiscal deficit of the local government consolidated budget was 2.9 million lats, with fiscal surplus accumulated since the beginning of the year falling to 3.8 million lats. Revenue of this budget increased by 11.5% but expenditure by 4.2% year-on-year.

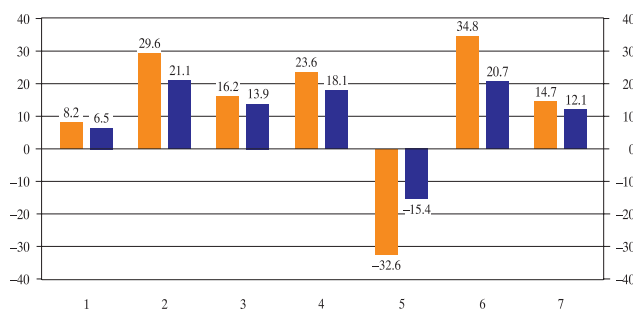
The growth in tax revenue accelerated year-on-year, with total tax revenue gaining 14.3% in the third quarter (8.3% and 11.3% in the first and second quarter, respectively). Revenue from almost all types of taxes, except for corporate income tax, increased as compared to revenue of the first nine months of 2002 and also year-on-year (see Chart 9).

Chart 9

CHANGES IN TAX REVENUES

(Q3 and 9 months of 2003; year-on-year basis; %)

- 1 Social security contributions
  - 2 Value added tax
  - 3 Personal income tax
  - 4 Excise tax
  - 5 Corporate income tax
  - 6 Customs duties
  - 7 Property tax
- In Q3, 2003
■ In 9 months of 2003

Revenue from the value added tax went up 29.6% (27.0% of total tax revenue) due to amended legislation, slow growth in export-related tax refund and a rise in tax revenue from imports. Revenue from the excise tax increased by 23.6% (12.2% of total tax revenue) mainly thanks to higher excise tax on fuel. Revenue from the personal income tax (20.4% of total tax revenue) and state social security contributions (31.5% of total tax revenue) posted a rise of 16.2% and 8.2% year-on-year, respectively, which was due to both growing wages and salaries, and a higher minimum wage and salary. Revenue from customs duties increased most rapidly (by 34.8%), yet without a notable effect on total tax revenue due to its mere 1.1% share in the latter. The corporate income tax dropped 32.6% in the third quarter basically due to reductions in the tax rate. In line with it, the corporate income tax ratio in total tax revenue declined (from 6.7% in the third quarter of 2002 to 3.9% in the third quarter of 2003).

The Government debt posted a pickup of 35.1 million lats in the third quarter and reached 864.1 million lats at the end of September, of which the government external debt was 458.7 million lats (with its ratio in total external debt declining from 61.4% at the end of December of 2002 to 53.1% at the end of September 2003). The Government external debt in the third quarter dropped 6.5 million lats as a result of exchange rate changes. By the end of the third quarter, the Government internal debt had increased by 113.9 million lats against the end of the fourth quarter of 2002 and by 41.7 million lats quarter-on-quarter. 3- and 5-year government bonds accounted for two thirds of the internal debt.

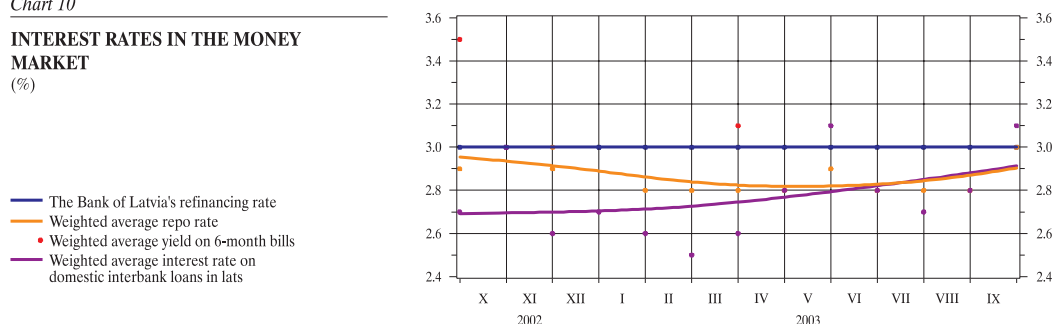
MONETARY AND FINANCIAL DEVELOPMENTS

Banks' Liquidity and the Bank of Latvia's Operations

In the third quarter, the demand for lats continued to grow due to a pickup in the reserve requirement (particularly in August and September) and an increasing demand for cash (in July and August).

Stable and low money market interest rates were characteristic for the summer season (see Chart 10). With banks fulfilling the minimum reserve requirement with a delay, the most substantial uplift of money market's shorter term interest rates was related to the closing on September 23 of the period for meeting this minimum reserve requirement. The weighted average interest rate on interbank loans in lats rose from 2.7% in July to 3.1% in September, whereas the money

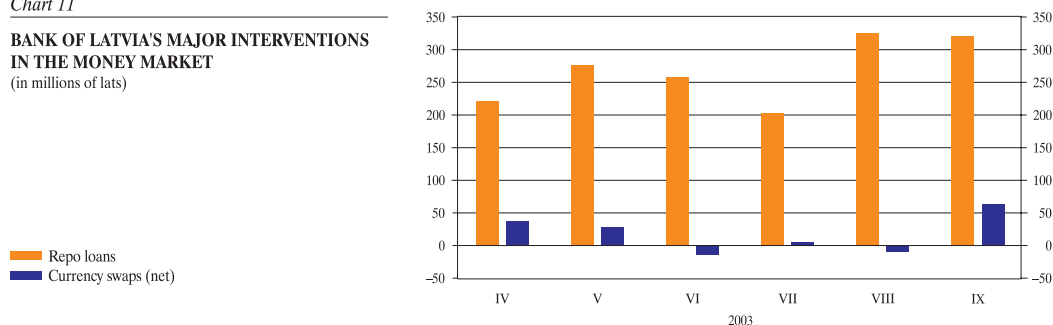
Chart 10

INTEREST RATES IN THE MONEY MARKET (%)

market interest rate index RIGIBOR for overnight loans on September 19 recorded even 4.78%, the highest level since August 2002. At the close of the quarter, RIGIBOR for 6- and 12-month loans also moved up moderately.

The Bank of Latvia increased liquidity through repo transactions and currency swaps (see Chart 11). The demand for the Bank of Latvia repo loans increased by one third quarter-on-quarter, and the Bank of Latvia pushed up their offer by 18.0%. In turn, the average repo agreement balance rose 14.8% (to 73.5 million lats). The weighted average interest rate on repo loans with 7-day maturity moved from 2.81% to 2.87%, to a great extent a result of higher short-term interest rates on the interbank money market loans in September.

Chart 11

BANK OF LATVIA'S MAJOR INTERVENTIONS IN THE MONEY MARKET (in millions of lats)

The balance of the Bank of Latvia long-term currency swaps decreased by 13.0 million lats and was only 5.0 million lats at the end of September. With long-term currency swap balance declining and the demand for lats increasing due to aforementioned factors, the banks' demand at the Bank of Latvia short-term currency swap auctions strengthened, resulting in an increase of 30.3 million lats (to 95.9 million lats) in the average balance of such transactions.

In the third quarter, Lombard loans were not granted, and the balance of banks and other financial institutions' time deposits with the Bank of Latvia (1.1 million lats on average) remained almost unchanged. The Bank of Latvia did not buy government securities on the secondary market, and the government securities portfolio held by the Bank of Latvia retained almost the same value in the third quarter (68.8 million lats at the end of the quarter).

Refinancing, banks' time deposit and Lombard loan rates set by the Bank of Latvia have not been changed since September 16, 2002.

Dynamics of Monetary Aggregates and Interest Rates

The Bank of Latvia's money supply recorded an increase in the third quarter, mainly facilitated by a growing banks' deposit balance with the central bank in

September. The demand for cash, which had recorded a moderate growth in July and August, reversed in September, with only 3.6 million lats (or 0.6%) more at the end of September than at the end of June. Total monetary base expanded by 20.7 million lats or 2.7% in the third quarter.

The pickup in the monetary base resulted from banks' currency swap transactions with the Bank of Latvia, while a decline in the monetary base was determined both by shrinking central bank's repo loans (28.7 million lats) and a rise in the government deposit with the Bank of Latvia (14.6 million lats). The rise in currency swaps contributed to a considerable increase in the net foreign assets of the central bank (64.6 million lats or 8.4%).

Broad money grew strongly mainly in July (by 55.5 million lats; by 61.9 million lats in the third quarter) due to a rise in both currency outside banks and deposits received from domestic enterprises and private persons. M1, the most liquid component of broad money, posted the highest increase in July (21.8 million lats; 37.1 million lats in the third quarter), while M2D, the lats component of broad money, grew almost at the same rate in July and August, moderately accelerated in September and produced an overall increase of 36.2 million lats for the third quarter (see Chart 12 for M1, M2D and M2X balances by month). Currency outside banks increased by 9.2 million lats in the third quarter, whereas the growth in deposits received by banks (52.7 million lats) contributed most to the increase in monetary aggregates. The annual rate of M2X increase (see Chart 13) rose from 17.2% in June to 19.1% in September (18.8% in September of 2002).

Chart 12

M2X, M2D AND M1
(at end of period; in millions of lats)

— M2X = currency outside banks + deposits of domestic enterprises and private persons in national and foreign currencies
— M2D = currency outside banks + deposits of domestic enterprises and private persons in lats
— M1 = currency outside banks + demand deposits of domestic enterprises and private persons in lats

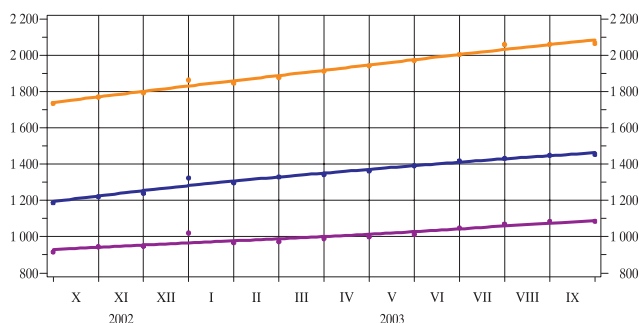
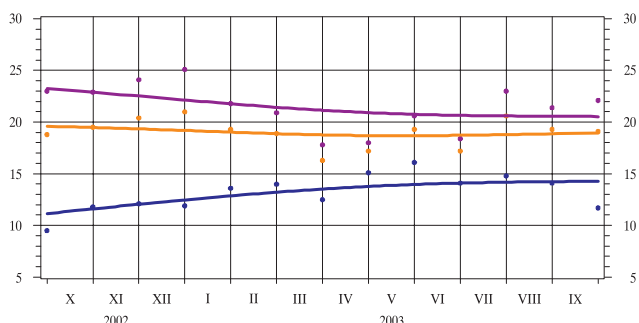

Chart 13

DYNAMICS OF BROAD MONEY AND ITS COMPONENTS
(year-on-year changes; %)

— M2X (broad money)
— Deposits of domestic enterprises and private persons
— Currency outside banks

A notable increase in the use of payment cards in the third quarter brought about the reduction of cash ratio in broad money (to 27.1%).

Owing to a fiscal surplus in the general government consolidated budget, the money demand in the government sector declined in the same way as in the second quarter, and the banking system's net credit to the Government shrank by 19.3 million lats or 15.5%. Net domestic assets of the banking system, on the other hand, rose at a rapid pace (by 153.5 million lats), with loans to domestic enterprises and

private persons continuing to increase. Net foreign assets of the banking system decreased (by 91.6 million lats) in line with shrinking net foreign assets (by 156.2 million lats) of the credit institutions.

In the third quarter, deposits of domestic enterprises and private persons with Latvia's credit institutions increased at a lower pace than in the previous quarter (by 3.6%) and amounted to 1 507.5 million lats at the end of the period, with the annual deposit growth rate accelerating from 18.4% in June to 22.1% in September.

Deposits in lats and foreign currencies grew almost equally (27.1 million lats and 25.7 million lats, respectively). Deposits in lats accounted for 59.3% of total deposits, displaying a decrease of 0.3 percentage points in the third quarter. The strong and stable euro determined a further rise in the share of this currency in residents' non-bank foreign currency deposits. At the end of the third quarter, the share of the euro in the latter amounted to 25.9% (23.8% at the end of the second quarter), whereas that of the US dollar dropped to 71.5%.

The pickup in deposits resulted mostly from a rise in demand deposits (48.0 million lats). Time deposits increased by 4.7 million lats (including an increase of 13.2 million lats in long-term deposits). Most notable was the growth in deposits of private persons (38.8 million lats), whereas those of enterprises grew less.

Strong economic activity and rising income of the population were still the most important contributors to a high demand for loans. In the third quarter, liabilities of Latvian credit institutions to foreign banks increased by 151.8 million lats and non-residents' non-bank deposits by 185.0 million lats, whereas foreign assets rose by 200.0 million lats. This resulted in a slightly higher pace of lending to domestic enterprises and private persons in the third quarter than in the second quarter (an increase of 9.1% and 8.1%, respectively), with the annual growth in lending somewhat falling to 40.5% (a decline of 1.1 percentage points). Lending to domestic enterprises and private persons amounted to 2.3 billion lats or 39.5% of GDP. With lending to private persons continuing to be more active, loans granted to enterprises as percent of total loans fell from 74.0% in June to 72.0% in September. Loans granted to private persons rose 17.2% (against a 6.2% rise in lending to enterprises) in the third quarter, mainly due to the rapid rise in housing loans (20.4%). Thus, at the end of the third quarter, the annual growth in loans to private persons was notably higher (82.6%; 85.4% at the end of the second quarter; 29.0% and 30.7% to enterprises, respectively). Of the banking sector's assets, loans to domestic enterprises and private persons accounted for 45.0% at the end of the third quarter (44.9% at the end of the second quarter).

Of loans granted to domestic enterprises, the highest growth was recorded for real estate, renting and business activities (27.9 million lats or 16.9%), agriculture, hunting and forestry (18.2 million lats or 22.2%), electricity, gas and water supply (10.6 million lats or 14.7%), and financial intermediation (9.3 million lats or 3.5%). The share of loans to trade (20.2%), financial intermediation (16.2%) and manufacturing (15.1%) was the largest in loans to domestic enterprises.

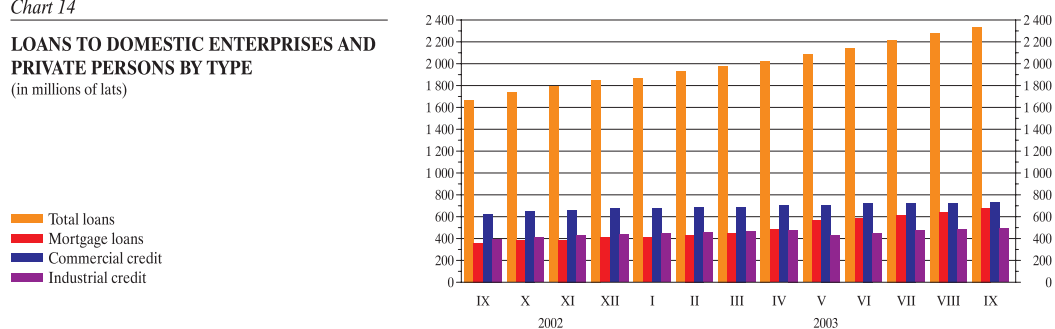
Long-term loans accounted for 83.5% of total loans granted to enterprises, posting a rise of 84.8 million lats in the third quarter, of which loans to real estate, renting and business activities expanded by 23.5 million lats or 15.2%, to agriculture, hunting and forestry by 10.6 million lats or 14.8%, to financial intermediation by 8.9 million lats or 3.8%, and to trade by 8.5 million lats or 3.4%. The largest long-term loan balance was in trade (18.2%), financial intermediation (17.4%), manufacturing (14.4%), and real estate, renting and business activities (12.7%).

Short-term lending increased by 13.7 million lats, mainly growing in agriculture, hunting and forestry (7.5 million lats or 74.3%), real estate, renting and business activities (4.4 million lats or 41.9%), and electricity, gas and water supply (3.3 million lats or 47.8%). The largest short-term loan balance was in trade (30.0%), manufacturing (19.1%) and financial intermediation (10.5%).

The growth of mortgage loans (92.4 million lats or 15.8%) was responsible for almost a half of the overall rise in lending to domestic enterprises and private persons (see Chart 14 for monthly balance of mortgage lending). Mortgage loans made in the OECD currencies posted a higher pace of growth (60.6% of total rise in mortgage lending). Mortgage loans were provided by the majority of banks gradually lowering interest rates and advertising more extensively in mass media. Industrial credit also grew notably (by 45.1 million lats or 10.2%), with industrial credit in lats posting the most pronounced pickup (71.4%). Consumer credit increased comparatively fast (by 15.4 million lats or 13.4%), also with credit in lats as the largest contributor to such growth. Growth of commercial credit was relatively moderate (10.0 million lats or 1.4%).

Chart 14

LOANS TO DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS BY TYPE
(in millions of lats)

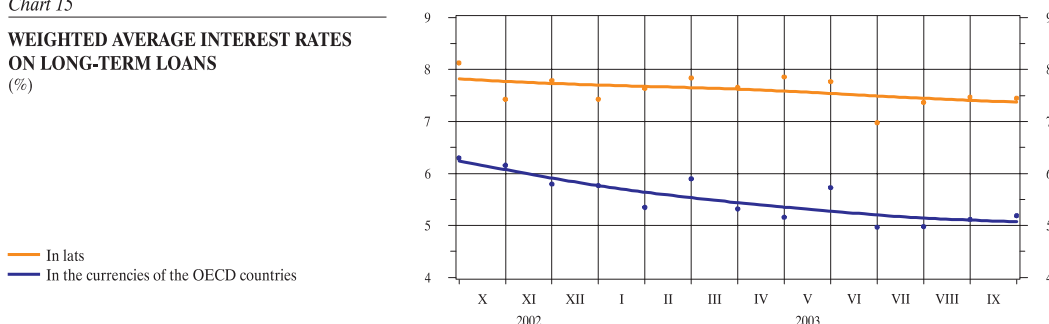
By currency, the increase in loans granted to domestic enterprises and private persons was fairly even in the third quarter (94.9 million lats in loans in lats and 99.9 million lats in loans in foreign currencies). The currency profile of loans in foreign currencies to domestic non-banks remained broadly unchanged, with 67.3% of such loans having been granted in US dollars and 30.2% in euros by the end of September (66.5% and 30.6% by the end of June, respectively).

By maturity, long-term loans posted a significant pickup. Loans with maturity of over 5 years expanded by 103.6 million lats or 12.3%, whereas loans with maturity of 1–5 years increased by 70.9 million lats or 7.2%. Thus at the end of the third quarter, long-term loans accounted for 85.5% of total loans (85.1% at the end of the second quarter).

Interest rates on new loans to domestic enterprises and private persons somewhat declined in the third quarter. The quarter-on-quarter fall in weighted average interest rates on loans was insignificant (0.1–0.6 percentage points depending on maturity and currency; the year-on-year fall, however, was more notable – 0.9–4.4 percentage points). The weighted average interest rates on long-term loans were less affected by a change, indicating that cardinal moves in banks' interest rate policy and macroeconomic risks had not taken place and were not projected for the future either. A gradual diminishing of risks and stronger competition among banks determined a decline in the weighted average interest rates on loans over a longer horizon (see Chart 15).

Though the weighted average interest rates on long-term loans declined in the third quarter, their level was gradually rising in August and September due to one of the factors affecting interest rates – higher money market interest rates on

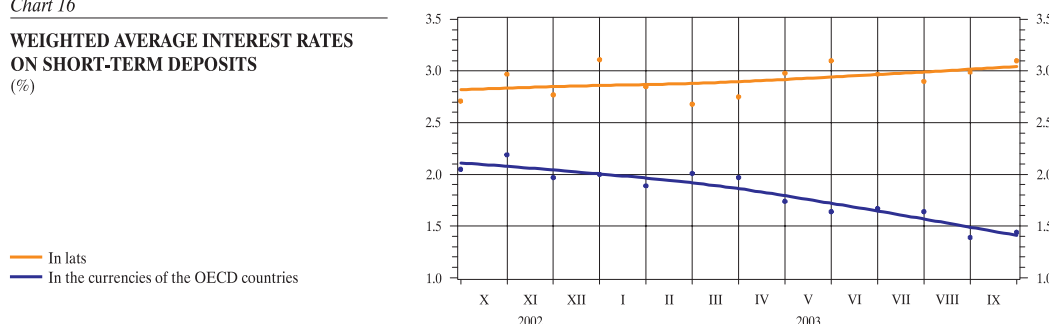
Chart 15

**WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES
ON LONG-TERM LOANS
(%)**

longer term loans in lats, US dollars and euros (RIGIBOR and LIBOR money market indices for loans with 6-month maturity as the most important indicators). Weighted average interest rates on loans in foreign currencies continued to be lower than those on loans in lats (by 1.5 percentage points on short-term loans and 2.3 percentage points on long-term loans in September).

The weighted average interest rates on new deposits in lats from domestic enterprises and private persons did not change notably in the third quarter and also year-on-year (see Chart 16). They remained also unchanged year-on-year. The weighted average interest rates on deposits in the OECD currencies decreased (by 0.2–0.9 percentage points quarter-on-quarter and 0.5–1.9 percentage points year-on-year depending on maturity). Relatively low interest rates on bank deposits reduced longer term deposit placement activities of domestic enterprises and private persons, with preference being given to short-term transactions.

Chart 16

**WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES
ON SHORT-TERM DEPOSITS
(%)**

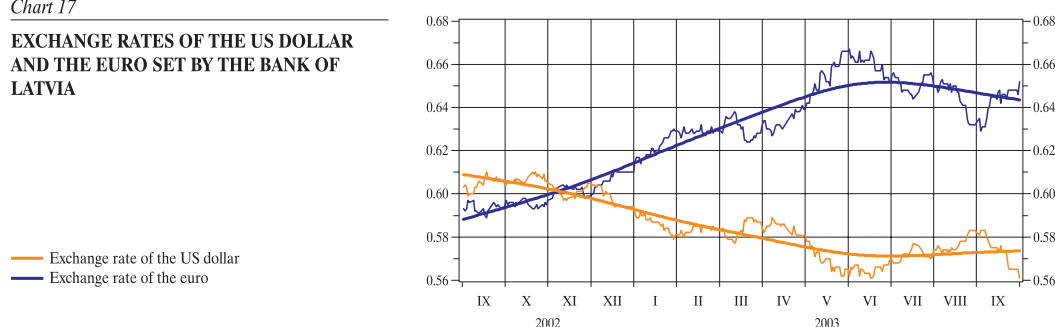
Changes in weighted average interest rates were basically driven by interest rates on deposits from enterprises; on average, however, banks paid higher interest on deposits from private persons than on deposits with the same maturity from enterprises. Thus, for instance, in September the difference between the weighted average interest rates on short-term deposits in the OECD currencies from enterprises and private persons was 0.6 percentage points, with the same 0.6 percentage point difference for respective long-term deposits, whereas the respective difference between the weighted average interest rates on short-term deposits in lats was 0.8 percentage points. The weighted average interest rate on long-term deposits from enterprises in lats was 0.2 percentage points above that on deposits of the same maturity from private persons.

Financial Market

In the third quarter, the lats continued to appreciate against the US dollar, the euro and the British pound (by 0.7%, 0.9% and 1.2%, respectively; for the dynamics of the exchange rate of the lats against the US dollar and the euro see Chart 17). The appreciation of the lats was due to the appreciation of the Japanese yen

Chart 17

**EXCHANGE RATES OF THE US DOLLAR
AND THE EURO SET BY THE BANK OF
LATVIA**

within the SDR basket of currencies (by 7.2% against the US dollar and 6.5% against the lats). The price of gold rose 9.6% in the third quarter.

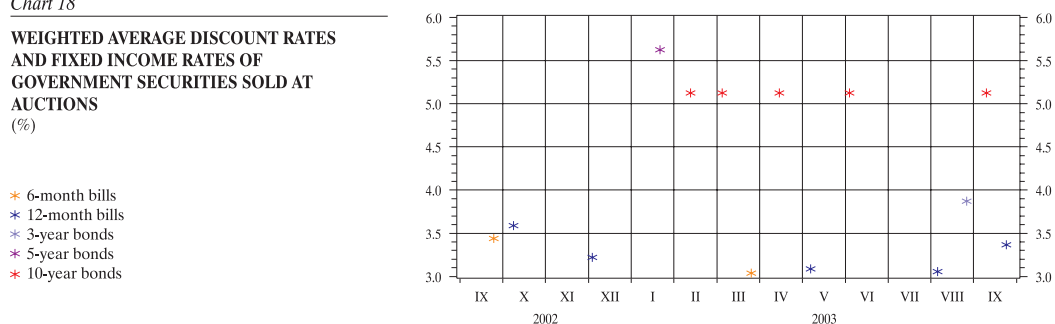
The exchange rate of the lats quoted by banks grew slightly also against the SDR basket of currencies. In the second half of the third quarter, the appreciation of the lats was determined by a growing non-residents' demand for lats in the situation where liquidity of banks was low but residents' demand for foreign currency remained broadly unchanged.

Currency exchange transactions of Latvian banks and currency exchange offices expanded rapidly in the third quarter, gaining 56.0% quarter-on-quarter and increasing 2.6 times year-on-year. In the third quarter, the volume of transactions by which foreign currencies were exchanged for lats increased by 26.9% quarter-on-quarter and 12.9% year-on-year. The most rapid rise was observed in the volume of non-cash currency transactions, whereas cash transactions rose only 3.5% in the third quarter and 2.8% annually. Due to a growing number of tourists in the summer season, an increase in the volume of cash transactions of exchanging foreign currency for lats proceeded at a more rapid pace than at the end of the year.

At the Bank of Latvia, two auctions of Treasury bills and two auctions of Treasury bonds were held in the third quarter. In July, the State Treasury organised an auction offering 6-month Treasury bills in the amount of 3.6 million lats but the securities were not sold at it. At auctions of 12-month Treasury bills in August and September, the supply was 19.2 million lats while the amount sold was 16.0 million lats. The demand at the auctions of 12-month Treasury bills was rather high – 37.8 million lats. The weighted average discount rate at 12-month Treasury bill auctions increased from 3.09% in May when the last auction of the previous quarter was held, to 3.37% in September (see Chart 18).

Chart 18

**WEIGHTED AVERAGE DISCOUNT RATES
AND FIXED INCOME RATES OF
GOVERNMENT SECURITIES SOLD AT
AUCTIONS
(%)**

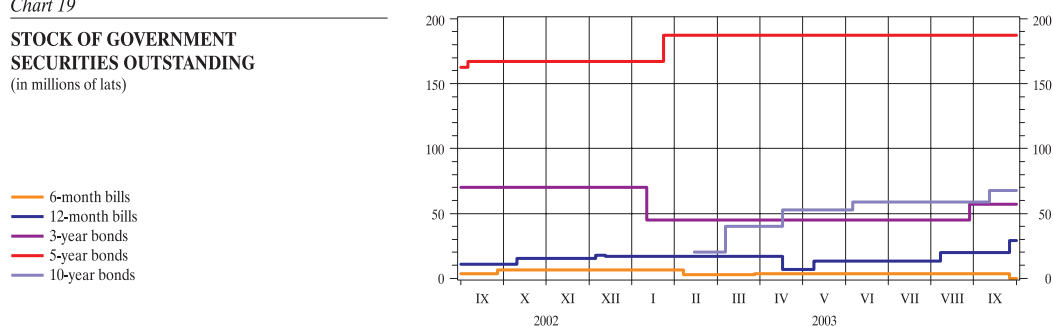

Auctions of 3- and 10-year bonds were also held. The average yield rate at the 3-year Treasury bond auction in August dropped 295 basis points (to 4.00%) because the previous auction had taken place as early as May of 2001. By contrast, the average yield rate increased by 25 basis points (to 5.15%) at the primary 10-

year Treasury bond auction in September. At each of the auctions, the State Treasury offered 12.0 million lats; total demand reached 26.0 million lats, while securities were sold in the amount of 20.9 million lats.

The amount of Latvian government securities outstanding (see Chart 19) reached 407.4 million lats at the end of the third quarter, which was an 11.6% rise over the end of the previous quarter, with the amount of bonds outstanding growing 7.2% and that of bills outstanding 62.0%.

Chart 19

**STOCK OF GOVERNMENT
SECURITIES OUTSTANDING**
(in millions of lats)

By holder, the structure of the government securities at the end of the third quarter was as follows: Latvian banks, the Bank of Latvia, domestic enterprises and private persons, and the State Treasury held 43.1%, 32.8%, 12.0% and 7.0% of the issued Latvian government securities, respectively. Compared to the second quarter, respectively. Compared to the second quarter, the share of Latvian banks in the holding of the Latvian government securities increased, while that of the Bank of Latvia decreased.

The bid and ask rates quoted for 10-year Treasury bonds on the Riga Stock Exchange (RSE) rose from 4.88% and 4.75% at the end of the second quarter to 5.00% and 4.80% at the end of the third quarter, respectively. The bid and ask rates on Treasury bonds with redemption in November 2003 increased from 3.10% and 2.25% to 3.25% and 2.85%, respectively. Simultaneously, yields on Treasury bonds of medium maturities declined (e.g. several issues of bonds with redemption in 2005–2007). Developments on the primary market contributed to a fall in the average yield on 3-year bonds, whereas the average yield on 10-year bonds increased. In the third quarter, the turnover of government securities on the RSE was 20.9 million lats or 12.2% less than in the previous quarter.

The yield on Latvian eurobonds (redemption in 2008) was 3.66% at the end of the third quarter and against the end of the second quarter increased by 13 basis points (56 basis points above the German benchmark yield; 59 basis points at the end of the second quarter). Due to relatively positive economic indicators, bond yields in developed countries increased.

Public corporate debt securities denominated in lats and registered with the Latvian Central Depository were in the amount of 97.8 million lats at the end of the third quarter (47.5% more than in the second quarter). This increase was mainly due to the closed 10-year bond issue of *Lattekom Ltd.* in the amount of 25.6 million lats and the public 4-year bond issue of the Nordic Investment Bank in the amount of 5.0 million lats.

In the third quarter, the turnover of corporate debt securities on the RSE increased 5.0 times quarter-on-quarter (to 13.0 million lats). Transactions with the bonds of the Nordic Investment Bank accounted for 83.8% of the turnover of corporate debt securities. Transactions with bonds of the JSC *Latvijas Unibanka* accounted for 13.1% of the turnover of this type of securities, while the rest of

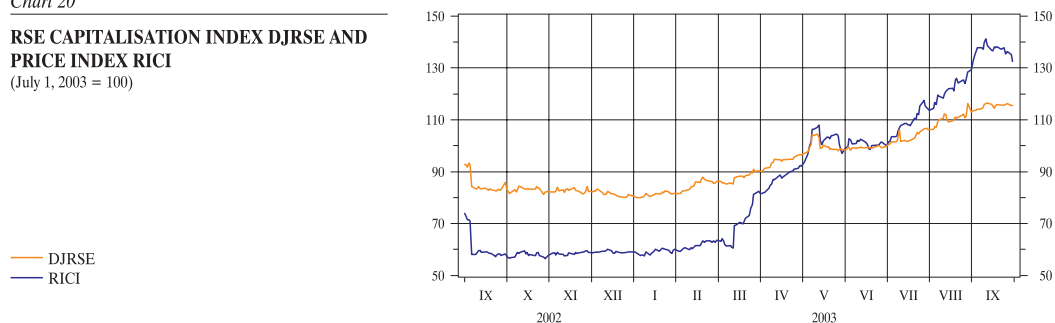
transactions were made with mortgage bonds of the state JSC *Latvijas Hipotēku un zemes banka*. At the end of September, bid and ask yields quoted on the RSE for bonds of the Nordic Investment Bank were 4.15% and 3.90%, respectively.

With stock prices continuing to rise since the beginning of the year, capitalisation of enterprises quoted on the RSE increased by 19% (to 613 million lats) in the third quarter, when the referendum on Latvia's accession to the EU held on September 20 was promoting the demand for shares and the activity of the market. It is quite likely that with a positive vote in view several market participants intensified purchase of enterprise shares quoted on the RSE in anticipation of a higher demand in the post-referendum period or after Latvia's accession to the EU, as well as a better outlook for growth after Latvia becomes a member of the EU. Regarding share prices of some enterprises quoted at the RSE, their dynamics was determined by speculative price movements due to the Law "On Securities", which stipulated that by September 26 share repurchase proposals had to be addressed to those shareholders of over 50% participation in public stock companies who had acquired the stock of respective companies through privatisation prior to September 25, 1999.

In the third quarter, the RSE capitalisation index Dow Jones Riga Stock Exchange (DJRSE) and the RSE price index RICI went up 16% and 32%, respectively (see Chart 20). Liquidity on the secondary stock market of Latvia was still low (0.3 million lats on average at each RSE trading session in the third quarter), hence even a slight increase in the demand caused a considerable rise in stock prices.

Chart 20

RSE CAPITALISATION INDEX DJRSE AND
PRICE INDEX RICI
(July 1, 2003 = 100)

Banking Sector

At the end of the third quarter, 22 banks, the Latvian Branch of *Nordea Bank Finland Plc* and 28 credit unions were registered in the Republic of Latvia.

At the end of September, the total paid-up share capital of the banking sector was 303.9 million lats (1.2% higher than at the end of June). The share of foreign investment in the banking sector's paid-up share capital increased by 1.1 percentage points (to 53.2%).

In the third quarter, rapid growth continued in all major performance indicators of credit institutions, including assets (excluding trust assets) rising by 9.6% (to 5 343.9 million lats), loans (including transit credit) growing by 9.6% (to 2 681.2 million lats), and deposits going up by 8.6% (to 3 582.7 million lats). Credit institutions' profit was 19.7 million lats (a year-on-year increase of 24.7%). Credit institutions' equity and reserves increased by 23.6 million lats (to 455.3 million lats).

Banks' profitability indicators improved. In September, return on equity (ROE) was 16.9% or by 0.6 percentage points higher than in June. Banks' return on assets (ROA) also grew to 1.5% in September (1.4% in June).

In the third quarter, major sources of banks' income were interest income on loans to non-banks and commission income in the amount of 39.6% and 25.6% of banks' total income, respectively.

Banks' capital adequacy indicator was 12.2% (12.6% at the end of the second quarter).

Despite an upward trend in lending, the quality of loans remained high. At the end of the third quarter, 97.3% of the banks' credit portfolio was evaluated as standard. The share of non-performing loans in total loans (sub-standard, doubtful and lost loans) granted to non-banks decreased by 0.1 percentage points (to 1.7%).

The proportion of specific provisions for loans granted to non-banks and the total of such loans did not change and was 1.5% in September. Specific provisions for loans granted to non-banks covered 86.6% of non-performing loans at the end of the third quarter.

HIGHLIGHTS OF NORMATIVE ACTS ADOPTED IN PURSUIT OF THE BANK OF LATVIA'S MAIN TASKS (THIRD QUARTER OF 2003)

July 17

The Board of Governors of the Bank of Latvia passed the "Regulation for Compiling the 'Report on Money Market Transactions' " (in effect as of January 1, 2004).

The Board of Governors of the Bank of Latvia passed the "Regulation for Compiling the 'Report on Net Open Foreign Exchange Position' " (in effect as of January 1, 2004).

The Board of Governors of the Bank of Latvia made amendments to the "Regulation for the Securities Settlement System Organised by the Bank of Latvia", "The Bank of Latvia's Regulation for Granting Lombard Loans" and the "Regulation for Receiving Bank Time Deposits at the Bank of Latvia" (in effect as of August 1, 2003).

The Board of Governors of the Bank of Latvia passed the "Regulation for Receiving a Cash Collection License" (in effect as of August 1, 2003).

September 11

The Board of Governors of the Bank of Latvia passed the "Regulation for Compiling the 'Quarterly Report on Services' " (in effect as of January 1, 2004).

**STATISTISKĀ INFORMĀCIJA
STATISTICS**

TABULU SARAKSTS
LIST OF TABLES

1.	Monetārie rādītāji un procentu likmes Monetary Indicators and Interest Rates	52
2.ab	Reālā sektora rādītāji Real Sector Indicators	53
3.	Latvijas banku sistēmas naudas pārskats Monetary Survey	55
4.	Latvijas banku sistēmas likviditāte Liquidity of the Banking System	56
5.	M2X struktūra Structure of M2X	57
6.	Latvijas Bankas aktīvi un pasīvi The Bank of Latvia's Assets and Liabilities	58
7.	Latvijas Bankas naudas pārskats Monetary Base	59
8.	Latvijas Bankas likviditāte The Bank of Latvia's Liquidity	59
9.ab	Kreditīestāžu kopsavilkuma bilance Consolidated Balance Sheet of Credit Institutions	60
10.ab	Kreditīestāžu ārzemju aktīvi un ārzemju pasīvi Foreign Assets and Liabilities of Credit Institutions	62
11.	Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi bankās Deposits of Domestic Enterprises and Private Persons	64
12.	Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu pieprasījuma un termiņnoguldījumi bankās Demand and Time Deposits of Domestic Enterprises and Private Persons	65
13.	Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām Loans to Domestic Enterprises and Private Persons	66
14.	Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu termiņstruktūra Maturity Profile of Loans to Domestic Enterprises and Private Persons	67
15.	Uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikumi tautsaimniecībā Loans to Enterprises in the National Economy	68
16.a	Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu veidi Lending to Domestic Enterprises and Private Persons	69
16.b	Iekšzemes privātpersonām izsniegto kredītu veidi Lending to Domestic Private Persons	69
17.a	Vidējās svērtās procentu likmes banku darījumos ar iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām Weighted Average Interest Rates Charged by Banks in Transactions with Domestic Enterprises and Private Persons	70
17.b	Vidējās svērtās procentu likmes banku darījumos ar iekšzemes uzņēmumiem Weighted Average Interest Rates Charged by Banks in Transactions with Domestic Enterprises	71
17.c	Vidējās svērtās procentu likmes banku darījumos ar iekšzemes privātpersonām Weighted Average Interest Rates Charged by Banks in Transactions with Domestic Private Persons	72
18.	Starpbanku tirgū izsniegtie kredīti un kredīti ārvalstu kredītiestādēm Lending in the Interbank Market and Loans to Foreign Credit Institutions	73
19.a	Kredītu procentu likmes starpbanku tirgū Interest Rates in the Interbank Market	74
19.b	Latvijas Bankas noteiktās procentu likmes Interest Rates Set by the Bank of Latvia	74

19.c	Latvijas Bankas organizētajās <i>repo</i> , <i>reverse repo</i> un īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs noteiktās procentu likmes Interest Rates in Bank of Latvia Tenders of Repurchase and Reverse Repurchase Agreements and Short-Term Currency Swap Contracts	74
20.	Galvenie ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumi (veidu un dalībnieku dalījumā) Principal Foreign Exchange Transactions in the Banking Sector (by type and counterparty)	75
21.	Ārvalstu valūtu pirkšana un pārdošana Foreign Exchange Transactions	76
22.	Latvijas Bankas noteiktie ārvalstu valūtu kursi (vidēji mēnesī) Monthly Averages of the Exchange Rates Set by the Bank of Latvia	76
23.	Vidējie svērtie ārvalstu valūtu skaidrās naudas maiņas kursi Weighted Average Exchange Rates (excluding non-cash items)	77
24.	Lata reālā efektīvā kursa indekss Index of the Real Effective Exchange Rate of the Lats	77
25.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru struktūra Structure of Government Securities	78
26.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru emisija Issue of Government Securities	79
27.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izsoļu rezultāti Auctions of Government Securities	79
28.	Latvijas Bankas veiktie darījumi valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru otrreizējā tirgū The Bank of Latvia's Transactions in the Secondary Market for Government Securities	80
29.	Iekšzemes kopprodukta dinamika Dynamics of Gross Domestic Product	80
30.	Strādājošo mēneša vidējās bruto darba samaksas, patēriņa cenu indeksa un bezdarba līmeņa pārmaiņas Changes in the Average Monthly Gross Wages, the Consumer Price Index and Unemployment	81
31.	Latvijas ārējās tirdzniecības bilance Latvian Foreign Trade Balance	81
32.	Svarīgākās preces Latvijas eksportā Main Export Goods of Latvia	82
33.	Svarīgākās preces Latvijas importā Main Import Goods of Latvia	83
34.	Partnervalstis Latvijas ārējā tirdzniecībā Latvian Foreign Trade Partners	84

1. MONETĀRIE RĀDĪTĀJI UN PROCENTU LIKMES
MONETARY INDICATORS AND INTEREST RATES

	2002						2003									
	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	1. cet. Q1	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M1 ¹	21.2	11.7	15.2	14.6	21.2	19.2	17.0	18.4								
M2D ¹	24.3	21.0	20.8	19.1	24.3	22.1	22.5	22.5								
M2X ¹	21.0	23.8	21.1	18.8	21.0	16.3	17.2	19.1								
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām ¹ Loans to domestic enterprises and private persons ¹	36.5	44.7	41.2	43.0	36.5	38.2	41.5	40.5								
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi ¹ Deposits of domestic enterprises and private persons ¹	25.1	30.0	26.7	23.0	25.1	17.8	18.4	22.1								
RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu ² RIGIBOR (3-month loans) ²	4.4	5.0	4.4	4.2	3.9	3.8	3.7	3.8								
Valsts obligāciju vidējā peļņas likme Average yield on Treasury bonds	5.5 ³	–	5.6 ³	5.4 ³	–	5.1 ⁴	4.9 ⁴	5.2 ⁴								
DJRSE ²	173.9	183.0	179.0	170.1	163.6	167.7	193.7	217.2								
	2002						2003									
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
M1 ¹	12.2	12.9	14.6	17.4	17.0	21.2	18.0	17.7	19.2	17.2	19.3	17.0	19.3	20.1	18.4	
M2D ¹	19.0	18.5	19.1	21.3	22.7	24.3	22.7	23.7	22.1	22.1	24.7	22.5	23.2	23.8	22.5	
M2X ¹	19.2	17.6	18.8	19.5	20.4	21.0	19.3	18.9	16.3	17.2	19.3	17.2	20.6	19.3	19.1	
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām ¹ Loans to domestic enterprises and private persons ¹	42.2	40.2	43.0	46.4	47.5	36.5	36.4	38.3	38.2	39.4	40.7	41.5	42.3	43.1	40.5	
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi ¹ Deposits of domestic enterprises and private persons ¹	22.9	20.3	23.0	22.9	24.1	25.1	21.8	20.9	17.8	18.0	20.6	18.4	23.0	21.4	22.1	
RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu ² RIGIBOR (3-month loans) ²	4.3	4.2	4.1	3.9	3.9	3.8	3.8	3.8	3.7	3.7	3.7	3.8	3.8	3.8	3.8	
Valsts obligāciju vidējā peļņas likme Average yield on Treasury bonds	5.5 ³	–	5.4 ³	–	–	–	4.7 ³	5.2 ⁴	5.0 ⁴	5.0 ⁴	–	4.9 ⁴	–	4.0 ⁵	5.2 ⁴	
DJRSE ²	176.8	167.8	165.6	164.8	164.1	161.8	161.1	168.5	174.0	186.0	198.1	197.0	204.9	218.8	228.5	

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%).

¹ Year-on-year changes (%).

² Vidēji periodā.

² Average of the period.

³ 5 gadu obligācijas.

³ 5-year bonds.

⁴ 10 gadu obligācijas.

⁴ 10-year bonds.

⁵ 3 gadu obligācijas.

⁵ 3-year bonds.

2.a REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI
REAL SECTOR INDICATORS

	2002				2003			
	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	
Rūpniecības produkcija Industrial output								
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Volume (at current prices; in millions of lats)	1 986.0	467.2	485.4	483.4	550.0	528.3	545.2	550.2
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	5.8	0.1	5.8	7.3	9.9	8.7 ²	5.9 ²	7.4
Razotāju cenu pārmaiņas (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) Producer prices (increase/decrease compared with the previous period; %)	1.0	0.1	-0.1	0.2	0.4	1.5	1.2	-0.1
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas Cargoes loaded and unloaded at ports								
Apjoms (tūkst. t) Turnover (in thousands of tons)	52 157	14 301	14 073	11 799	11 984	13 504	15 408	13 625
Apjoma pārmaiņas ¹ (%) Increase/decrease ¹ (%)	-8.4	-1.5	-7.9	-18.0	-5.8	-5.6	9.5	15.5
Mazumtirdzniecības apgrozījums (bez tirgus apgrozījuma) Retail trade turnover (excluding retail trade at market-places)								
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Turnover (at current prices; in millions of lats)	2 362.7	500.8	581.7	619.5	660.8	586.9	672.9 ²	725.9
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	17.6	11.3	16.4	19.8	21.9	13.2	12.0 ²	12.9
Bezdarba līmenis (%) Unemployment rate (%)	8.5	9.3	8.9	8.7	8.5	8.9	8.6	8.5
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance Fiscal surplus/deficit in the general government consolidated budget								
Pārpalikums vai deficīts (milj. latu) Fiscal surplus/deficit (in millions of lats)	-131.1	-3.2	-0.6	-16.1	-111.2	13.9	-14.1	9.4
Attiecība pret iekšzemes kopproduktu (%) Ratio to GDP (%)	2.5	0.3	0	1.2	7.8	1.1	1.0	0.6

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

¹ Year-on-year basis.

² Dati precizēti.

² Data have been revised.

2.b REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI
REAL SECTOR INDICATORS

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Rūpniecības produkcija Industrial output															
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Volume (at current prices; in millions of lats)	158.2	160.9	164.2	188.3	183.1	178.6	177.0	169.7	181.6	184.1	184.2	176.9	183.8	174.9	191.5
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	8.1	4.3	9.6	11.6	6.3	11.9	7.0	10.0	9.0 ²	7.1	4.9	5.5 ²	8.8	3.8	9.4
Ražotāju cenu pārmaiņas (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) Producer prices (increase/decrease compared with the previous period; %)	0.2	0.3	0.2	0.1	0.3	-0.1	0.9	0.7	0.6	0.1	0.1	1.3	-0.6	-0.7	0.3
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas Cargoes loaded and unloaded at ports															
Apjoms (tūkst. t) Turnover (in thousands of tons)	4 042	3 870	3 887	3 939	3 864	4 181	4 310	4 522	4 672	4 944	5 562	4 903	5 051	4 312	4 263
Apjoma pārmaiņas ¹ (%) Increase/decrease ¹ (%)	-21.9	-12.9	-18.6	-6.5	-9.0	-2.0	-6.5	9.5	-16.0	-7.1	22.3	16.6	24.9	11.5	9.7
Mazumtirdzniecības apgrozījums (bez tirgus apgrozījuma) Retail trade turnover (excluding retail trade at market-places)															
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Turnover (at current prices; in millions of lats)	208.0	210.9	200.5	215.8	204.1	240.8	191.8	186.8	208.4	210.9 ²	231.6 ²	230.5 ²	244.2	242.6	239.1
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	20.6	18.1	21.0	22.1	20.6	22.9	14.1	14.3	11.4	10.7 ²	11.8 ²	13.5 ²	12.7	10.7	15.4
Bezdarba līmenis (%) Unemployment rate (%)	9.0	8.9	8.7	8.6	8.6	8.5	8.7	8.9	8.9	8.8	8.7	8.6	8.5	8.5	8.5
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais pārpalikums vai deficīts (milj. latu) Fiscal surplus/deficit in the general government consolidated budget (in millions of lats)	-12.7	1.8	-5.2	-12.2	-11.5	-87.5	22.1	-7.4	-0.8	-11.5	8.0	-10.6	-2.1	13.0	-1.5

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

¹ Year-on-year basis.

² Dati precizēti.

² Data have been revised.

3. LATVIJAS BANKU SISTĒMAS NAUDAS PĀRSKATS MONETARY SURVEY

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Skaidrā nauda apgrozībā ¹ Currency outside banks	Pieprasījuma noguldījumi (iekšzemes) Demand deposits (domestic)				Termiņnoguldījumi (iekšzemes) Time deposits (domestic)				Kopā Total
		Privātpersonu Private persons	Privāt- uzņēmumu Private enterprises	Valsts uzņēmumu Public enterprises		Privātpersonu Private persons	Privāt- uzņēmumu Private enterprises	Valsts uzņēmumu Public enterprises		
2002										
VII	489.5	714.5	324.7	326.9	62.9	505.1	339.9	127.3	37.9	1 709.0
VIII	499.5	710.1	336.7	321.3	52.1	518.5	343.5	130.3	44.7	1 728.1
IX	501.6	716.2	331.6	333.5	51.1	518.4	348.5	126.4	43.5	1 736.2
X	510.2	730.0	341.2	339.6	49.2	531.1	354.2	143.0	33.9	1 771.4
XI	521.2	733.1	349.7	340.2	43.2	540.8	365.1	141.4	34.3	1 795.1
XII	543.1	776.8	366.3	354.4	56.1	545.1	384.3	134.6	26.2	1 864.9
2003										
I	528.3	744.3	358.4	343.1	42.8	575.2	390.1	148.5	36.6	1 847.8
II	531.9	748.8	369.4	338.2	41.2	598.4	398.8	154.2	45.4	1 879.1
III	531.0	779.5	384.1	350.1	45.3	603.4	398.1	158.8	46.5	1 914.0
IV	534.2	786.3	395.7	349.1	41.5	623.4	409.1	166.1	48.2	1 944.0
V	545.8	790.7	402.3	342.2	46.2	635.9	409.2	176.8	49.9	1 972.3
VI	551.1	837.6	426.4	365.6	45.6	617.2	413.8	149.6	53.8	2 005.9
VII	561.9	883.7	438.4	396.8	48.5	615.9	420.6	154.8	40.5	2 061.4
VIII	570.0	870.7	450.9	378.0	41.8	621.2	425.9	156.2	39.1	2 061.9
IX	560.3	885.6	448.5	389.8	47.3	621.9	430.5	160.3	31.1	2 067.8
	Tīrie ārējie aktīvi Net foreign assets	Tīrie iekšējie aktīvi Net domestic assets						Pārējie aktīvi (neto) ² Other items (net) ²	Kopā Total	
		Iekšzemes kredīti ² Domestic credit ²								
		Valdībai (neto) Government (net)	Privātpersonām Private persons	Privāt- uzņēmumiem Private enterprises	Valsts uzņēmumiem Public enterprises					
2002										
VII	466.7	1 646.6	87.4	319.8	1 160.0	79.4	-404.2	1 242.4		1 709.0
VIII	489.8	1 667.7	72.7	338.8	1 174.0	82.2	-429.4	1 238.3		1 728.1
IX	454.1	1 733.1	68.9	358.3	1 212.7	93.2	-451.0	1 282.1		1 736.2
X	404.1	1 810.4	76.0	389.9	1 251.9	92.6	-443.1	1 367.3		1 771.4
XI	387.6	1 885.3	90.8	417.0	1 279.5	98.0	-477.8	1 407.5		1 795.1
XII	352.1	2 004.3	154.7	432.0	1 305.1	112.5	-491.4	1 512.8		1 864.9
2003										
I	336.8	2 021.1	131.1	437.4	1 344.2	108.4	-510.1	1 511.0		1 847.8
II	307.6	2 097.2	145.6	460.1	1 385.2	106.3	-525.7	1 571.5		1 879.1
III	312.3	2 137.9	130.5	483.3	1 421.6	102.5	-536.3	1 601.6		1 914.0
IV	299.0	2 190.6	136.8	504.6	1 447.2	102.0	-545.7	1 644.9		1 944.0
V	281.6	2 236.9	126.1	529.3	1 480.5	101.0	-546.2	1 690.7		1 972.3
VI	297.4	2 297.2	124.4	558.3	1 514.0	100.5	-588.8	1 708.4		2 005.9
VII	242.0	2 378.0	130.6	592.6	1 555.0	99.8	-558.6	1 819.4		2 061.4
VIII	193.5	2 431.3	120.6	629.6	1 578.4	102.7	-562.9	1 868.4		2 061.9
IX	205.8	2 472.0	105.1	654.3	1 607.3	105.3	-610.1	1 861.9		2 067.8

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.

² Sākot ar 2003. gada janvāri, iekšzemes kredītos, t.sk. kredītos privātpersonām, privātuzņēmumiem un valsts uzņēmumiem, ietvertas visas prasības pret privāto sektoru, tās vairs neietverot pārējos aktīvos (neto).

² As of January 2003, domestic loans, comprising loans to private persons, private enterprises and public enterprises, include all claims to the private sector, excluding them from other items (net).

4. LATVIJAS BANKU SISTĒMAS LIKVIDITĀTE LIQUIDITY OF THE BANKING SYSTEM

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi; milj. latu)
(month-on-month changes; in millions of lats)

	M2X				Tirī ārējie aktīvi Net foreign assets	Tirī iekšējie aktīvi Net domestic assets					Kopā Total	
	Skaidrā nauda apgrozībā ¹ Currency outside banks	Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits	Termin- noguldījumi Time deposits			Iekšzemes kredīti ² Domestic credit ²		Pārējie aktīvi (neto) ² Other items (net) ²				
						Valdībai (neto) Government (net)	Uzņēmumiem un privāt- personām Enterprises and private persons					
2002												
VII	6.6	-16.8	7.7	-2.6	-47.4	-6.2	44.8	38.6	6.3	44.9	-2.6	
VIII	10.0	-4.4	13.4	19.1	23.1	-14.7	35.8	21.1	-25.2	-4.1	19.1	
IX	2.1	6.1	-0.1	8.1	-35.7	-3.8	69.2	65.4	-21.6	43.8	8.1	
X	8.6	13.8	12.7	35.2	-50.0	7.1	70.2	77.3	7.9	85.2	35.2	
XI	11.0	3.1	9.7	23.7	-16.5	14.8	60.1	74.9	-34.7	40.2	23.7	
XII	21.9	43.7	4.3	69.8	-35.5	63.9	55.1	119.0	-13.6	105.3	69.8	
2003												
I	-14.8	-32.5	30.1	-17.1	-15.3	-23.6	40.4	16.8	-18.7	-1.8	-17.1	
II	3.6	4.5	23.2	31.3	-29.2	14.5	61.6	76.1	-15.6	60.5	31.3	
III	-0.9	30.7	5.0	34.9	4.7	-15.1	55.8	40.7	-10.6	30.1	34.9	
IV	3.2	6.8	20.0	30.0	-13.3	6.3	46.4	52.7	-9.4	43.3	30.0	
V	11.6	4.4	12.4	28.3	-17.4	-10.7	57.0	46.3	-0.5	45.8	28.3	
VI	5.3	46.9	-18.7	33.6	15.8	-1.7	62.0	60.3	-42.6	17.7	33.6	
VII	10.8	46.1	-1.3	55.5	-55.4	6.2	74.6	80.8	30.2	111.0	55.5	
VIII	8.1	-13.0	5.3	0.5	-48.5	-10.0	63.3	53.3	-4.3	49.0	0.5	
IX	-9.7	14.9	0.7	5.9	12.3	-15.5	56.2	40.7	-47.2	-6.5	5.9	

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.

² Sākot ar 2003. gada janvāri, iekšzemes kredītos, t.sk. kredītos privātpersonām, privātuzņēmumiem un valsts uzņēmumiem, ietvertas visas prasības pret privāto sektoru, tās vairs neietverot pārējos aktīvos (neto).

² As of January 2003, domestic loans, comprising loans to private persons, private enterprises and public enterprises, include all claims to the private sector, excluding them from other items (net).

5. M2X STRUKTŪRA STRUCTURE OF M2X

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M2X	1 709.0	1 728.1	1 736.2	1 771.4	1 795.1	1 864.9	1 847.8	1 879.1	1 914.0	1 944.0	1 972.3	2 005.9	2 061.4	2 061.9	2 067.8
M1	897.7	903.1	917.0	945.1	948.3	1 020.8	967.3	974.4	990.7	1 000.2	1 013.6	1 048.8	1 070.6	1 085.0	1 085.9
Skaidrā nauda apgrozībā ¹ Currency outside banks															
Summa / Amount	489.5	499.5	501.6	510.2	521.2	543.1	528.3	531.9	531.0	534.2	545.8	551.1	561.9	570.0	560.3
% no M1 / % of M1	54.5	55.3	54.7	54.0	55.0	53.2	54.6	54.6	53.6	53.4	53.8	52.5	52.5	52.5	51.6
Pieprasījuma noguldījumi latos ² Demand deposits in lats ²															
Summa / Amount	408.2	403.6	415.4	434.9	427.1	477.7	439.0	442.5	459.7	466.0	467.8	497.7	508.7	515.0	525.6
% no M1 / % of M1	45.5	44.7	45.3	46.0	45.0	46.8	45.4	45.4	46.4	46.6	46.2	47.5	47.5	47.5	48.4
Kvazinauda Quasi-money	811.3	825.0	819.2	826.3	846.8	844.1	880.5	904.7	923.2	943.8	958.7	957.1	990.9	976.9	982.0
Termiņnoguldījumi latos Time deposits in lats															
Summa / Amount	265.8	267.7	270.8	275.9	291.6	303.8	331.0	356.1	353.1	363.4	378.8	369.7	362.7	364.8	368.9
% no kvazinaudas % of quasi-money	32.8	32.4	33.1	33.4	34.4	36.0	37.6	39.4	38.2	38.5	39.5	38.6	36.6	37.3	37.6
Noguldījumi ārvalstu valūtā Deposits in foreign currencies															
Summa / Amount	545.5	557.3	548.4	550.4	555.2	540.3	549.5	548.6	570.1	580.4	579.9	587.4	628.2	612.1	613.1
% no kvazinaudas % of quasi-money	67.2	67.6	66.9	66.6	65.6	64.0	62.4	60.6	61.8	61.5	60.5	61.4	63.4	62.7	62.4

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.

² Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu pieprasījuma noguldījumi latos.

² Demand deposits of domestic enterprises and private persons in lats.

6. LATVIJAS BANKAS AKTĪVI UN PASĪVI
THE BANK OF LATVIA'S ASSETS AND LIABILITIES

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
ASSETS															
Tīrie ārējie aktīvi Net foreign assets	718.7	763.9	780.3	733.3	712.8	777.8	734.8	764.8	693.1	733.8	784.3	771.0	774.7	762.6	835.6
Kredīti bankām Loans to banks	29.3	27.7	40.1	29.2	35.7	30.7	27.9	29.2	60.8	64.7	63.5	102.3	80.2	103.9	73.6
Repo kredīti Loans under repurchase agreement	29.2	27.6	39.9	29.1	35.5	30.5	27.8	29.1	60.7	64.5	63.3	102.3	80.2	103.9	73.6
Kredīts valdībai (neto) Credit to the Government (net)	-25.4	-49.3	-95.7	-34.1	27.1	14.1	12.6	27.0	12.6	-24.8	-49.8	-43.0	-38.8	-59.2	-62.2
Pārējie aktīvi Other assets	37.7	37.5	37.5	37.8	38.5	39.5	40.8	39.9	39.0	39.1	39.1	38.3	38.2	37.9	38.7
Kopā Total	760.3	779.7	762.2	766.2	814.1	862.1	816.1	860.9	805.5	812.8	837.1	868.6	854.3	845.2	885.7
PASĪVI															
LIABILITIES															
Skaidrā nauda apgrozībā Currency in circulation	551.6	562.5	569.0	576.2	585.8	622.6	597.8	598.1	604.9	606.8	613.3	628.8	633.4	639.4	632.4
Noguldījumi latos Deposits in lats	113.0	119.8	88.8	89.2	127.4	132.4	111.4	153.3	98.6	103.5	117.2	134.4	121.2	107.3	151.6
Pārējās saistības Other liabilities	16.6	16.0	20.8	18.9	20.3	15.3	23.0	24.9	11.9	13.1	14.3	15.9	16.5	16.7	16.3
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	79.1	81.4	83.6	81.9	80.6	91.8	83.9	84.6	90.1	89.4	92.3	89.5	83.2	81.8	85.4
Kopā Total	760.3	779.7	762.2	766.2	814.1	862.1	816.1	860.9	805.5	812.8	837.1	868.6	854.3	845.2	885.7

7. LATVIJAS BANKAS NAUDAS PĀRSKATS MONETARY BASE

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Skaidrā nauda apgrozībā Currency in circulation	551.6	562.5	569.0	576.2	585.8	622.6	597.8	598.1	604.9	606.8	613.3	628.8	633.4	639.4	632.4
Skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē (%) Currency as percent of the monetary base	83.0	82.4	86.5	86.6	82.1	82.5	84.3	79.6	86.0	85.4	84.0	82.4	83.9	85.6	80.7
Noguldījumi Latvijas Bankā latos Deposits with the Bank of Latvia in lats	113.0	119.8	88.8	89.2	127.4	132.4	111.4	153.3	98.6	103.5	117.2	134.4	121.2	107.3	151.6
Noguldījumu īpatsvars naudas bāzē (%) Deposits as percent of the monetary base	17.0	17.6	13.5	13.4	17.9	17.5	15.7	20.4	14.0	14.6	16.0	17.6	16.1	14.4	19.3
M0	664.6	682.4	657.8	665.5	713.2	755.1	709.2	751.5	703.5	710.3	730.6	763.3	754.6	746.7	784.0
Tirie ārējie aktīvi Net foreign assets	718.7	763.9	780.3	733.3	712.8	777.8	734.8	764.8	693.1	733.8	784.3	771.0	774.7	762.6	835.6
Kredīti bankām Loans to banks	29.3	27.7	40.1	29.2	35.7	30.7	27.9	29.2	60.8	64.7	63.5	102.3	80.2	103.9	73.6
Kredīts valdībai (neto) Credit to the Government (net)	-25.4	-49.3	-95.7	-34.1	27.1	14.1	12.6	27.0	12.6	-24.8	-49.8	-43.0	-38.8	-59.2	-62.2
Pārējie aktīvi (neto) Other items (net)	-58.1	-60.0	-66.9	-63.0	-62.3	-67.5	-66.2	-69.6	-63.0	-63.4	-67.3	-67.0	-61.5	-60.6	-63.0
Kopā Total	664.6	682.4	657.8	665.5	713.2	755.1	709.2	751.5	703.5	710.3	730.6	763.3	754.6	746.7	784.0

8. LATVIJAS BANKAS LIKVIDITĀTE THE BANK OF LATVIA'S LIQUIDITY

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi; milj. latu)
(month-on-month changes; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Skaidrā nauda apgrozībā Currency in circulation	5.5	10.9	6.5	7.2	9.6	36.8	-24.8	0.3	6.8	1.9	6.5	15.5	4.6	6.0	-7.0
Noguldījumi Latvijas Bankā latos Deposits with the Bank of Latvia	-7.2	6.8	-31.0	0.4	38.2	5.0	-21.0	41.9	-54.7	4.9	13.7	17.2	-13.2	-13.9	44.3
Kopā Total	-1.8	17.8	-24.6	7.7	47.7	41.9	-45.9	42.3	-48.0	6.8	20.3	32.7	-8.7	-7.9	37.3
Tirie ārējie aktīvi Net foreign assets	-6.4	45.2	16.4	-47.0	-20.5	65.0	-43.0	30.0	-71.7	40.7	50.5	-13.3	3.7	-12.1	73.0
Kredīti bankām Loans to banks	6.6	-1.6	12.4	-10.9	6.5	-5.0	-2.8	1.3	31.6	3.9	-1.2	38.8	-22.1	23.7	-30.3
Kredīts valdībai (neto) Credit to the Government (net)	1.0	-23.9	-46.4	61.6	61.2	-13.0	-1.5	14.4	-14.4	-37.4	-25.0	6.8	4.2	-20.4	-3.0
Pārējie aktīvi (neto) Other items (net)	-3.1	-1.9	-6.9	3.9	0.6	-5.2	1.3	-3.4	6.6	-0.4	-3.9	0.3	5.5	0.9	-2.4
Kopā Total	-1.8	17.8	-24.6	7.7	47.7	41.9	-45.9	42.3	-48.0	6.8	20.3	32.7	-8.7	-7.9	37.3

9.a KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE
CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF CREDIT INSTITUTIONS

(perioda beigās; tūkst. latu)
(at end of period; in thousands of lats)

	2003								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Banku rezerves Bank reserves	181 790	218 037	172 205	172 436	183 930	211 828	190 134	175 800	222 918
Nacionālā valūta banku kasēs Vault cash in national currency	69 501	66 203	73 893	72 543	67 535	77 708	71 478	69 441	72 161
Noguldījumi Latvijas Bankā Deposits with the Bank of Latvia	112 289	151 834	98 312	99 893	116 395	134 120	118 656	106 359	150 757
Ārzemju aktīvi Foreign assets	1 856 257	1 724 190	1 824 779	1 827 914	1 780 609	1 911 358	2 001 602	2 084 546	2 111 315
Ārvalstu valūta banku kasēs Vault cash in foreign currencies	46 746	46 825	48 394	46 311	51 212	48 593	52 012	44 784	50 552
Prasības pret ārvalstu bankām Claims on foreign banks	1 204 061	1 041 795	1 154 113	1 139 869	1 125 853	1 245 348	1 301 136	1 378 652	1 377 237
Prasības pret ārvalstu nebankām Claims on foreign non-banks	570 331	615 344	595 813	603 787	585 721	581 924	600 259	609 702	659 272
Pārējie aktīvi Other assets	35 119	20 226	26 459	37 947	17 823	35 493	48 195	51 408	24 254
Prasības pret centrālo valdību (neto) Claims on the central government (net)	103 660	102 547	107 715	152 205	167 931	164 205	165 505	176 022	163 842
Prasības pret vietējo valdību (neto) Claims on the local government (net)	14 795	16 012	10 182	9 410	7 974	3 246	3 875	3 747	3 478
Prasības pret valsts uzņēmumiem Claims on public enterprises	108 386	106 319	102 533	101 974	100 990	100 509	99 849	102 733	105 315
Kredīti valsts uzņēmumiem Loans to public enterprises	108 386	106 319	102 533	101 974	100 990	100 509	99 849	102 733	105 315
Prasības pret privātu uzņēmumiem Claims on private enterprises	1 344 191	1 385 214	1 421 569	1 447 198	1 480 513	1 513 989	1 554 976	1 578 371	1 607 334
Kredīti privātu uzņēmumiem Loans to private enterprises	1 319 302	1 360 338	1 396 360	1 421 354	1 453 414	1 484 853	1 525 460	1 549 375	1 578 707
Pārējās prasības Other claims	24 889	24 876	25 209	25 844	27 099	29 136	29 516	28 996	28 627
Prasības pret privātpersonām Claims on private persons	437 391	460 069	483 275	504 617	529 319	558 307	592 625	629 616	654 328
Neklasificētie aktīvi Unclassified assets	288 502	307 485	314 932	313 317	313 451	310 916	332 329	358 885	330 068
Pamatlīdzekļi Fixed assets	106 499	106 110	109 413	109 688	109 408	109 753	110 462	113 826	114 346
Nauda ceļā Items in transit	5 572	6 420	4 127	7 367	8 209	6 059	5 179	10 826	5 890
Pārējie aktīvi Other assets	50 786	51 769	50 580	52 826	54 081	52 560	51 977	83 329	52 471
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi) Claims on domestic credit institutions (incl. investments)	125 645	143 186	150 812	143 436	141 753	142 544	164 711	150 904	157 361
AKTĪVI PAVISAM TOTAL ASSETS	4 334 972	4 319 873	4 437 190	4 529 071	4 564 717	4 774 358	4 940 895	5 109 720	5 198 598
Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā Memo item: Trust assets									
Ārzemju / Foreign	432 323	419 035	495 245	455 274	478 921	845 451	593 701	428 537	658 586
Iekšzemes / Domestic	56 217	62 495	60 472	63 590	67 378	68 562	73 446	83 712	85 997

9.b KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE
CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF CREDIT INSTITUTIONS

(perioda beigās; tūkst. latu)
(at end of period; in thousands of lats)

	2003								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits	439 034	442 533	459 696	465 958	467 820	497 749	508 658	514 985	525 579
Valsts uzņēmumu Public enterprises	29 326	28 318	30 940	29 137	30 535	27 465	27 818	25 702	33 548
Privātuzņēmumu Private enterprises	209 429	208 517	215 783	213 856	204 699	222 771	229 165	236 453	241 014
Privātpersonu Private persons	200 279	205 698	212 973	222 965	232 586	247 513	251 675	252 830	251 017
Termiņnoguldījumi Time deposits	331 016	356 089	353 138	363 403	378 779	369 671	362 660	364 807	368 880
Valsts uzņēmumu Public enterprises	31 434	39 079	34 086	34 602	35 556	40 335	31 793	26 589	22 372
Privātuzņēmumu Private enterprises	95 246	106 170	105 934	108 865	118 697	100 320	95 786	100 983	104 221
Privātpersonu Private persons	204 336	210 840	213 118	219 936	224 526	229 016	235 081	237 235	242 287
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā Foreign currency deposits of residents	549 469	548 603	570 140	580 357	579 936	587 370	628 230	612 128	613 057
Valsts uzņēmumu Public enterprises	18 648	19 281	26 779	25 893	29 948	31 627	29 399	28 539	22 475
Privātuzņēmumu Private enterprises	186 957	177 672	187 184	192 552	195 554	192 029	226 577	196 823	204 896
Privātpersonu Private persons	343 864	351 650	356 177	361 912	354 434	363 714	372 254	386 766	385 686
Tranzītfondi Transit funds	10 019	10 008	9 618	9 580	9 570	9 392	9 391	9 246	9 270
Ārzemju pasīvi Foreign liabilities	2 254 200	2 181 426	2 205 551	2 262 716	2 283 245	2 384 926	2 534 336	2 653 645	2 741 113
Saistības pret ārvalstu bankām Liabilities to foreign banks	510 053	525 749	464 462	518 007	558 328	547 238	619 627	620 682	699 009
Saistības pret ārvalstu nebankām Liabilities to foreign non-banks	1 655 995	1 573 165	1 646 151	1 651 837	1 630 788	1 744 861	1 801 600	1 919 759	1 929 845
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības) Other liabilities (incl. subordinated liabilities)	88 152	82 512	94 938	92 872	94 129	92 827	113 109	113 204	112 259
Saistības pret Latvijas Banku Liabilities to the Bank of Latvia	27 921	29 249	60 841	64 657	63 468	102 302	80 165	103 890	73 580
Parāda vērtspapīri Debt securities	47 717	45 516	43 768	43 837	43 899	46 890	46 620	47 492	47 512
Kapitāls un rezerves Equity	388 473	399 691	398 446	409 935	420 056	431 695	433 040	444 754	455 264
Rezidentu Residents	205 633	217 407	216 320	226 931	236 435	245 201	245 328	254 493	262 726
Nerezidentu Non-residents	182 840	182 284	182 126	183 004	183 621	186 494	187 712	190 261	192 538
Uzkrājumi parādiem un saistībām Provisions	60 551	62 535	63 586	62 884	64 478	63 289	63 673	66 231	67 525
Neklasificētie pasīvi Unclassified liabilities	226 572	244 223	272 406	265 744	253 466	281 074	274 122	292 542	296 818
Nauda ceļā Items in transit	79 683	75 021	91 649	92 702	86 502	109 957	85 653	110 770	104 305
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības) Other liabilities (incl. subordinated liabilities)	38 020	37 701	39 486	38 928	40 232	40 271	39 341	43 866	47 672
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm Liabilities to domestic credit institutions	108 869	131 501	141 271	134 114	126 732	130 846	149 128	137 906	144 841
PASĪVI PAVISAM TOTAL LIABILITIES	4 334 972	4 319 873	4 437 190	4 529 071	4 564 717	4 774 358	4 940 895	5 109 720	5 198 598
Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā Memo item: Trust liabilities									
Ārzemju / Foreign	452 300	439 155	515 480	476 352	499 625	866 537	618 522	463 357	692 099
Iekšzemes / Domestic	36 240	42 375	40 237	42 512	46 674	47 476	48 625	48 892	52 484

10.a KREDĪTIESTĀŽU ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI
FOREIGN ASSETS AND LIABILITIES OF CREDIT INSTITUTIONS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Prasības pret ārvalstu bankām Claims on foreign banks	966.1	1 058.6	995.4	1 102.0	1 096.7	1 160.0	1 204.1	1 041.8	1 154.1	1 139.9	1 125.9	1 245.3	1 301.1	1 378.7	1 377.2
Kredīti ārvalstu bankām Loans to foreign banks															
Pieprasījuma / Demand	535.8	523.6	571.1	572.6	608.5	584.9	672.0	587.5	655.9	507.7	625.8	767.6	763.5	749.2	726.9
Īstermiņa / Short-term	262.9	357.6	257.8	344.7	303.6	383.9	331.1	245.6	270.0	397.1	267.8	208.6	257.6	307.4	322.2
Ilgtermiņa / Long-term	3.5	7.8	3.8	5.3	5.9	4.1	6.8	3.8	5.6	4.2	4.5	4.5	4.8	10.7	10.4
Parāda vērtspapīri Debt securities	160.9	166.5	159.5	173.3	172.4	180.9	188.1	197.6	215.3	223.7	220.6	257.5	268.1	306.3	312.5
Akcijas Shares	0.3	0.3	0.3	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2	3.2	3.1	3.1	3.1	0.3	0.3
Citas prasības Other claims	2.8	2.8	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.8	5.0
Prasības pret ārvalstu nebankām Claims on foreign non-banks	571.7	535.1	543.7	565.2	564.6	580.0	570.3	615.3	595.8	603.8	585.7	581.9	600.3	609.7	659.3
Kredīti ārvalstu nebankām Loans to foreign non-banks															
Īstermiņa / Short-term	137.2	93.5	93.9	93.6	83.4	91.0	85.6	107.3	120.8	120.0	129.3	125.2	120.1	119.3	137.0
Ilgtermiņa / Long-term	111.2	99.1	102.6	109.1	140.0	144.0	121.7	120.2	129.3	134.7	125.9	131.6	138.8	149.1	155.9
Parāda vērtspapīri Debt securities															
Valdības sektors Government	102.4	116.4	121.9	141.5	114.7	132.3	156.7	180.0	136.8	134.2	116.8	107.0	104.8	125.6	128.8
Privātais sektors Private sector	182.4	187.6	186.7	196.7	203.3	186.7	184.7	186.0	186.9	193.1	191.8	196.2	214.7	192.6	213.6
Akcijas Shares	35.9	35.9	36.0	21.8	20.6	23.0	18.6	18.6	18.7	18.5	18.7	18.7	18.6	18.8	18.8
Citas prasības Other claims	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	3.0	3.0	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2	4.2	5.2
Ārvalstu valūta banku kasēs Vault cash in foreign currencies	49.6	41.7	42.5	38.0	44.4	41.8	46.7	46.8	48.4	46.3	51.2	48.6	52.0	44.8	50.6
Pārējie aktīvi Other assets	18.1	17.3	23.0	23.9	18.1	11.5	35.1	20.2	26.5	37.9	17.8	35.5	48.2	51.4	24.3
Ārzemju aktīvi Foreign assets	1 605.6	1 652.7	1 604.5	1 729.2	1 723.8	1 793.3	1 856.3	1 724.2	1 824.8	1 827.9	1 780.6	1 911.4	2 001.6	2 084.5	2 111.3
Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā Memo item: Trust assets	350.6	343.6	389.7	348.1	352.2	549.0	432.3	419.0	495.2	455.3	478.9	845.5	593.7	428.5	658.6

10.b KREDĪTIESTĀŽU ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI
FOREIGN ASSETS AND LIABILITIES OF CREDIT INSTITUTIONS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Saistības pret ārvalstu bankām															
Liabilities to foreign banks															
Pieprasījuma / Demand	40.1	49.2	63.1	81.4	67.6	64.5	62.7	136.0	76.8	82.1	93.6	96.6	142.2	87.8	137.3
Īstermiņa / Short-term	203.3	171.9	200.4	162.4	184.9	239.4	258.2	193.7	191.7	234.5	268.7	244.4	240.6	263.6	248.9
Ilgtermiņa / Long-term	187.6	184.1	183.3	166.4	180.3	188.3	189.2	196.1	195.9	201.4	196.1	206.2	236.8	269.3	312.8
Nebanku noguldījumi															
Non-bank deposits															
Pieprasījuma / Demand	1 068.3	1 154.0	1 147.5	1 223.2	1 241.1	1 401.9	1 387.6	1 288.6	1 391.7	1 368.8	1 361.6	1 488.2	1 564.7	1 693.8	1 666.9
Īstermiņa / Short-term	228.1	237.5	205.5	292.9	236.1	210.6	208.6	225.5	194.9	224.3	209.9	197.4	176.2	174.6	212.6
Ilgtermiņa / Long-term	58.5	63.6	58.5	56.2	56.4	55.4	59.8	59.0	59.6	58.7	59.3	59.2	60.7	51.3	50.4
Pārējie pasīvi ¹ Other liabilities ¹	71.8	66.6	72.3	75.8	82.7	58.9	88.2	82.5	94.9	92.9	94.1	92.8	113.1	113.2	112.3
Ārzemju pasīvi Foreign liabilities	1 857.7	1 926.9	1 930.7	2 058.3	2 049.0	2 219.0	2 254.2	2 181.4	2 205.6	2 262.7	2 283.2	2 384.9	2 534.3	2 653.6	2 741.1
Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā Memo item: Trust liabilities	363.3	362.0	399.9	355.2	369.1	565.1	452.3	439.2	515.5	476.4	499.6	866.5	618.5	463.4	692.1

¹ T.sk. pakārtotās saistības.

¹ Including subordinated liabilities.

**11. IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU NOGULDĪJUMI BANKĀS (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEPOSITS OF DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)**

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Valsts uzņēmumu noguldījumi Deposits of public enterprises					Privātu uzņēmumu noguldījumi Deposits of private enterprises				
	Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits	Termin- noguldījumi Time deposits		Noguldīti latos	Noguldīti ārvalstu valūtā	Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits	Termin- noguldījumi Time deposits		Noguldīti latos	Noguldīti ārvalstu valūtā
				Deposits in lats	Deposits in foreign currencies				Deposits in lats	Deposits in foreign currencies
2002										
VII	62.9	37.9	100.8	78.4	22.4	326.9	127.3	454.2	251.2	203.0
VIII	52.1	44.7	96.8	73.9	23.0	321.3	130.3	451.6	251.8	199.8
IX	51.1	43.5	94.6	73.0	21.7	333.5	126.4	459.9	264.1	195.8
X	49.2	33.9	83.2	67.5	15.7	339.6	143.0	482.6	283.6	199.0
XI	43.2	34.3	77.5	60.7	16.8	340.2	141.4	481.6	281.8	199.8
XII	56.1	26.2	82.3	66.0	16.3	354.4	134.6	489.0	310.3	178.7
2003										
I	42.8	36.6	79.4	60.8	18.6	343.1	148.5	491.6	304.7	187.0
II	41.2	45.4	86.7	67.4	19.3	338.2	154.2	492.4	314.7	177.7
III	45.3	46.5	91.8	65.0	26.8	350.1	158.8	508.9	321.7	187.2
IV	41.5	48.2	89.6	63.7	25.9	349.1	166.1	515.3	322.7	192.6
V	46.2	49.9	96.0	66.1	29.9	342.2	176.8	519.0	323.4	195.6
VI	45.6	53.8	99.4	67.8	31.6	365.6	149.6	515.1	323.1	192.0
VII	48.5	40.5	89.0	59.6	29.4	396.8	154.8	551.5	325.0	226.6
VIII	41.8	39.1	80.8	52.3	28.5	378.0	156.2	534.3	337.4	196.8
IX	47.3	31.1	78.4	55.9	22.5	389.8	160.3	550.1	345.2	204.9
	Privātpersonu noguldījumi Deposits of private persons					Noguldījumi kopā Total deposits				
	Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits	Termin- noguldījumi Time deposits		Noguldīti latos	Noguldīti ārvalstu valūtā		Noguldīti latos Deposits in lats		Noguldīti ārvalstu valūtā Deposits in foreign currencies	
				Deposits in lats	Deposits in foreign currencies		Summa Amount	%	Summa Amount	%
2002										
VII	324.7	339.9	664.6	344.5	320.1	1 219.5	674.0	55.3	545.5	44.7
VIII	336.7	343.5	680.1	345.6	334.5	1 228.6	671.3	54.6	557.3	45.4
IX	331.6	348.5	680.1	349.2	330.9	1 234.6	686.2	55.6	548.4	44.4
X	341.2	354.2	695.4	359.8	335.6	1 261.2	710.8	56.4	550.4	43.6
XI	349.7	365.1	714.7	376.2	338.5	1 273.9	718.7	56.4	555.2	43.6
XII	366.3	384.3	750.6	405.2	345.3	1 321.8	781.5	59.1	540.3	40.9
2003										
I	358.4	390.1	748.5	404.6	343.9	1 319.5	770.1	58.4	549.5	41.6
II	369.4	398.8	768.2	416.5	351.7	1 347.2	798.6	59.3	548.6	40.7
III	384.1	398.1	782.3	426.1	356.2	1 383.0	812.8	58.8	570.1	41.2
IV	395.7	409.1	804.8	442.9	361.9	1 409.7	829.4	58.8	580.4	41.2
V	402.4	409.2	811.5	457.1	354.4	1 426.5	846.6	59.3	579.9	40.7
VI	426.4	413.8	840.2	476.5	363.7	1 454.8	867.4	59.6	587.4	40.4
VII	438.4	420.6	859.0	486.8	372.3	1 499.5	871.3	58.1	628.2	41.9
VIII	450.9	425.9	876.8	490.1	386.8	1 491.9	879.8	59.0	612.1	41.0
IX	448.5	430.5	879.0	493.3	385.7	1 507.5	894.5	59.3	613.1	40.7

**12. IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU PIEPRASĪJUMA UN TERMIŅNOGULDĪJUMI BANKĀS (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEMAND AND TIME DEPOSITS OF DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)**

(perioda beigās, milj. latu)
(at end of period, in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Pieprasījuma noguldījumi Demand deposits															
Summa / Amount	714.5	710.1	716.2	730.0	733.1	776.8	744.3	748.8	779.5	786.3	790.7	837.6	883.7	870.7	885.6
% ¹	58.6	57.8	58.0	57.9	57.5	58.8	56.4	55.6	56.4	55.8	55.4	57.6	59.0	58.4	58.8
Termiņnoguldījumi Time deposits															
Ar termiņu 1–6 mēn. Maturity of 1–6 months															
Summa / Amount	202.5	212.0	210.1	217.4	211.9	204.7	224.5	236.3	219.6	239.5	252.6	229.2	217.7	218.3	221.4
% ¹	16.6	17.3	17.0	17.2	16.6	15.5	17.0	17.5	15.9	17.0	17.7	15.8	14.5	14.6	14.7
Ar termiņu 6–12 mēn. Maturity of 6–12 months															
Summa / Amount	181.8	182.4	181.3	182.8	190.6	192.0	203.8	211.0	224.9	227.2	223.5	222.9	228.3	227.0	222.2
% ¹	14.9	14.8	14.7	14.5	15.0	14.5	15.5	15.7	16.2	16.1	15.7	15.3	15.2	15.2	14.7
Ilgtermiņa Long-term															
Summa / Amount	120.7	124.1	127.0	130.9	138.3	148.3	146.9	151.1	158.9	156.7	159.7	165.1	169.8	175.9	178.3
% ¹	9.9	10.1	10.3	10.4	10.9	11.2	11.1	11.2	11.5	11.1	11.2	11.3	11.3	11.8	11.8
Noguldījumi kopā Total deposits	1 219.5	1 228.6	1 234.6	1 261.2	1 273.9	1 321.8	1 319.5	1 347.2	1 383.0	1 409.7	1 426.5	1 454.8	1 499.5	1 491.9	1 507.5

¹ Attiecīgo noguldījumu īpatsvars iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu veikto noguldījumu atlikumā.

¹ As percent of total deposits by domestic enterprises and private persons.

13. KREDĪTI IEKŠZEMES UZNĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM LOANS TO DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Kredīti valsts uzņēmumiem Loans to public enterprises					Kredīti privātzņēmumiem Loans to private enterprises				
	Īstermiņa Short-term	Ilgttermiņa Long-term		Izsniegti latos	Izsniegti ārvalstu valūtā	Īstermiņa Short-term	Ilgttermiņa Long-term		Izsniegti latos	Izsniegti ārvalstu valūtā
				In lats	In foreign currencies				In lats	In foreign currencies
2002										
VII	5.2	74.2	79.4	29.6	49.7	220.6	939.4	1 160.0	499.0	661.0
VIII	5.6	76.6	82.2	33.7	48.5	214.2	959.8	1 174.0	507.5	666.6
IX	10.7	82.5	93.2	44.5	48.7	204.5	1 008.2	1 212.7	522.4	690.3
X	10.3	82.2	92.6	45.7	46.9	207.5	1 044.4	1 251.9	545.9	706.0
XI	15.0	83.0	98.0	50.5	47.5	219.8	1 059.7	1 279.5	565.9	713.6
XII	29.3	83.2	112.5	66.4	46.1	214.8	1 090.3	1 305.1	579.7	725.4
2003										
I	30.2	78.2	108.4	63.9	44.5	219.0	1 100.3	1 319.3	596.8	722.5
II	29.4	77.0	106.3	62.5	43.8	227.7	1 132.6	1 360.3	614.4	745.9
III	26.9	75.6	102.5	59.5	43.0	240.2	1 156.1	1 396.4	634.7	761.7
IV	26.9	75.1	102.0	58.7	43.3	227.2	1 194.2	1 421.4	643.6	777.7
V	26.8	74.1	101.0	58.2	42.7	230.5	1 222.9	1 453.4	660.6	792.9
VI	27.6	72.9	100.5	57.4	43.1	235.9	1 248.9	1 484.9	677.7	807.2
VII	26.9	72.9	99.8	57.3	42.6	233.9	1 291.6	1 525.5	697.8	827.7
VIII	28.9	73.8	102.7	58.6	44.2	234.5	1 314.9	1 549.4	713.0	836.4
IX	33.2	72.1	105.3	60.8	44.5	243.9	1 334.8	1 578.7	730.1	848.6
	Kredīti privātpersonām Loans to private persons					Kredīti kopā Total loans				
	Īstermiņa Short-term	Ilgttermiņa Long-term		Izsniegti latos	Izsniegti ārvalstu valūtā		Izsniegti latos		Izsniegti ārvalstu valūtā	
				In lats	In foreign currencies		In lats	%	In foreign currencies	%
	Summa Amount	%	Summa Amount	%	Summa Amount	%	Summa Amount	%	Summa Amount	%
2002										
VII	37.9	281.9	319.8	164.8	154.9	1 559.1	693.4	44.5	865.7	55.5
VIII	39.3	299.4	338.8	172.8	165.9	1 595.0	714.0	44.8	881.0	55.2
IX	39.9	318.4	358.3	180.0	178.3	1 664.2	746.9	44.9	917.2	55.1
X	44.8	345.1	389.9	189.2	200.7	1 734.3	780.8	45.0	953.6	55.0
XI	47.0	370.0	417.0	194.0	223.0	1 794.5	810.4	45.2	984.1	54.8
XII	46.7	385.2	432.0	197.9	234.1	1 849.5	843.9	45.6	1 005.6	54.4
2003										
I	47.5	389.9	437.4	199.9	237.5	1 865.1	860.6	46.1	1 004.5	53.9
II	53.6	406.4	460.1	205.2	254.9	1 926.7	882.1	45.8	1 044.6	54.2
III	50.8	432.4	483.3	213.2	270.1	1 982.2	907.3	45.8	1 074.8	54.2
IV	50.9	453.8	504.6	221.4	283.2	2 027.9	923.7	45.5	1 104.2	54.5
V	51.8	477.5	529.3	233.9	295.4	2 083.7	952.7	45.7	1 131.0	54.3
VI	54.8	503.5	558.3	245.1	313.3	2 143.7	980.1	45.7	1 163.5	54.3
VII	57.1	535.5	592.6	258.8	333.9	2 217.9	1 013.8	45.7	1 204.1	54.3
VIII	60.0	569.6	629.6	270.5	359.1	2 281.7	1 042.1	45.7	1 239.7	54.3
IX	61.4	593.0	654.3	284.0	370.3	2 338.4	1 075.0	46.0	1 263.4	54.0

14. IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM IZSNIEGTO KREDĪTU TERMIŅSTRUKTŪRA
MATURITY PROFILE OF LOANS TO DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS

(perioda beigās, milj. latu)
 (at end of period, in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Īstermiņa															
Short-term															
Summa / Amount	263.7	259.2	255.1	262.7	281.9	290.8	296.7	310.7	318.0	304.9	309.2	318.3	317.9	323.4	338.5
% ¹	16.9	16.3	15.3	15.2	15.7	15.7	15.9	16.1	16.1	15.0	14.8	14.9	14.3	14.2	14.5
Ar termiņu 1–5 gadi															
Maturity of 1–5 years															
Summa / Amount	748.7	762.9	800.3	822.6	837.6	852.1	859.1	875.1	894.5	926.4	952.2	986.4	1 023.6	1 044.5	1 057.3
% ¹	48.0	47.8	48.1	47.4	46.7	46.1	46.1	45.4	45.1	45.7	45.7	46.0	46.2	45.8	45.2
Ar termiņu ilgāku par 5 gadiem															
Maturity of over 5 years															
Summa / Amount	546.7	572.9	608.8	649.0	675.0	706.6	709.3	740.9	769.7	796.6	822.3	839.0	876.4	913.8	942.6
% ¹	35.1	35.9	36.6	37.4	37.6	38.2	38.0	38.5	38.8	39.3	39.5	39.1	39.5	40.0	40.3
Kredīti kopā	1 559.1	1 595.0	1 664.2	1 734.3	1 794.5	1 849.5	1 865.1	1 926.7	1 982.2	2 027.9	2 083.7	2 143.7	2 217.9	2 281.7	2 338.4
Total loans															

¹ Attiecīgo kredītu īpatsvars iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikumā.

¹ As percent of total loans to domestic enterprises and private persons.

15. UZNĒMUMIEM IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMI TAUTSAIMNIECĪBĀ
LOANS TO ENTERPRISES IN THE NATIONAL ECONOMY

(2003. gada 3. cet. beigās, milj. latu; struktūra, %)
 (at end of Q3 2003, in millions of lats; structure, %)

	Kredīti latos Loans in lats				Kredīti ārvalstu valūtā Loans in foreign currencies				Tranzītkredīti Transit credit		Kredīti kopā Total loans	
	Īstermiņa	%	Ilgtermiņa	%	Īstermiņa	%	Ilgtermiņa	%		%		%
	Short-term		Long-term		Short-term		Long-term					
Kopā Total	158.7	100.0	629.5	100.0	118.4	100.0	770.1	100.0	7.8	100.0	1 684.6	100.0
Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība Agriculture, hunting and forestry	16.1	10.2	60.7	9.6	1.5	1.3	19.3	2.5	2.4	30.8	100.1	5.9
Zvejniecība Fishing	0.9	0.6	2.2	0.4	0.7	0.6	3.8	0.5	0	0	7.6	0.4
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde Mining and quarrying	0.1	0.1	0.7	0.1	0.1	0.1	0.8	0.1	0	0	1.8	0.1
Apstrādes rūpniecība Manufacturing	26.5	16.7	87.9	14.0	26.4	22.3	113.5	14.8	0.8	10.2	255.0	15.1
Elektroenerģija, gāzes un ūdensapgāde Electricity, gas and water supply	10.2	6.4	41.2	6.5	0	0	31.0	4.0	0.4	5.1	82.7	4.9
Būvniecība Construction	9.4	5.9	40.8	6.5	1.1	0.9	64.1	8.3	0.2	2.6	115.5	6.9
Tirdzniecība Trade	46.4	29.2	139.6	22.2	36.7	31.0	116.4	15.1	0.4	5.1	339.5	20.2
Viesnīcas un restorāni Hotels and restaurants	1.3	0.8	24.4	3.9	0.7	0.6	19.3	2.5	0.1	1.3	45.9	2.7
Transports, glabāšana un sakari Transport, storage and communications	13.4	8.4	34.3	5.4	8.6	7.3	87.7	11.4	0.1	1.3	144.2	8.6
Finanšu starpniecība Financial intermediation	13.2	8.3	79.6	12.6	16.0	13.5	163.0	21.2	1.7	21.8	273.5	16.2
Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība Real estate, renting and business activities	4.1	2.6	69.8	11.1	10.8	9.1	108.4	14.1	0.1	1.3	193.2	11.5
Pārējie komunālie, sociālie un individuālie pakalpojumi Other community, social and personal service activities	8.4	5.3	26.2	4.2	5.8	4.9	14.8	1.9	0.1	1.3	55.2	3.3
Pārējie pakalpojumi Other services	8.7	5.5	22.1	3.5	10.0	8.4	28.0	3.6	1.5	19.2	70.4	4.2

16.a IEKŠZEMES UZNĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM IZSNIEGTO KREDĪTU VEIDI
LENDING TO DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS

(perioda beigās; milj. latu)
 (at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Norēķinu konta debeta atlikums Overdraft	41.5	40.6	45.7	45.8	50.9	64.6	68.1	73.8	83.5	80.6	84.2	86.3	87.4	91.8	96.0
Komerckredīts Commercial credit	597.1	605.0	623.9	645.4	660.6	671.0	673.5	683.4	689.8	700.4	705.9	721.2	721.8	725.2	731.2
Industriālais kredīts Industrial credit	379.7	383.9	393.5	406.8	429.6	435.3	440.4	448.5	462.7	473.4	429.8	440.9	470.2	481.7	486.0
Vērtspapīru pirkšana ar atpārdošanu Reverse repo	17.8	18.7	18.4	21.4	24.2	24.0	23.6	24.8	24.6	25.0	25.0	26.4	28.1	27.2	27.8
Finanšu noma Financial leasing	47.6	48.0	48.1	48.0	48.7	49.2	48.7	51.4	49.3	49.2	48.1	46.7	47.2	47.0	47.8
Kredīts patēriņa preču iegādei Consumer credit	73.8	79.6	83.0	87.1	90.2	88.7	89.1	92.6	96.9	102.2	108.3	114.6	120.2	126.3	130.0
Hipotēku kredīts Mortgage loans	316.3	335.1	354.5	379.6	383.7	404.9	407.0	431.6	451.7	478.0	559.1	583.2	612.7	643.3	675.6
Kredīts pret norēķina dokumentiem Factoring	12.2	10.4	17.4	16.7	16.4	15.5	15.3	15.2	15.8	15.7	17.3	18.2	17.1	20.9	22.0
Tranzītkredīts Transit credit	9.1	9.3	9.1	9.0	8.9	8.5	8.2	8.3	8.0	7.9	7.8	7.9	7.7	7.3	7.9
Pārējie kredīti Other credit	64.0	64.4	70.6	74.5	81.3	87.8	91.2	97.1	99.9	95.5	98.2	98.3	105.5	111.0	114.1
Kredīti kopā Total loans	1 559.1	1 595.0	1 664.2	1 734.3	1 794.5	1 849.5	1 865.1	1 926.7	1 982.2	2 027.9	2 083.7	2 143.7	2 217.9	2 281.7	2 338.4

16.b IEKŠZEMES PRIVĀTPERSONĀM IZSNIEGTO KREDĪTU VEIDI
LENDING TO DOMESTIC PRIVATE PERSONS

(perioda beigās; milj. latu)
 (at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Kredīti mājokļa iegādei Housing loans	176.8	190.0	201.6	215.7	226.1	237.6	241.9	251.4	274.4	289.6	305.9	339.6	365.0	391.1	409.0
Patēriņa kredīti Consumer credit	72.1	77.2	79.7	82.8	84.5	84.7	85.8	89.0	93.8	96.7	102.2	107.8	113.7	120.5	124.4
Pārējie kredīti Other credit	70.9	71.6	77.0	91.4	106.4	109.7	109.7	119.7	115.1	118.3	121.2	110.9	113.9	118.0	120.9
Kredīti kopā Total loans	319.8	338.8	358.3	389.9	417.0	432.0	437.4	460.1	483.3	504.6	529.3	558.3	592.6	629.6	654.3
Izsniegti latos In lats	164.8	172.8	180.0	189.2	194.0	197.9	199.9	205.2	213.2	221.4	233.9	245.1	258.7	270.5	284.0
Izsniegti ārvalstu valūtā In foreign currencies	154.9	165.9	178.3	200.7	223.0	234.1	237.5	254.9	270.1	283.2	295.4	313.2	333.9	359.1	370.3

17.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES BANKU DARĪJUMOS AR IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY BANKS IN TRANSACTIONS WITH DOMESTIC ENTERPRISES AND PRIVATE PERSONS

(%)

	No jauna izsniegtie kredīti New loans						No jauna piesaistītie noguldījumi New deposits					
	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term		
	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.		Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.			
	Up to 1 month	1–3 months	3–6 months	6–12 months	Up to 1 month	1–3 months	3–6 months	6–12 months				
Latos In lats												
2002												
VII	6.93	8.34	11.06	8.68	7.74	8.39	2.57	3.34	4.05	4.90	2.91	5.36
VIII	5.47	6.92	10.13	8.48	6.79	8.48	2.63	3.62	3.11	4.99	3.04	5.06
IX	5.19	7.43	9.36	8.60	6.52	8.13	2.38	3.65	3.85	4.50	2.71	4.53
X	4.98	7.59	9.70	9.30	6.42	7.43	2.69	3.37	3.83	4.68	2.97	5.44
XI	4.87	8.18	8.40	8.70	6.27	7.79	2.49	3.30	3.99	4.34	2.77	5.23
XII	3.81	9.29	7.60	8.89	5.38	7.43	2.41	3.20	4.15	4.93	3.11	5.19
2003												
I	3.91	10.70	11.39	8.99	5.52	7.64	2.49	3.39	3.68	5.08	2.85	5.21
II	3.57	12.86	7.00	8.67	5.20	7.84	2.52	3.30	3.63	4.23	2.68	4.86
III	3.71	6.19	8.64	8.48	5.23	7.66	2.56	3.14	3.68	4.54	2.75	5.17
IV	3.82	10.72	10.03	8.36	5.24	7.86	2.75	2.91	3.70	4.69	2.98	4.89
V	4.23	6.90	7.72	7.79	5.51	7.77	2.98	3.24	3.49	4.50	3.10	4.91
VI	3.90	7.32	8.19	8.52	5.64	6.98	2.77	3.12	3.76	4.63	2.97	4.97
VII	3.48	4.96	6.87	8.34	5.09	7.37	2.67	3.17	3.70	4.58	2.90	5.16
VIII	3.98	7.94	6.96	7.89	5.35	7.47	2.72	3.07	3.51	4.22	2.99	4.60
IX	3.96	9.60	10.60	7.99	5.28	7.45	2.92	3.22	3.43	4.42	3.10	4.56
OECD valstu valūtās In the currencies of the OECD countries												
2002												
VII	9.65	7.07	9.44	7.39	8.95	6.84	1.68	2.48	2.48	3.10	1.93	4.70
VIII	9.41	4.04	8.11	7.25	8.35	6.19	1.87	2.41	2.57	3.32	2.07	3.27
IX	8.55	10.31	7.55	6.81	7.89	6.30	1.88	2.46	2.40	3.44	2.05	5.19
X	4.88	5.92	6.73	7.12	5.59	6.16	2.09	2.19	2.45	3.08	2.19	3.20
XI	5.23	8.29	7.50	6.59	5.92	5.80	1.73	2.38	2.46	3.07	1.97	3.88
XII	3.12	4.07	5.64	7.17	4.14	5.77	1.64	2.20	2.63	3.34	2.00	3.37
2003												
I	2.30	5.45	7.59	7.16	3.64	5.35	1.55	2.06	2.37	2.89	1.89	3.48
II	3.41	7.76	8.60	5.54	4.42	5.90	1.80	2.25	2.58	2.97	2.01	3.60
III	3.83	6.71	9.06	5.96	4.68	5.32	1.74	2.11	2.03	2.34	1.97	3.25
IV	3.98	5.44	7.18	5.68	4.71	5.16	1.54	1.89	2.14	3.14	1.74	3.29
V	4.50	3.93	3.34	5.49	4.54	5.73	1.51	1.85	2.17	2.74	1.64	2.77
VI	4.22	5.10	5.17	5.57	4.68	4.97	1.39	1.73	2.32	2.76	1.67	3.62
VII	3.41	5.48	5.69	5.34	4.21	4.98	1.39	1.69	2.17	2.49	1.64	2.88
VIII	3.40	5.32	7.52	5.27	4.13	5.12	1.27	1.49	1.58	2.56	1.39	1.89
IX	3.05	3.64	7.49	5.64	3.76	5.19	1.28	1.64	2.19	2.73	1.44	2.94

17.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES BANKU DARĪJUMOS AR IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY BANKS IN TRANSACTIONS WITH DOMESTIC ENTERPRISES

(%)

	No jauna izsniegtie kredīti New loans						No jauna piesaistītie noguldījumi New deposits					
	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term		
	Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	3–6 mēn. 3–6 months	6–12 mēn. 6–12 months		Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	3–6 mēn. 3–6 months	6–12 mēn. 6–12 months			
Latos In lats												
2002												
VII	6.56	6.87	10.51	8.15	7.27	8.05	2.55	3.14	4.40	4.60	2.67	5.27
VIII	5.69	6.43	9.68	7.85	6.70	8.03	2.62	3.48	2.85	4.81	2.80	4.52
IX	5.44	6.40	8.37	8.00	6.48	7.82	2.36	3.55	4.01	3.77	2.51	4.36
X	4.95	7.91	9.22	8.73	6.33	7.20	2.69	3.41	3.66	3.69	2.79	5.08
XI	4.89	7.39	7.59	8.21	6.18	7.56	2.49	3.14	3.86	3.40	2.61	5.07
XII	3.59	7.80	7.04	8.38	5.15	7.20	2.41	3.04	4.09	4.57	2.70	5.37
2003												
I	3.72	8.66	10.70	8.53	5.32	7.33	2.48	3.34	3.59	5.20	2.68	5.46
II	3.38	10.85	6.64	8.27	5.04	7.54	2.51	3.23	3.46	3.86	2.60	4.76
III	4.00	5.79	8.28	8.09	5.55	7.42	2.55	3.02	3.57	4.02	2.62	5.44
IV	4.05	11.68	9.60	8.05	5.59	7.59	2.75	2.68	3.58	4.21	2.78	4.97
V	4.41	6.48	7.36	7.44	5.79	7.51	2.98	2.98	3.29	4.13	3.01	5.27
VI	4.26	6.96	7.87	8.22	6.14	6.62	2.78	2.99	3.60	4.40	2.83	4.92
VII	4.38	4.86	6.71	7.92	5.79	7.03	2.67	3.11	3.73	3.92	2.76	4.52
VIII	4.39	7.58	6.29	7.35	5.71	7.16	2.72	3.05	3.47	3.85	2.88	5.02
IX	4.01	10.81	9.95	7.50	5.48	7.19	2.93	3.19	3.32	3.61	3.01	4.65
OECD valstu valūtās In the currencies of the OECD countries												
2002												
VII	9.88	6.95	8.91	7.35	9.09	6.61	1.68	2.54	2.50	2.99	1.85	3.32
VIII	9.43	3.90	7.42	7.22	8.23	5.59	1.89	2.43	2.91	2.98	2.02	1.02
IX	8.21	13.22	6.35	6.66	7.59	6.02	1.91	2.54	2.28	3.00	1.98	2.28
X	4.47	5.71	6.33	7.19	5.27	5.82	2.13	2.28	2.45	3.06	2.17	2.05
XI	4.91	8.77	6.81	6.55	5.77	5.41	1.78	2.54	2.52	2.29	1.89	2.02
XII	2.71	3.78	5.60	7.35	3.94	5.49	1.78	2.18	2.65	3.42	1.90	3.36
2003												
I	1.55	5.44	6.91	6.78	3.11	5.04	1.56	2.08	2.37	1.68	1.67	3.67
II	2.96	8.18	7.73	5.47	4.26	5.80	1.87	2.51	2.19	3.24	2.00	2.12
III	3.48	7.99	7.28	5.95	4.52	4.89	1.83	1.95	1.77	2.29	1.93	2.55
IV	3.51	5.62	5.33	5.71	4.47	4.86	1.57	1.94	1.80	2.49	1.61	3.55
V	4.31	3.80	2.74	5.42	4.34	5.58	1.50	1.54	2.04	2.11	1.51	2.18
VI	4.24	5.09	4.48	5.60	4.67	4.76	1.42	1.54	2.24	5.00	1.51	5.23
VII	3.03	5.99	4.99	5.41	3.96	4.89	1.41	1.56	2.58	1.85	1.48	2.34
VIII	3.08	5.74	6.35	5.28	3.91	5.03	1.28	1.36	1.29	2.96	1.32	1.17
IX	2.81	3.52	7.98	5.64	3.59	5.11	1.27	1.53	2.02	3.13	1.31	2.41

17.c

VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES BANKU DARĪJUMOS AR IEKŠZEMES PRIVĀTPERSONĀM
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY BANKS IN TRANSACTIONS WITH DOMESTIC PRIVATE PERSONS

(%)

	No jauna izsniegtie kredīti New loans						No jauna piesaistītie noguldījumi New deposits					
	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term	Īstermiņa Short-term				Ilgtermiņa Long-term		
	Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	3–6 mēn. 3–6 months	6–12 mēn. 6–12 months		Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	3–6 mēn. 3–6 months	6–12 mēn. 6–12 months			
Latos In lats												
2002												
VII	9.18	30.64	12.94	14.02	10.97	10.25	3.10	3.86	3.87	4.92	4.17	5.38
VIII	4.70	27.14	13.23	14.25	7.23	10.04	2.75	3.87	4.02	5.07	4.21	5.37
IX	4.45	27.84	15.02	14.18	6.70	9.40	2.79	3.83	3.75	5.01	4.08	4.65
X	5.11	6.93	14.93	13.49	6.84	8.65	2.78	3.29	4.03	4.96	4.17	5.50
XI	4.81	26.85	14.97	13.57	6.74	8.85	2.56	3.78	4.16	5.05	4.35	5.47
XII	4.78	26.12	13.77	13.64	6.65	8.60	2.43	3.57	4.22	5.04	4.47	5.13
2003												
I	4.70	40.14	13.59	14.12	6.57	9.18	2.76	3.48	4.04	5.03	4.30	5.14
II	4.41	22.47	12.84	13.65	6.08	9.01	2.56	3.43	3.91	4.71	3.88	5.12
III	3.05	20.68	12.49	13.46	4.14	8.58	2.73	3.28	3.79	4.74	3.94	4.95
IV	3.29	6.05	13.42	13.45	4.10	8.66	2.63	3.52	3.79	4.73	4.08	4.88
V	3.94	13.71	12.67	13.36	4.72	8.44	2.81	3.48	3.84	4.62	3.88	4.72
VI	3.33	11.33	11.58	12.51	4.26	8.27	2.59	3.49	3.85	4.68	4.06	4.98
VII	2.10	7.71	11.74	12.51	3.14	8.51	2.63	3.43	3.65	4.74	4.04	5.24
VIII	3.38	10.64	12.38	12.72	4.50	8.39	2.69	3.20	3.58	4.57	3.76	4.55
IX	3.90	6.37	12.21	12.03	4.85	8.23	2.49	3.43	3.60	4.70	3.79	4.54
OECD valstu valūtās In the currencies of the OECD countries												
2002												
VII	7.49	11.79	10.75	7.62	7.93	7.43	1.69	2.41	2.43	3.10	2.22	4.93
VIII	9.33	9.53	15.75	7.45	9.13	7.32	1.74	2.31	2.39	3.37	2.30	3.41
IX	10.41	8.51	13.71	7.49	9.38	7.18	1.69	2.35	2.45	3.64	2.31	6.02
X	6.98	6.88	16.16	6.91	7.14	6.62	1.72	1.96	2.45	3.08	2.26	3.26
XI	6.34	3.33	12.05	6.73	6.47	6.72	1.38	2.17	2.43	3.54	2.24	3.90
XII	4.91	4.97	11.98	6.08	5.12	6.29	1.17	2.23	2.62	3.34	2.18	3.37
2003												
I	5.03	5.52	15.89	9.32	5.90	6.19	1.54	2.03	2.37	2.91	2.33	3.43
II	4.69	5.57	10.77	7.02	5.15	6.09	1.52	2.01	2.82	2.85	2.03	3.69
III	5.06	3.91	18.95	6.03	5.32	5.99	1.39	2.44	2.36	2.45	2.06	3.46
IV	5.15	4.60	17.67	5.56	5.50	5.82	1.37	1.84	2.23	3.16	2.04	3.29
V	5.13	4.46	12.44	6.18	5.51	6.00	1.56	2.13	2.19	2.81	2.02	2.79
VI	4.09	5.14	5.60	5.30	4.74	5.39	1.30	1.88	2.36	2.63	1.95	3.15
VII	5.60	4.82	12.34	4.85	5.52	5.12	1.29	1.84	2.01	2.50	1.96	2.98
VIII	4.96	4.44	12.90	5.22	5.15	5.27	1.18	1.63	1.72	2.45	1.60	2.81
IX	3.91	5.15	6.60	5.64	4.44	5.30	1.33	1.81	2.21	2.71	1.87	3.00

18. STARPBANKU TIRGŪ IZSNIEGTIE KREDĪTI UN KREDĪTI ĀRVALSTU KREDĪTIESTĀDĒM
LENDING IN THE INTERBANK MARKET AND LOANS TO FOREIGN CREDIT INSTITUTIONS

(milj. latu)
(in millions of lats)

	Kredīti iekšzemes kredītiestādēm Loans to domestic credit institutions										
	Latos In lats				Ārvalstu valūtā In foreign currencies						
	Uz nakti	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.	Uz nakti	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.			
	Overnight	Up to 1 month	1–3 months	Over 3 months	Overnight	Up to 1 month	1–3 months	Over 3 months			
2002											
VII	315.2	63.0	–	–	378.2	169.6	29.2	4.4	–	203.2	581.4
VIII	333.5	77.5	0.7	–	411.7	194.6	44.4	1.2	0.4	240.6	652.3
IX	267.6	50.1	2.3	–	320.0	164.9	20.0	2.6	–	187.5	507.5
X	274.1	40.6	–	0.2	314.9	143.3	34.9	5.3	–	183.5	498.4
XI	245.3	53.5	4.5	–	303.3	186.9	56.0	4.5	0.5	247.9	551.2
XII	232.9	64.9	3.7	–	301.5	172.6	92.7	3.3	1.3	269.9	571.4
2003											
I	330.0	72.3	6.7	0.1	409.1	232.1	58.6	5.1	–	295.8	704.9
II	288.8	67.9	2.3	0.4	359.4	219.3	50.4	1.8	0.3	271.8	631.2
III	407.2	65.5	9.9	0.5	483.1	246.1	63.8	4.9	–	314.8	797.9
IV	382.2	54.1	6.2	0.6	443.1	261.8	44.8	5.6	1.2	313.4	756.5
V	442.1	43.2	4.3	–	489.6	325.8	43.4	2.8	–	372.0	861.6
VI	453.2	41.0	4.6	–	498.8	281.5	29.2	3.1	0.8	314.6	813.4
VII	424.1	91.6	1.2	1.7	518.6	295.0	23.8	3.8	1.8	324.4	843.0
VIII	458.5	40.8	4.9	0.9	505.1	388.6	32.7	1.1	1.7	424.1	929.2
IX	515.5	40.3	3.1	–	558.9	384.6	36.3	3.8	2.5	427.2	986.1
Kredīti ārvalstu kredītiestādēm Loans to foreign credit institutions										Kredīti kopā Total loans	
	Uz nakti Overnight		Līdz 1 mēn. Up to 1 month		1–3 mēn. 1–3 months		Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months				
2002											
VII	6 950.8		453.6		42.5		54.0		7 500.9		8 082.3
VIII	6 505.1		529.3		73.4		33.7		7 141.5		7 793.8
IX	6 469.0		425.5		76.3		8.0		6 978.8		7 486.3
X	7 408.8		472.5		59.0		10.5		7 950.8		8 449.2
XI	6 042.4		391.6		86.0		10.3		6 530.3		7 081.5
XII	6 181.4		639.1		56.4		17.3		6 894.2		7 465.6
2003											
I	8 124.4		416.9		124.2		3.0		8 668.5		9 373.4
II	6 763.4		335.0		12.0		0.3		7 110.7		7 741.9
III	7 185.4		434.5		72.9		7.7		7 700.5		8 498.4
IV	7 496.5		606.5		76.9		2.7		8 182.6		8 939.1
V	7 263.7		326.4		81.0		3.9		7 675.0		8 536.6
VI	7 963.6		509.6		32.0		6.0		8 511.2		9 324.6
VII	10 075.3		251.3		43.6		8.8		10 379.0		11 222.0
VIII	9 246.7		394.0		37.1		8.7		9 686.5		10 615.7
IX	9 310.9		269.1		94.9		8.3		9 683.2		10 669.3

19.a KREDĪTU PROCENTU LIKMES STARPBANKU TIRGŪ
INTEREST RATES IN THE INTERBANK MARKET

(% gadā)
 (% per annum)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Latos izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes Weighted average interest rates on loans in lats															
Uz nakti Overnight	2.9	3.1	2.7	3.0	2.5	2.7	2.6	2.5	2.5	2.8	3.1	2.8	2.7	2.8	3.1
Līdz 1 mēn. Up to 1 month	3.1	3.2	2.9	2.9	2.8	2.9	2.8	2.8	2.8	3.0	3.1	3.0	2.8	3.0	3.2
1-3 mēn. 1-3 months	-	3.1	3.0	-	2.6	3.0	2.7	2.6	2.9	3.1	3.2	3.2	3.1	3.2	3.2
Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months	-	-	-	2.9	-	-	2.8	2.7	2.8	3.1	-	2.5	3.0	3.1	-
Ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes Weighted average interest rates on loans in foreign currencies															
Uz nakti Overnight	2.2	2.4	2.6	2.5	2.4	2.0	1.7	1.8	1.8	1.8	1.7	1.6	1.6	1.4	1.7
Līdz 1 mēn. Up to 1 month	2.6	2.3	2.5	2.4	2.4	2.2	1.6	1.6	1.5	1.5	2.1	1.7	1.9	2.2	1.9
1-3 mēn. 1-3 months	2.6	1.9	2.1	2.1	1.9	1.9	1.8	1.4	1.7	1.6	1.5	2.0	2.0	1.6	1.9
Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months	-	3.0	-	-	3.4	3.1	-	1.4	-	2.2	-	3.7	1.9	1.4	2.4

19.b LATVIJAS BANKAS NOTEIKTĀS PROCENTU LIKMES
INTEREST RATES SET BY THE BANK OF LATVIA

(% gadā)
 (% per annum)

Spēkā stāšanās datums Effective date (dd.mm.yyyy.)	Latvijas Bankas refinansēšanas likme Bank of Latvia refinancing rate	Lombarda kredītu procentu likmes Lombard rates			Termiņnoguldījumu procentu likmes Interest rates on time deposits	
		Līdz 10. dienai Up to the 10th day	11.-20. dienā 11th-20th day	Ilgāk par 20 dienām Over 20 days	7 dienu 7-day deposits	14 dienu 14-day deposits
		17.03.2000.	3.5	5.5	6.5	7.5
19.11.2001.	x	x	x	x	3.0	3.25
17.05.2002.	x	x	x	x	2.5	2.75
16.09.2002.	3.0	5.0	6.0	7.0	2.0	2.25

19.c LATVIJAS BANKAS ORGANIZĒTĀJĀS REPO, REVERSE REPO UN ĪSTERMIŅA VALŪTAS MIJMAIŅAS DARĪJUMU IZSOLĒS NOTEIKTĀS
PROCENTU LIKMES
INTEREST RATES IN BANK OF LATVIA TENDERS OF REPURCHASE AND REVERSE REPURCHASE AGREEMENTS AND SHORT-TERM
CURRENCY SWAP CONTRACTS

(% gadā)
 (% per annum)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Repo darījumu vidējā svērtā procentu likme Weighted average repo rate	3.1	3.1	2.9	3.0	2.9	3.0	2.8	2.8	2.8	2.8	2.9	2.8	2.8	2.8	3.0
Īstermiņa valūtas mijmaiņas izsoļu vidējā svērtā procentu likme Weighted average interest rate on short-term currency swaps	-	3.3	2.9	2.9	3.0	2.8	2.6	2.6	2.7	2.8	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0

20. GALVENIE ĀRVALSTU VALŪTAS PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS DARĪJUMI (VEIDU UN DALĪBNIKU DALĪJUMĀ)¹
PRINCIPAL FOREIGN EXCHANGE TRANSACTIONS IN THE BANKING SECTOR (BY TYPE AND COUNTERPARTY)¹

(milj. latu)
(in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Darījumu veidi															
Type of transaction															
Valūtas tagadnes darījumi Spot exchange contracts	12 952.2	18 216.5	16 913.9	18 859.7	18 678.2	45 218.1	16 746.8	17 138.5	27 539.4	19 122.6	21 187.4	29 295.6	43 610.5	33 336.4	29 572.1
Biržā netirgotie valūtas nākotnes darījumi Forward exchange contracts	289.1	311.3	229.0	148.0	185.9	208.3	167.4	268.9	150.3	175.9	234.5	240.0	355.4	233.3	182.2
Valūtas mijmaiņas darījumi Currency swap arrangements	3 731.4	4 158.8	4 065.1	4 275.8	4 861.0	7 333.4	6 726.8	7 200.8	9 524.5	8 846.8	10 554.0	12 005.0	20 480.5	17 250.1	14 417.4
Darījumu dalībnieki															
Counterparties															
Rezidentu kredītiestādes Resident credit institutions	1 903.6	1 878.7	1 534.2	2 055.7	2 139.0	2 062.3	2 188.3	2 096.8	2 552.5	1 753.4	2 188.0	2 827.1	4 260.3	3 626.7	4 281.4
Rezidentu nebankas (izņemot privātpersonas) Resident non-banks (except private persons)	379.6	345.8	503.4	1 088.7	479.1	868.0	569.5	931.1	1 689.6	1 892.2	2 561.2	3 108.3	3 781.6	3 831.9	756.1
Nerezidentu kredītiestādes Non-resident credit institutions	8 345.7	11 268.0	10 607.3	11 570.7	10 979.0	24 037.7	10 675.6	11 297.8	17 080.1	13 054.0	14 216.1	17 976.0	28 914.0	23 119.5	21 920.0
Nerezidentu nebankas (izņemot privātpersonas) Non-resident non-banks (except private persons)	6 343.6	9 194.1	8 563.1	8 568.4	10 128.1	25 791.7	10 207.6	10 282.5	15 892.1	11 445.7	13 010.6	17 629.3	27 490.4	20 241.7	17 214.3
Privātpersonas Private persons	516.2	644.4	448.8	383.7	389.8	572.2	648.3	504.1	393.3	390.3	455.0	448.2	405.4	406.6	347.5

¹ Latvijas banku sektorā veikto valūtas darījumu apjomi pārrēķināti latos, izmantojot Latvijas Bankas noteikto attiecīgās ārvalstu valūtas attiecīgā mēneša pēdējās dienas kursu.

¹ Amounts are translated in lats by applying Bank of Latvia exchange rates as set on the last day of the month.

21. ĀRVALSTU VALŪTU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA¹
FOREIGN EXCHANGE TRANSACTIONS¹

(milj. latu)
(in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
USD															
Apjoms / Amount	8 457.7	10 952.3	10 525.6	11 399.1	11 544.8	26 409.0	12 209.1	12 157.7	18 325.2	13 041.6	14 737.0	18 880.4	29 053.7	22 672.3	20 233.8
% ²	48.4	46.9	48.5	48.0	47.8	49.6	50.2	48.7	49.1	45.9	45.8	45.2	45.0	44.4	45.5
EUR															
Apjoms / Amount	5 693.6	6 967.0	6 822.2	7 143.0	7 160.7	20 752.2	6 718.9	7 220.3	12 022.9	8 563.4	10 970.2	12 191.1	21 846.3	16 377.2	12 083.3
% ²	32.5	29.9	31.5	30.1	29.7	39.0	27.6	28.9	32.2	30.2	34.1	29.2	33.8	32.1	27.2
RUB															
Apjoms / Amount	1 505.6	1 756.6	1 658.9	1 718.9	1 649.4	2 894.3	1 312.7	1 705.8	2 583.3	3 059.3	2 931.5	4 062.4	4 205.1	3 897.7	5 165.9
% ²	8.6	7.5	7.7	7.2	6.8	5.4	5.4	6.9	6.9	10.8	9.1	9.7	6.5	7.6	11.6
Pārējās valūtas Other currencies															
Apjoms / Amount	1 834.6	3 663.7	2 673.8	3 502.7	3 787.3	3 212.0	4 083.5	3 874.4	4 390.4	3 734.4	3 536.8	6 662.7	9 478.8	8 091.6	6 989.2
% ²	10.5	15.7	12.3	14.7	15.7	6.0	16.8	15.5	11.8	13.1	11.0	15.9	14.7	15.9	15.7
Kopā Total	17 491.5	23 339.6	21 680.5	23 763.8	24 142.3	53 267.5	24 324.2	24 958.2	37 321.8	28 398.8	32 175.4	41 796.6	64 583.8	51 038.8	44 472.2

¹ Darījumu apjomi pārrēķināti latos, izmantojot ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas kursa vidējo svērtu rādītāju.

¹ Amounts are translated in lats by applying the weighted average rate calculated from the respective buying and selling rates.

² Attiecīgajā ārvalstu valūtā veikto darījumu īpatsvars ārvalstu valūtas darījumu kopapjomā.

² As percent of the total.

22. LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI (VIDĒJI MĒNESĪ)
MONTHLY AVERAGES OF THE EXCHANGE RATES SET BY THE BANK OF LATVIA

(Ls pret ārvalstu valūtu)
(LVL vs foreign currency)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
EUR	0.5965	0.5919	0.5933	0.5955	0.6013	0.6070	0.6209	0.6288	0.6301	0.6332	0.6539	0.6603	0.6507	0.6445	0.6422
USD	0.6007	0.6050	0.6049	0.6067	0.6011	0.5983	0.5866	0.5833	0.5838	0.5842	0.5696	0.5649	0.5717	0.5767	0.5740
GBP	0.9337	0.9319	0.9404	0.9453	0.9443	0.9466	0.9460	0.9442	0.9249	0.9194	0.9208	0.9375	0.9299	0.9208	0.9211
100 JPY	0.5093	0.5082	0.5021	0.4902	0.4944	0.4896	0.4937	0.4880	0.4926	0.4877	0.4848	0.4776	0.4820	0.4848	0.4972

**23. VIDĒJIE SVĒRTIE ĀRVALSTU VALŪTU SKAIDRĀS NAUDAS MAIŅAS KURSI
WEIGHTED AVERAGE EXCHANGE RATES (EXCLUDING NON-CASH ITEMS)**

(Ls pret ārvalstu valūtu)
(LVL vs foreign currency)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
EUR															
Pērk / Buy	0.593	0.588	0.589	0.593	0.600	0.603	0.617	0.620	0.624	0.627	0.648	0.653	0.644	0.638	0.637
Pārdod / Sell	0.597	0.592	0.593	0.596	0.603	0.607	0.621	0.625	0.628	0.631	0.653	0.658	0.649	0.642	0.640
USD															
Pērk / Buy	0.597	0.601	0.601	0.605	0.599	0.592	0.581	0.577	0.577	0.577	0.561	0.559	0.567	0.572	0.567
Pārdod / Sell	0.600	0.604	0.603	0.607	0.601	0.595	0.584	0.579	0.579	0.580	0.563	0.561	0.569	0.574	0.569
GBP															
Pērk / Buy	0.922	0.920	0.928	0.936	0.860	0.937	0.936	0.927	0.910	0.906	0.905	0.924	0.917	0.908	0.909
Pārdod / Sell	0.928	0.924	0.935	0.942	0.939	0.942	0.942	0.933	0.915	0.912	0.914	0.931	0.923	0.914	0.912
100 JPY															
Pērk / Buy	0.505	0.497	0.489	0.479	0.479	0.477	0.483	0.481	0.473	0.478	0.474	0.468	0.470	0.473	0.477
Pārdod / Sell	0.517	0.504	0.498	0.490	0.484	0.474	0.487	0.479	0.476	0.475	0.471	0.468	0.467	0.479	0.487

**24. LATA REĀLĀ EFEKTĪVĀ KURSA¹ INDEKSS
INDEX OF THE REAL EFFECTIVE EXCHANGE RATE OF THE LATS¹**

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Pret galveno tirdzniecības partnervalstu ² valūtām Against a basket of foreign currencies ²	128.4	128.2	128.4	128.6	127.8	126.7	125.7	124.3	124.2	124.3	121.9	121.6	122.6	122.2	122.9
Pret attīstīto valstu valūtām Against currencies of developed countries	138.4	138.1	138.1	138.4	137.8	136.5	135.3	133.6	133.5	133.9	131.0	130.5	132.1	131.7	132.0
Pret attīstības valstu valūtām Against currencies of transition economies	110.3	110.2	110.8	110.7	109.8	108.9	108.1	107.3	107.2	106.8	105.2	105.2	105.5	104.9	106.3

¹ Izmantoti mēneša vidējie valūtu kursi, kas noteikti kā nacionālās valūtas vienības vērtība, izteikta attiecīgajā ārvalstu valūtā. Lata reālā efektīvā kursa indeksa bāze ir 1995. gada decembris (1995=100).

¹ Calculated from average monthly exchange rates, which are the price of the domestic currency unit in foreign currency. The basis for the index of the lats real effective exchange rate is December 1995 (1995=100).

² Sākot ar 2003. gada janvāri, Latvijas Banka reālā efektīvā valūtas kursa indeksu aprēķina, izmantojot 13 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtu kursu un cenu līmeņu pārmaiņas. Kopš Latvijā tiek veikta šā rādītāja aprēķināšana un publicēšana, ārējās tirdzniecības struktūra ir ievērojami mainījusies, līdz ar to jaunā reālā efektīvā valūtas kursa indeksa aprēķinos vairs neiekļauj Ukrainas nacionālās valūtas ietekmi, savukārt tiek ņemtas vērā četru citu valūtu kursu pārmaiņas. Tādējādi attīstīto valstu grupā ietilpst ASV, Dānija, Francija, Itālija, Lielbritānija, Nīderlande, Somija, Vācija un Zviedrija, savukārt attīstības valstu grupā – Igaunija, Krievija, Lietuva un Polija. Reālā efektīvā valūtas kursa indeksa bāze ir 1995. gada decembris, tāpēc indekss būtiski atšķiras no iepriekš aprēķinātā, kura bāze bija 1993. gada decembris.

² As of January 2003, the Bank of Latvia calculates the real effective exchange rate index on the basis of exchange rate and price changes in Latvia's 13 most important foreign trade partner countries. Since the time of Latvia calculating and publishing this index, the structure of foreign trade has greatly changed, hence the impact of the national currency of Ukraine is not included in the calculation of the new real effective exchange rate index. Instead, changes in the exchange rate of four other currencies are included. Thus the group of the developed countries includes Denmark, Finland, France, Germany, Italy, the Netherlands, Sweden, the United Kingdom and the US; the group of the developing countries includes Estonia, Lithuania, Poland and Russia. The basis for the real effective exchange rate index is December 1995, hence it substantially differs from the previously calculated one based on December 1993.

25. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU STRUKTŪRA
STRUCTURE OF GOVERNMENT SECURITIES

(perioda beigās; milj. latu)
 (at end of period; in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Apzīmībā esošo valsts vērtspapīru kopējais Stock of government securities outstanding	266.8	273.7	284.0	290.8	290.8	293.1	293.4	311.5	342.4	342.2	354.9	365.0	365.4	389.6	407.4
Rezidenti Residents	266.8	273.7	281.2	288.0	288.0	290.5	290.7	307.8	331.4	331.3	344.0	350.5	356.4	380.6	398.5
Latvijas Banka Bank of Latvia	86.2	84.6	96.9	86.3	90.9	86.2	72.1	88.6	120.5	121.7	123.9	156.7	139.6	161.7	133.6
Latvijas bankas Latvian banks	129.4	130.2	128.1	142.0	133.0	147.7	152.8	157.2	138.7	144.4	150.6	127.3	145.2	145.7	175.5
Valsts uzņēmumi Public enterprises	0	0	0	0	0	1.8	2.6	0	1.3	0.9	1.0	1.0	1.0	0.5	0.1
Privātuzņēmumi Private enterprises	20.2	21.2	21.1	21.4	20.4	28.0	26.4	29.1	31.9	33.9	34.9	31.4	31.6	33.7	34.5
Pārējie Other	31.0	37.7	35.1	38.3	43.7	26.8	36.8	32.9	39.0	30.4	33.6	34.1	39.0	39.0	54.8
Nerezidenti Non-residents	0	0	2.8	2.8	2.8	2.6	2.7	3.7	11.0	10.9	10.9	14.5	9.0	9.0	8.9
OECD valstu bankas Banks in the OECD countries	0	0	0	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
Uzņēmumi Enterprises	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	2.1	2.2	2.2	5.8	2.1	2.1	2.0
Pārējie Other	0	0	2.8	1.5	1.5	1.3	1.3	2.3	7.6	7.4	7.4	7.4	5.6	5.6	5.6

26. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU EMISIJA
ISSUE OF GOVERNMENT SECURITIES

Termiņš (mēneši)		Izsoļu skaits	Dalībnieku skaits	Piedāvājums (tūkst. latu)	Pieprasījums (tūkst. latu)	Emisijas apjoms (tūkst. latu)	Vidējā svērtā diskonta likme (%)
Maturity (months)		Number of auctions	Number of participants	Supply (in thousands of lats)	Demand (in thousands of lats)	Issue (in thousands of lats)	Weighted average discount rate (%)
6	2002						
	VIII	1	7	3 600	9 670	3 600	3.59
	IX	1	5	3 600	7 300	2 900	3.44
	2003						
	III	1	5	3 600	11 812	3 600	3.04
12	2002						
	X	1	7	8 000	19 000	4 500	3.59
	XII	1	7	5 000	12 200	2 400	3.22
	2003						
	V	1	8	6 400	19 020	6 400	3.09
	VIII	1	6	9 600	23 208	6 408	3.06
	IX	1	6	9 600	14 597	9 600	3.37
36	2003						
	VIII	1	9	12 000	14 615	12 000	3.875 ¹
60	2002						
	VII	1	10	12 000	29 739	2 153	5.625 ¹
	IX	1	11	8 000	26 250	4 525	5.625 ¹
	2003						
	I	1	10	20 000	30 015	20 000	5.625 ¹
120	2003						
	II	1	11	20 000	71 380	20 000	5.125 ¹
	III	1	11	20 000	55 803	20 000	5.125 ¹
	IV	1	11	16 000	26 163	12 673	5.125 ¹
	VI	1	11	16 000	23 015	6 114	5.125 ¹
	IX	1	6	12 000	11 346	8 946	5.125 ¹

¹ Fiksētā ienākuma likme.

¹ Coupon rate.

27. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU IZSOĻU REZULTĀTI
AUCTIONS OF GOVERNMENT SECURITIES

Termins (mēneši)	Izsoles datums	Dalībnieku skaits	Pieprasījums (tūkst. latu)	Pirkuma apjoms (tūkst. latu)	Vidējā svērtā diskonta likme (%)
Maturity (months)	Date (dd.mm.yyyy.)	Number of participants	Demand (in thousands of lats)	Purchase (in thousands of lats)	Weighted average discount rate (%)
12	06.08.2003.	6	23 208	6 408	3.06
	24.09.2003.	6	14 597	9 600	3.37
	Kopā	–	37 805	16 008	3.25 ¹
36	27.08.2003.	9	14 615	12 000	4.00 ²
	Kopā	–	14 615	12 000	4.00 ³
120	10.09.2003.	6	11 346	8 946	5.15 ²
	Kopā / Amount	–	11 346	8 946	5.15 ³
	Pavisam / Total	–	63 766	36 954	–

¹ Attiecīgā termiņa parādzīmju 2003. gada 3. ceturkšņa izsoļu vidējo svērto diskonta likmju vidējais lielums.

¹ The average of the weighted average discount rates on Treasury bills of the respective maturity at auctions held during the third quarter of 2003.

² Vidējā svērtā peļņas likme.

² Weighted average yield.

³ Attiecīgā termiņa obligāciju 2003. gada 3. ceturkšņa izsoļu vidējo svērto peļņas likmju vidējais lielums.

³ The average of the weighted average yields on bonds of the respective maturity at auctions held during the third quarter of 2003.

28. LATVIJAS BANKAS VEIKTIE DARĪJUMI VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU OTRREIZĒJĀ TIRGŪ
THE BANK OF LATVIA'S TRANSACTIONS IN THE SECONDARY MARKET FOR GOVERNMENT SECURITIES

(milj. latu)

(in millions of lats)

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Nopirktie vērtspapīri Securities purchased	0	0	0	0	0	0	0	17.2	0	0	0	0	0	0	0

29. IEKŠZEMES KOPPRODUKTA DINAMIKA
DYNAMICS OF GROSS DOMESTIC PRODUCT

	2002					2003			
		1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	
Faktiskajās cenās; milj. latu At current prices; in millions of lats	5 194.7	1 167.0	1 276.5	1 318.0	1 433.1	1 300.5	1 417.6	1 478.7	
Salīdzināmajās cenās ² ; milj. latu At constant prices ² ; in millions of lats	4 978.1	1 182.4	1 249.0	1 252.5	1 294.2	1 286.8	1 326.4	1 343.8	
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Annual growth rate (%)									
Pievienotā vērtība Value added	6.1	3.7	4.9	7.4	8.3	8.8	6.2	7.3	
Preču sektors Goods-producing sector	6.2	3.7	5.1	7.5	8.6	8.8	6.2	7.2	
Pakalpojumu sektors Service sector	7.0	2.1	6.3	7.6	11.4	10.5	6.8	9.9	
	5.9	4.4	4.6	7.5	7.3	8.1	5.9	6.0	

¹ 2000. gada vidējās cenas.

¹ Average prices in 2000.

30. STRĀDĀJOŠO MĒNEŠA VIDĒJĀS BRUTO DARBA SAMAKSAS, PATĒRIŅA CENU INDEKSA UN BEZDARBA LĪMEŅA PĀRMAIŅAS
CHANGES IN THE AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES, THE CONSUMER PRICE INDEX AND UNEMPLOYMENT

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Vidējā darba samaksa Average wage															
Ls mēnesī LVL per month	182.79	171.23	168.08	172.52	178.86	202.92	173.85	172.92	184.41	189.18	187.07	197.16	201.97	189.69	192.52
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year changes (%)	109.3	105.2	105.6	107.0	109.2	112.3	108.9	109.1	111.4	112.6	110.3	112.4	110.5	110.8	114.5
Patēriņa cenu indekss Consumer price index															
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year basis (%)	101.0	100.9	101.0	101.6	101.6	101.4	101.4	102.1	102.2	102.5	102.5	103.7	103.8	103.5	103.1
Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%) Month-on-month basis (%)	99.6	99.2	100.8	100.8	100.2	100.2	100.9	100.3	100.5	100.3	100.2	100.7	99.7	98.9	100.5
Patēriņa cenu gada pamatinflācijas indekss (%) Annual core inflation index (%)	100.8	100.7	100.7	101.3	101.3	101.1	100.8	101.2	101.2	101.7	101.9	103.2	103.1	102.8	102.4
Reālās darba samaksas indekss (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %) Real wage index (year-on-year basis; %)	108.2	104.3	104.6	105.3	107.5	110.7	107.4	106.8	109.0	109.9	107.6	108.4	106.4	107.0	111.1
Reģistrēto bezdarbnieku skaits Number of registered unemployed persons															
Mēneša beigās At end of month	94 485	94 116	92 063	90 988	90 787	89 735	91 580	93 617	94 093	93 393	91 617	90 612	90 064	90 199	89 849
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year changes (%)	102.1	102.1	100.9	100.5	99.8	97.9	97.5	96.6	96.4	96.8	97.0	96.9	95.3	95.8	97.6

31. LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNICĪBAS BILANCE
LATVIAN FOREIGN TRADE BALANCE

(milj. latu; eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)
(in millions of lats; exports – in FOB prices, imports – in CIF prices)

	2002					2003			
		1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	
Eksports / Exports	1 408.8	312.1	358.3	366.9	371.5	369.9	426.4	416.8	
Imports / Imports	2 497.4	517.8	628.2	640.6	710.8	634.5	746.1	785.8	
Bilance / Balance	-1 088.6	-205.7	-269.9	-273.7	-339.3	-264.6	-319.8	-369.0	

	2002						2003								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Eksports / Exports	118.6	126.8	121.5	133.8	127.7	110.0	112.8	123.0	134.1	142.8	131.3	152.3	143.9	129.3	143.6
Imports / Imports	214.0	205.0	221.6	255.7	226.6	228.5	188.5	206.4	239.6	244.8	231.7	269.6	257.0	254.0	274.8
Bilance / Balance	-95.4	-78.1	-100.2	-121.9	-98.9	-118.5	-75.7	-83.4	-105.5	-102.0	-100.4	-117.4	-113.1	-124.7	-131.2

32. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS EKSPORTĀ
MAIN EXPORT GOODS OF LATVIA

(FOB cenās)
(in FOB prices)

	2002		2003					
			1. cet. Q1		2. cet. Q2		3. cet. Q3	
	Milj. latu Mil lats	%	Milj. latu Mil lats	%	Milj. latu Mil lats	%	Milj. latu Mil lats	%
Kopā Total	1 408.8	100.0	369.9	100.0	426.4	100.0	416.8	100.0
Dzīvnieki un lopkopības produkcija Live animals and animal products	23.7	1.7	5.1	1.4	7.7	1.8	5.7	1.4
Pārtikas rūpniecības produkti (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku) Prepared foodstuffs (incl. alcoholic and non-alcoholic beverages and tobacco products)	100.8	7.1	21.0	5.7	25.1	5.9	22.6	5.4
Minerālie produkti Mineral products	24.1	1.7	7.6	2.0	7.5	1.8	5.7	1.4
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarozaru produkcija Products of the chemical and allied industries	81.5	5.8	22.7	6.1	23.9	5.6	22.7	5.4
Koksne un tās izstrādājumi Wood and articles of wood	472.8	33.6	123.8	33.5	163.6	38.4	149.6	35.9
Koksnes papirmasa; papīrs un kartons Pulp of wood; paper and paperboard	38.4	2.7	6.3	1.7	6.9	1.6	7.1	1.7
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi Textiles and textile articles	180.1	12.8	54.6	14.8	48.9	11.5	51.7	12.4
Akmens, ģipša, cementa, stikla, keramikas izstrādājumi Articles of stone, plaster, cement, glassware and ceramic products	30.5	2.2	6.6	1.8	8.9	2.1	9.6	2.3
Metāli un to izstrādājumi Base metals and articles of base metals	185.4	13.2	49.8	13.5	53.9	12.6	56.6	13.6
Mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas Machinery and mechanical appliances; electrical equipment	91.0	6.4	23.0	6.2	26.7	6.3	27.8	6.7
Transportlīdzekļi Transport vehicles	26.6	1.9	6.4	1.7	9.2	2.1	9.3	2.2
Dažādas rūpniecības preces Miscellaneous manufactured articles	83.0	5.9	23.5	6.3	23.5	5.5	23.5	5.6
Pārējās preces Other goods	70.9	5.0	19.5	5.3	20.6	4.8	24.9	6.0

33. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS IMPORTĀ
MAIN IMPORT GOODS OF LATVIA

(CIF cenās)
(in CIF prices)

	2002		2003					
	Milj. latu Mil lats	%	1. cet. Q1		2. cet. Q2		3. cet. Q3	
			Milj. latu Mil lats	%	Milj. latu Mil lats	%	Milj. latu Mil lats	%
Kopā Total	2 497.4	100.0	634.5	100.0	746.1	100.0	785.8	100.0
Augu valsts produkti Vegetable products	82.2	3.3	22.2	3.5	23.2	3.1	19.1	2.4
Pārtikas rūpniecības produkti (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku) Prepared foodstuffs (incl. alcoholic and non-alcoholic beverages and tobacco products)	165.3	6.6	37.9	6.0	49.2	6.6	42.4	5.4
Minerālie produkti Mineral products	243.2	9.7	84.0	13.2	66.4	8.9	82.2	10.5
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija Products of the chemical and allied industries	261.1	10.5	68.6	10.8	78.2	10.5	74.9	9.5
Plastmasas un izstrādājumi no tām; kaučuks un gumijas izstrādājumi Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	124.0	5.0	31.0	4.9	38.6	5.2	43.1	5.5
Koksnes papīrmasa; papīrs un kartons Pulp of wood; paper and paperboard	107.7	4.3	25.9	4.1	27.7	3.7	29.0	3.7
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi Textiles and textile articles	171.5	6.9	42.0	6.6	49.6	6.6	45.2	5.7
Metāli un to izstrādājumi Base metals and articles of base metals	210.8	8.4	52.9	8.3	71.2	9.5	75.5	9.6
Mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas Machinery and mechanical appliances; electrical equipment	530.8	21.2	125.4	19.8	145.2	19.5	171.2	21.8
Transportlīdzekļi Transport vehicles	244.5	9.8	58.1	9.2	82.6	11.1	86.1	11.0
Dažādas rūpniecības preces Miscellaneous manufactured articles	75.0	3.0	16.0	2.5	24.3	3.3	26.9	3.4
Pārējās preces Other goods	281.3	11.3	70.5	11.1	89.9	12.0	90.2	11.5

**34. PARTNERVALSTIS LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBĀ
LATVIAN FOREIGN TRADE PARTNERS**

(eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)
(exports – in FOB prices, imports – in CIF prices)

	2003														
	1. cet. Q1					2. cet. Q2					3. cet. Q3				
	Milj. latu Mil lats			Īpatsvars (%) % of the total		Milj. latu Mil lats			Īpatsvars (%) % of the total		Milj. latu Mil lats			Īpatsvars (%) % of the total	
	Eks- ports Exports	Imports	Balance	Eks- ports Exports	Imports	Eks- ports Exports	Imports	Balance	Eks- ports Exports	Imports	Eks- ports Exports	Imports	Balance	Eks- ports Exports	Imports
Kopā Total	369.9	634.5	-264.6	100.0	100.0	426.4	746.1	-319.8	100.0	100.0	416.8	785.8	-369.0	100.0	100.0
Eiropas Savienība European Union	231.5	313.4	-81.9	62.6	49.4	274.8	389.6	-114.8	64.5	52.2	258.1	389.4	-131.3	61.9	49.6
t.sk. Vācija incl. Germany	63.7	92.8	-29.1	17.2	14.6	64.7	124.9	-60.2	15.2	16.7	63.3	130.2	-66.9	15.2	16.6
Zviedrija Sweden	36.8	39.1	-2.3	9.9	6.2	49.8	49.9	-0.1	11.7	6.7	44.0	43.4	0.6	10.6	5.5
Lielbritānija United Kingdom	52.5	14.9	37.6	14.2	2.4	71.8	17.6	54.2	16.8	2.4	65.2	17.7	47.5	15.6	2.3
Somija Finland	9.3	46.0	-36.7	2.5	7.2	10.9	56.1	-45.2	2.6	7.5	12.6	56.9	-44.3	3.0	7.2
Dānija Denmark	22.9	21.9	1.0	6.2	3.5	22.1	25.3	-3.2	5.2	3.4	25.6	26.2	-0.6	6.1	3.3
Nīderlande Netherlands	14.7	20.9	-6.2	4.0	3.3	14.2	24.1	-9.9	3.3	3.2	12.8	22.0	-9.2	3.1	2.8
Itālija Italy	10.0	26.9	-16.9	2.7	4.2	11.3	31.9	-20.6	2.7	4.3	9.7	34.6	-24.9	2.3	4.4
Francija France	8.7	16.5	-7.8	2.4	2.6	8.8	20.8	-12.0	2.1	2.8	8.8	20.6	-11.8	2.1	2.6
NVS CIS	34.9	103.5	-68.6	9.4	16.3	40.7	108.3	-67.6	9.5	14.5	39.7	114.0	-74.3	9.5	14.5
t.sk. Krievija incl. Russia	19.7	72.2	-52.5	5.3	11.4	22.3	65.9	-43.6	5.2	8.8	21.8	66.2	-44.4	5.2	8.4
Pārējās valstis Other countries	103.5	217.6	-114.1	28.0	34.3	110.9	248.2	-137.3	26.0	33.3	119.0	282.4	-163.4	28.6	35.9
t.sk. Lietuva incl. Lithuania	27.7	60.8	-33.1	7.5	9.6	35.1	69.0	-33.9	8.2	9.2	34.9	80.3	-45.4	8.4	10.2
Igaunija Estonia	22.3	38.6	-16.3	6.0	6.1	24.8	48.7	-23.9	5.8	6.5	28.5	52.3	-23.8	6.8	6.7
ASV USA	10.8	9.4	1.4	2.9	1.5	8.4	9.3	-0.9	2.0	1.2	14.0	18.7	-4.7	3.4	2.4
Polija Poland	5.9	29.3	-23.4	1.6	4.6	5.9	41.0	-35.1	1.4	5.5	6.1	41.7	-35.6	1.5	5.3

PAPILDINFORMĀCIJA

Izdevumā "Monetārais Apskats. Monetary Review" izmantoti Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes, Finanšu ministrijas, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, Rīgas Fondu biržas un Latvijas Bankas dati.

Grafiskajos attēlos (sk. 6., 10., 12., 13., 15. un 16. att.) ar punktiem atzīmēts rādītāja faktiskais lielums, ar līnijām – šo rādītāju aproksimējošā līkne. Rādītāja katras dienas mērījumu aproksimējošā līkne ir vairāk izcelta nekā faktiskā lieluma līkne (sk. 17. att.). Grafiskos attēlus sagatavojot, izmantoti *Reuters* (1. un 2. att.), Centrālās statistikas pārvaldes (3.–7. att.), Finanšu ministrijas (8. un 9. att.), Latvijas Bankas (10.–19. att.) un Rīgas Fondu biržas (20. att.) dati.

Tabulas sagatavojot, izmantoti Latvijas Bankas (1. un 3.–28. tabula), Rīgas Fondu biržas (1. tabula), Finanšu ministrijas (2.ab tabula) un Centrālās statistikas pārvaldes (2.ab un 29.–34. tabula) dati.

Dažos gadījumos skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa atšķiras no kopsummas.

FOB cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz eksportētājvalsts robežai.

CIF cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz importētājvalsts robežai.

- attiecīgajā periodā nav darījumu.
- x dati nav pieejami vai rādītājus nav iespējams aprēķināt.

GENERAL NOTES

The Bank of Latvia's publication *Monetārais Apskats. Monetary Review* is based on data provided by the Central Statistical Bureau of Latvia, the Ministry of Finance, the Financial and Capital Market Commission, the Riga Stock Exchange and the Bank of Latvia.

For Charts 6, 10, 12, 13, 15 and 16, the dots indicate the actual data, and the lines reflect the smoothing approximation of the data. For Chart 17, the smoothing approximation of the daily data is more distinguished than the curve of the actual data. Data sources for charts are Reuters (Charts 1 and 2), the Central Statistical Bureau of Latvia (Charts 3–7), the Ministry of Finance (Charts 8 and 9), the Bank of Latvia (Charts 10–19) and the Riga Stock Exchange (Chart 20).

Data sources for tables are the Bank of Latvia (Tables 1 and 3–28), the Riga Stock Exchange (Table 1), the Ministry of Finance (Table 2ab) and the Central Statistical Bureau of Latvia (Tables 2ab and 29–34).

Details may not add because of rounding-off.

FOB value is the price of a commodity on the border of the exporting country, including the transportation and insurance costs only up to the border.

CIF value is the price of a commodity on the border of the importing country, including the transportation and insurance costs only up to the border.

- no transactions in the respective period.
- x no data available, or no computation of indicators possible.

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv
Reģistrācijas apliecība Nr. 1450
Iespiests "Premo"

Bank of Latvia
K. Valdemāra ielā 2a, Rīga, LV-1050, Latvia
Tel.: +371 702 2300 Fax: +371 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv
Certificate of Registration No. 1450
Printed by *Premo*